

แบบบูรณาการของครูเองจะอิงที่แนวเศรษฐกิจพอเพียงแล้วจึงนำมากำหนดเป็นหลักสูตร ครูปอย : ในตอนแรกๆครูเองก็งงและไม่เข้าใจว่าบูรณาการคืออะไรจึงไม่เห็นถึงความสำคัญของการบูรณาการ ครูจึงได้มีการคุยปรึกษากับครูคนอื่นๆ ครูได้สอบถามนักเรียนถึงเรื่องที่สนใจจะเรียนซึ่งก็ได้แก่เรื่องสัตว์ ซึ่งครูเองยังสับสนอยู่บ้างจึงได้สอบถามครูคณิตตาและครูเองก็ได้คำแนะนำมาให้ไปดูแบบหรือหลักสูตรที่ทำสำเร็จแล้วเป็นตัวอย่างครูได้นำมาปรับใช้และได้เห็นถึงความสำคัญของการเรียนการสอนแบบบูรณาการเมื่อเห็นว่าเด็กมีความสุขกับการเรียนเพราะเรื่องที่เรียนเป็นเรื่องที่เด็กคิดหัวข้อเรื่องขึ้นมาเอง ครูก็จะคอยหาแนวทางและสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มาประกอบการเรียนทำให้นักเรียนมีความสุข ครูขวัญ : ครูได้ขึ้นเรื่องการเรียนการสอนแบบบูรณาการมาบ้างจากโรงเรียนเก่า แต่ครูเองยังไม่เข้าใจว่าจะทำอะไรบ้างกับการบูรณาการจึงได้มีการปรึกษาจากเพื่อนครูในโรงเรียนได้คำแนะนำมาให้ครูไปสอบถามนักเรียนว่าสนใจจะเรียนเรื่องอะไรแล้วครูจึงนำข้อมูลมาจัดเป็นมาตรฐาน โดยการนำเอาสาระวิชาต่าง ๆ เข้ามาร่วมบูรณาการด้วย ซึ่งในตอนแรกนั้นการเรียนแบบบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นป.1 นั้นคงเป็นไปได้ยากเพราะนักเรียนยังเล็กครูจึงคิดหัวข้อเรื่องมาให้เองคือเรื่องขยะ แต่การตอบรับจากนักเรียนไม่ค่อยดีนัก นักเรียนรู้สึกไม่ชอบที่จะเรียนเพราะนักเรียนไม่ได้เป็นคนคิดเรื่องที่จะเรียนเองหลังจากเปลี่ยนมาให้นักเรียนเป็นผู้คิดเรื่องที่จะเรียน โดยครูจะคอยแนะนำให้ข้อมูล ทำให้สังเกตได้ว่านักเรียนมีความรักที่จะเรียนกระตือรือร้นมากขึ้นกว่าเดิม ครูสาโรจน์ : ด้วยการที่เข้ามาร่วมงานกับครูป.1 ทำ	สภาวะการปัจจุบันผนวกเข้ากับหลักสูตรการเรียนรู้ - เข้าร่วมอบรม - สอบถามจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ - ศึกษามาตรฐานสาระวิชา - สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการทำหลักสูตรบูรณาการ - ศึกษา/ฝึกทำแผนการเรียนการสอนแบบบูรณาการ - ศึกษารูปแบบแผนการสอนจากเอกสาร - ปรึกษาผู้รู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ - สอบถามความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา - สืบค้น/ศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานประจำสาระวิชา - ศึกษาข้อมูลในชุมชน	
--	--	--

ให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยดีเมื่อเรื่องที่จะทำการเรียนการสอนแบบบูรณาการเป็นสิ่งที่ได้มาจากความคิดของเด็กเอง โดยครูจะเป็นเพียงผู้ชี้แนะและหาข้อมูลเพิ่มเติมมา การเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูเองได้มีการนำนักเรียนไปชมสถานที่จริงเช่นสวนผลไม้ซึ่งเป็นการเข้าร่วมกับชุมชนไปในตัวด้วยสังเกตได้ว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนดีขึ้นมาโดยดูจากผลของ Fun Find Focus ในการสรุปกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผ่านมา		
--	--	--

KV 2 การมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกเรื่องที่จะศึกษาแบบบูรณาการโดยตัวผู้เรียนเองอย่างมี

ความสุข

ผู้ให้ความช่วยเหลือ(พี่เลี้ยง) นางคณิตตา นวสันชัย

ผู้สังเกตและบันทึก นายธีรวัฒน์ ทองเสนอ

เรื่องเล่า	ขุมความรู้	แก่นความรู้
ครุฑรัตน์ ป.5-6 ในขั้นตอนของการเลือกเรื่องที่จะเรียนนั้นครูได้ให้นักเรียนบอกสิ่งที่นักเรียนสนใจหรืออยากจะเรียนให้เพื่อน ๆ ฟังพร้อมทั้งบอกเหตุผลด้วยว่าทำไมถึงสนใจหรืออยากเรียนในสิ่งนั้น ๆ เมื่อนักเรียนทุกคนได้บอกถึงสิ่งที่ตนเองอยากเรียนแล้วครูก็ช่วยจัดหมวดหมู่ให้นักเรียนเห็นว่ามียะไรบ้างในหมวดใหญ่ ๆ อะไรที่ใกล้เคียงกันก็จัดเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งในปีการศึกษา 2551 เราสามารถจัดหมวดหมู่ที่นักเรียนอยากเรียนได้ 3 หมวดใหญ่ ๆ ได้แก่ วิถีโลก(ภัยธรรมชาติต่าง ๆ) ผักเพื่อสุขภาพ(วิธีการบริโภค) และสวนพฤกษศาสตร์(ต้นไม้ต่าง ๆ) และนักเรียนก็สามารถเรียนในเรื่องที่ตนเองอยากเรียนได้ทุกคนค่ะ ครุฑา ป.4 นักเรียนร่วมอภิปรายเป็นกลุ่มใหญ่เพื่อจัดทำวัตถุประสงค์(ข้อตกลงในขณะที่เรียน)การจัดทำกิจกรรมบูรณาการในรูปแบบการถามและตอบในกลุ่มใหญ่ จากนั้นได้ข้อสรุปว่าเลือกหัวข้อเรื่องใด	1.นักเรียนมีอิสระในการเลือกหัวข้อที่สนใจจะเรียนด้วยตัวเอง 2.จัดหมวดหมู่เรื่องที่จะเรียน 3.ยอมรับความคิดเห็นร่วมกัน 1. รวมกลุ่มอภิปรายทำข้อตกลงในการเรียน 2. อภิปรายหาหัวข้อเรื่องที่จะเรียน	1. นักเรียนระดมความคิดเสนอเรื่อง 2.นักเรียนมีอิสระในการเลือกหัวข้อที่สนใจจะเรียนด้วยตัวเอง โดยเลือกหัวข้อเรื่องที่เน้นคุณค่า+ภูมิปัญญาในท้องถิ่น 3. จัดหมวดหมู่เรื่องที่จะเรียน / แสดงความคิดเห็น / ลงคะแนนเลือกเรื่อง 4. ได้หัวข้อเรื่องที่จะศึกษาร่วมกัน

แล้วก็ร่วมกันคิดวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่งเพื่อที่จะหาคุณค่าของหัวเรื่องที่เลือกและได้หัวเรื่องของกล้วย โดยคำนึงถึงการเห็นประโยชน์ของกล้วยเห็นคุณค่าของกล้วยซึ่งเกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเช่น การนำไปคองมาห่อขนม การทำขนมจากกล้วยและอีกหลายอย่างมากมายที่เด็กๆร่วมกันคิดกันอย่างสนุกสนานโดยมีเสียงหัวเราะเป็นระยะๆ ครูเป็นผู้ชี้แนะวิธีการในการการเลือกเรื่อง ในการร่วมกันอภิปรายให้อยู่ในกรอบของการเลือกเรื่องโดยไม่ให้เด็กเล่นกันขณะทำงานกลุ่มจนเสียงาน ครูเอ๋ ป.3 หลังจากได้วิเคราะห์หลักสูตรบูรณาการแล้วก็ได้ไปทำการบ้านในการคิดว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้ นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเลือกเรื่องที่จะศึกษา ได้ปรึกษากันแล้วจึงให้นักเรียนมารวมกลุ่มกันได้ตั้งคำถามกับนักเรียนว่านักเรียนสนใจหรือต้องการที่จะเรียนเรื่องใดดี นักเรียนเขียนหัวข้อที่ต้องการแล้วจัดกลุ่มหัวข้อเหล่านั้นให้นักเรียนลงคะแนนเสียงเลือกเรื่องที่จะศึกษากัน หลังจากได้เรื่องมาแล้วครูก็นำหัวข้อเหล่านั้นไปค้นคว้าหาข้อมูลพร้อมทั้งให้นักเรียนมีส่วนร่วมในค้นคว้าหาข้อมูลด้วย ครูปอย ป.2 นักเรียนช่วยกันเสนอเรื่องที่ตนเองสนใจ ครูเขียนในกระดานแล้วก็จัดกลุ่มเรื่องที่อยู่ในประเภทเดียวกันอยู่ด้วยกันให้นักเรียนช่วยกันเลือกอีกครั้ง แสดงความคิดเห็นเรื่องที่ตนเองเลือก ก็จะได้ หลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะศึกษากันคนละเรื่อง ครูขวัญ ป.1 การเลือกเรื่องที่จะเรียนรู้ ของนักเรียนชั้น ป.1 เต็มไปด้วยความสนุกสนาน ต่างคนก็ต่างคิดเรื่องที่ตนเองชอบ (ใช้เวลานานมากๆ) จนน้องคอปเตอร์	3. เลือกหัวข้อเรื่องเน้นคุณค่า+ภูมิปัญญาในท้องถิ่น 1.มีการวิเคราะห์ข้อมูล 2.มีการรวมกลุ่ม ร่วมกัน อภิปรายหาหัวข้อที่จะเรียน 3.มีการแสดงความคิดเห็น ร่วมกัน 1.ระดมความคิดเสนอเรื่อง 2.ครูจัดกลุ่มเรื่องให้อยู่ใน ประเภทเดียวกัน 3.ลงคะแนนเลือกเรื่อง แบ่งกลุ่ม/แสดงความ คิดเห็น 1.นักเรียนมีส่วนร่วมใน การแสดงความคิดเห็น 2.ยอมรับข้อตกลงร่วมกัน	
---	---	--

เป็นคนแรกที่เสนอ ว่าอยากเรียน เรื่องผลไม้ จากนั้นนักเรียนคนอื่นๆ ก็เฝ้ายาม และคุยกับเพื่อนๆ ด้วยกันว่าอยากเรียนเรื่องผลไม้ด้วย (ครุงง มาก) เพราะก่อนหน้านี้ ครูได้อ่านนักเรียนคุยกันว่า อยากเรียนเรื่องสัตว์ การทำขนม ดอกไม้ ดังนั้นครูจึงถามย้ำกับนักเรียนอีกครั้ง ว่าอยากเรียน เรื่องอะไร เด็กตอบพร้อมกันว่า ผลไม้ ครูบอกว่า จ้า ป. 1เรียนบูรณาการเรื่อง ผลไม้ (เด็กๆ เฮ ลั่นห้อง)		
--	--	--

KV 3 เทคนิคการให้นักเรียนออกแบบการเรียนรู้บูรณาการที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

ผู้ให้ความช่วยเหลือ(พี่เลี้ยง) นางคณิตตา นวสันชัย

ผู้สังเกตและบันทึก นายธีรวัฒน์ ทองเสนอ

เรื่องเล่า	ทุมความรู้	แก่นความรู้
ครูรัตน์ ป.5-6 เมื่อนักเรียนได้เรื่องที่ตนเองอยากเรียนแล้วครูก็ให้คำแนะนำแก่นักเรียนถึงการทำงานให้จบกระบวนการเช่น ลองให้นักเรียนนึกดูว่าจากสิ่งที่ตนเองเลือกเรียนนั้นมีจุดประสงค์ในการเรียนอย่างไรและจะอย่างไรเพื่อไปให้ถึงจุดประสงค์นั้น หรือจะมีวิธีการใดในการแสวงหาความรู้ที่นักเรียนอยากรู้ ลองให้นักเรียนช่วยกัน(กลุ่มที่เลือกเรียนในเรื่องที่คล้ายกัน)ร่วมกันหาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง อยากเรียนอย่างไร จะเรียนด้วยวิธีการใด ให้นักเรียนกำหนดกันขึ้นมาเองโดยครูมีกำหนดเวลาในการเรียนรู้ให้ 8-9 สัปดาห์ ซึ่งนักเรียนก็สามารถกำหนดหลักสูตรได้เป็นอย่างดีเช่นกลุ่มสวนพฤกษศาสตร์ เลือกที่จะใช้วิธีศึกษาฐาน กลับมาศึกษาข้อมูล เตรียมวางแผนเพื่อปฏิบัติ ลงมือปฏิบัติ ฐานงาน สรุปผลการเรียนรู้ที่ได้ ในรูปของ รายงาน หนังสือเล่มเล็ก โครงการ การละคร ซึ่งนักเรียนสามารถทำได้ดีและกลุ่มอื่นๆ ก็สามารถทำได้ดีเช่นกันส่วนครูก็ทำหน้าที่รวบรวมผลการวางแผนของนักเรียนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นแผนการ	1. แนะนำนักเรียนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายสัปดาห์ (1 ภาคเรียนมี 18 สัปดาห์) 2. วางแผนกิจกรรม ผลการเรียนรู้ การนำเสนอผลงาน การสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้ ในรูปของ รายงาน หนังสือเล่มเล็ก โครงการ การละคร 3. ครูรวบรวมแผนการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นแผนการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน	1. ครูใช้คำถามนำ และยกตัวอย่าง ให้นักเรียนได้ติดตาม 2.นักเรียนระดมความคิด 3.ชี้แนะแนวทางนักเรียนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายสัปดาห์ 1 ภาคเรียนมี 18 สัปดาห์ 4.นักเรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ตามลำดับขั้น 5.ครูรวบรวมแผนการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นแผนการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน

จัดกิจกรรมในชั้นเรียน ครูคา ป.4 เมื่อได้หัวข้อเรื่องที่จะศึกษาแล้วนักเรียนแบ่งกลุ่มร่วมกัน โดยตอบคำถามเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยที่นำชุมชน+ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการใช้สาระที่จะบูรณาการด้วย นักเรียนออกแบบการเรียนรู้โดยมีประเด็นหลักๆ ครูเน้นวิธีการทางวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วย เพื่อให้ นักเรียนแยกเป็นประเด็นการศึกษาอย่างมีขั้นตอน โดยได้ข้อสรุปว่า ● ปัญหา (เรื่องที่จะศึกษา) ● จุดประสงค์ของการเรียนรู้ ● หาเนื้อหาสาระที่จะเรียน ● หาวิธีการจัดกิจกรรม โดยครูร่วมให้ข้อเสนอแนะ ● การสรุปการเรียนรู้ที่ได้ นักเรียนบางกลุ่มมีความเครียด โดยดูจากท่าทางที่แสดงออก บางคนสงสัยจึงถามครู ครูก็ให้คำตอบ และเสนอแนะวิธีการออกแบบการเรียนรู้โดยใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนคิด ใช้เวลานานพอสมควร จึงสามารถออกแบบการเรียนรู้ได้ส่วนครูก็ทำหน้าที่รวบรวมผลการวางแผนของนักเรียนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นแผนการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน ครูเอ ป.3 หลังนักเรียนได้เรื่องที่ต้องการจะศึกษาแล้ว ครูได้ให้นักเรียนได้ออกแบบการเรียนรู้ด้วยตัวเอง นักเรียนร่วมมือกันคิดและออกแบบการเรียนรู้ โดยเข้ามาขอคำแนะนำจากครูเป็นระยะ ๆ สิ่งที่นักเรียนได้คิดและออกแบบมาสรุปได้เป็นหัวข้อคือ เรื่องที่จะศึกษา จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาที่จะศึกษา	1. แบ่งกลุ่มร่วมคิดตอบคำถามเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ 2. ครูกระตุ้น+แนะนำแนวทางในการออกแบบการเรียนรู้โดยผู้เรียนเอง 3. นักเรียนออกแบบการเรียนรู้โดยเน้นชุมชน+ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาร่วม 3. นักเรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ตามลำดับขั้น 4. ครูรวบรวมแผนการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นแผนการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน	1. ความมีอิสระทางความคิดของนักเรียน 2. ครูเป็นเพียงผู้แนะนำและคอยเป็นที่ปรึกษา 3. การสรุปผลความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้
---	---	--

การจัดกิจกรรม (ครูร่วมเสนอความคิดเห็น) สรุปการเรียนรู้ที่ได้ ส่วนครูก็ทำหน้าที่รวบรวมผลการวางแผนของนักเรียนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นแผนการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน ครูปอข ป.2 นักเรียนช่วยกันคิดและออกแบบโดยครูใช้คำถาม นำว่า เรื่องที่นักเรียนเลือกนักเรียนจะศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อใดบ้าง จะศึกษาที่ไหน จะทำอะไร แล้วจะได้ผลงานหรือความรู้ความสำเร็จอะไร นักเรียนก็จะช่วยกันเสนอทีละเรื่อง บางครั้งความคิดเห็นไม่ตรงกัน ครูก็จะช่วยหาข้อตกลงให้นักเรียน ส่วนครูก็ทำหน้าที่รวบรวมผลการวางแผนของนักเรียนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นแผนการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน ครูขวัญ ป.1 จากหัวข้อบูรณาการ เรื่องผลไม้ ครูตั้งคำถามให้นักเรียน ร่วมกันคิดว่า จะเรียนรู้เรื่องอะไรบ้างเกี่ยวกับ ผลไม้ เด็กไม่ค่อยเข้าใจ จนครูโรจน์บอกว่า ถ้าเป็นครู ครูจะเรียนเรื่อง ลักษณะของผลไม้ จากนั้น ก็มี น้องอันน์ บอกว่า อยากเรียนเรื่องรสชาติ น้องปิม บอกว่า จะเรียนเรื่อง สี น้องแคน บอกว่า จะเรียนเรื่อง ต้น ของผลไม้ เพื่อนๆคนอื่นๆ เห็นด้วย และจะเรียนรู้ตามหัวข้อที่เพื่อนๆเสนอมา ส่วนครูก็ทำหน้าที่รวบรวมผลการวางแผนของนักเรียนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นแผนการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน	1. ใช้คำถามนำ 2. นักเรียนระดมความคิด 3. หาข้อตกลง 4. ครูรวบรวมแผนการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นแผนการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน 1. ครูใช้คำถามนำ และยกตัวอย่าง ให้นักเรียนได้คิดตาม 2. นักเรียนแสดงความคิดเห็น อย่างอิสระ 3. ครูรวบรวมแผนการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นแผนการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน	
---	--	--

**KV 4 การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการโดยตอบสนองต่อความต้องการ
ของผู้เรียน และยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียนรู้อย่างมีความสุข**

ผู้ให้ความช่วยเหลือ(พี่เลี้ยง) นางคณิตตา นวสันชัย

ผู้สังเกตและบันทึก นายธีรวัฒน์ ทองเสนอ

เรื่องเล่า	ชุดความรู้	แก่นความรู้
ครุฑรัตน์ ป.5-6 จากการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่ผ่านมาสิ่งที่ครุฑรัตน์ได้เรียนรู้สิ่งหนึ่งคือนักเรียนจะมีความสุขเมื่อมีการเรียนนอกชั้นเรียน/มีอิสระในการคิด พหุติกรรม สิ่งเหล่านี้ครูได้มองเห็นในสัปดาห์แรก ๆ ครูจึงนำนักเรียนออกมาเรียนนอกห้องเรียน/นอกสถานที่ ตามความเหมาะสม มีการเล่นเกม/นันทนาการก่อนเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับการออกแบบกิจกรรมทั้งหมดในการเรียนรู้ นักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้น มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและร่วมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูแสดงบทบาทความเป็นครูเมื่อนักเรียนต้องการคำแนะนำและต้องการความช่วยเหลือ	1. นันทนาการก่อนเรียนรู้ 2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ 3. ครูแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือ 4. นักเรียนร่วมกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ 5. นักเรียนทำแผนการเรียนรู้ของกลุ่มตัวเอง	1.นักเรียนกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ 2.วิเคราะห์หัวข้อเรื่องที่นักเรียนต้องการศึกษาเพื่อหามาตรฐานของแต่ละสาระ 3. จัดทำแผนการเรียนรู้
ครุฑา ป.4 กว่าจะมาเป็นแผนการจัดกิจกรรมได้ เด็กๆ + ครู + ผู้ปกครอง +ชุมชน มีส่วนช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมดีมากเลย ครูนำหัวข้อเรื่องที่นักเรียนเลือกเรียนมาวางแผนการเรียนรู้ของเด็กอีกทีหนึ่ง มารวมกับการคิดวิเคราะห์ของกลุ่มครูผู้สอนในระดับชั้น ป.3-4 โดยมีครูสอน คือครุฑา ครูเอ้ ครูแบบ และครูอิง ร่วมกันคิด ช่วงแรกๆ ต่างคนต่างปวดหัว ไม่รู้จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดี เน้นว่าเด็กๆ ต้องมีความสุข สนุกในการเรียนอีก ระหว่างการทำงานก็มีการให้กำลังใจไปลอบใจกันเองระหว่างเพื่อนครู เอาน้ำมันต้องเกิดขึ้นมา เริ่มร่วมด้วยช่วยกันไปหา	1. นำหัวข้อเรื่องของนักเรียนมาวิเคราะห์หามาตรฐานของแต่ละสาระที่ตนเองสอน+เนื้อหา 2. ครูร่วมกันอภิปราย+วิเคราะห์หาข้อสรุปเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนมีความสุข 3. ลงมือจัดทำแผนการสอนเน้นการปฏิบัติ	

มาตรฐานของสาระวิชาของแต่ละคน หยิบจับ มาตรฐานและผังสาระการเรียนรู้ออกมาผสมผสาน กันให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องของเด็กๆ จากนั้นก็ อภิปรายร่วมกันหาข้อสรุปในการเลือกกิจกรรมการ เรียนรู้ให้เหมาะสมกับเด็กๆ ให้เด็กๆ เป็นศูนย์กลาง ในการเรียนรู้ เน้นการปฏิบัติโดยตัวผู้เรียนเอง และ เน้นกระบวนการกลุ่มด้วยเมื่อได้กิจกรรมแล้วคณะครู มีความรู้สึกดีใจ และใส่ใจเป็นอย่างมากที่กิจกรรม การเรียนรู้ออกมาได้เห็นเป็นรูปธรรม ครูเอ๋ ป. 3 หลังได้ให้นักเรียนให้ออกแบบการเรียนรู้ด้วยตัวของ นักเรียนเอง นอกจากนักเรียนต้องไปค้นหาข้อมูล ตัวของครูผู้สอนก็มีความกระตือรือร้นในการสืบค้น ข้อมูลด้วยเช่นกัน โดยไปค้นหาข้อมูลจาก INTERNET หนังสือ วารสารต่าง ๆ ข่าวเหตุการณ์ ปัจจุบัน แหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ แหล่งเรียนรู้ใน ท้องถิ่น ซึ่งนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้นั้น เช่นการที่นักเรียนไปสืบค้นหาแหล่งเรียนรู้ใน ท้องถิ่น ไปสอบถามจากผู้รู้ จากบุคคลในครอบครัว แล้วนำองค์ความรู้นั้นมาถ่ายทอด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับเพื่อน ๆ ครูปอช ป.2 หลังจากที่นักเรียนระดมความคิดช่วยกันเลือก หัวข้อที่จะเรียนแล้ว ครูได้ใช้คำถามกระตุ้นให้ นักเรียนช่วยกันคิดว่า เรื่องที่นักเรียนเรียน ลูกจะ เรียนเกี่ยวกับอะไรของสิ่งนั้นหรือสนใจเกี่ยวกับอะไร เช่น นักเรียนเลือกเรื่อง ผีเสื้อ นักเรียนก็จะช่วยกัน บอกว่า เขาอยากรู้เรื่อง การผสมพันธุ์ของผีเสื้อ ประเภท การอนุรักษ์ พฤติกรรม ครูถามนักเรียนต่อ ว่าแล้วกิจกรรมใช้กิจกรรมอะไรบ้าง บางคนบอกว่า อยากวาดรูปผีเสื้อ อยากประดิษฐ์ของเป็นรูปผีเสื้อ	มากกว่าจำ + ให้เด็กๆอยาก เรียน 1. สืบค้นข้อมูล การ ติดตามข่าวสารเหตุการณ์ 2. ความรู้จากการสืบค้น เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ 1.ครูใช้คำถามกระตุ้นให้ นักเรียนคิดเนื้อหาช่วย/ เรื่องที่สนใจ 2.นักเรียนช่วยกันคิด กิจกรรมมาจัดให้เหมาะสม กับเรื่องที่ศึกษา 3.ครูคอยให้คำปรึกษาและ ชี้แนะ 4.กำหนดกิจกรรมตาม	
---	---	--

อยากเห็นผลเสียของจริง ครูขอให้คำปรึกษาและชี้แนะบ้างเมื่อนักเรียนยังตกลงกันไม่ได้ แล้วนักเรียนก็ช่วยกันจับกิจกรรมกับเรื่องที่ศึกษามาคู่กันครูพิจารณาความเหมาะสมกับเนื้อ่อีกครั้ง และกำหนดเป็นสัปดาห์ เขียนเป็นแผนผังความคิดให้นักเรียนดูอีกครั้ง ครูขวัญ หลังจากที่นักเรียนได้เรื่องที่เรียน และ ออกแบบการเรียนรู้เสร็จแล้ว ครูและนักเรียนก็เริ่มวางแผนการเรียนรู้ โดยนักเรียนบอกมาว่าจะเรียนหัวข้ออะไรบ้าง ครูโรจน์เสนอว่า ที่บ้านของครูโรจน์ มีผลไม้มากมาย อยากให้นักเรียนได้ไปศึกษา และจะพาเด็กไปเที่ยว และได้เรียนรู้นอกสถานที่ด้วย นักเรียนก็ดีใจที่สุด โดยเฉพาะ น้องดอ ซึ่งจะออกนอกหน้า เพราะปลื้มครูโรจน์มากๆ จากนั้น ครูก็ไปคิดเป็นแผนมา เพราะนักเรียน ป.1 ยังเล็ก คิดแผนเองไม่ได้ แต่แผนนั้นก็มา จากสิ่งที่นักเรียนต้องการอยากทำ	สัปดาห์โดยนักเรียน 5.ครูเขียนเป็นแผนผังความคิดให้นักเรียนดู 1.ครูใช้คำถามกระตุ้นนักเรียน 2.นักเรียนเสนอสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ 3.วางแผนดำเนินการ	
---	--	--

KV 5 การจัดเตรียมสื่อให้เพียงพอ และสอดคล้องกับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการที่ตอบสนองต่อผู้เรียน/ชุมชนที่ดีที่สุด

ผู้ให้ความช่วยเหลือ(พี่เลี้ยง) นางคณิตตา นวสันชัย

ผู้สังเกตและบันทึก นายธีรวัฒน์ ทองเสนอ

เรื่องเล่า	ชุมชนความรู้	แก่นความรู้
ครูรัตน ป.5-6 หลังจากนักเรียนเลือกหัวข้อที่จะเรียนแล้วและมีการกำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ของนักเรียนแล้วในหลักสูตรที่นักเรียนกำหนดนั้นนอกจากกระบวนการเรียนรู้(การสืบค้น/การทัศนศึกษาเป็นต้น)ได้มีการระบุการใช้สื่อต่างๆไว้ด้วย ครูที่ปรึกษาได้มีการศึกษาสื่อเหล่านั้นว่าเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมจะ	1. ทบทวนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2. ครูศึกษาสื่อประกอบการเรียนก่อนการศึกษา 3. ประสานงานหัวหน้างานสื่อ จัดซื้อ/หาให้เพียงพอ	1. ทบทวนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2. ศึกษาสื่อประกอบการเรียนก่อนการศึกษา 3. จัดหาสื่อ 4. การใช้สื่อการเรียนการ

มีการแนะนำนักเรียนเพื่อเลือกสื่อให้เหมาะสมหากเหมาะสมครูจะติดต่อประสานงานกับหัวหน้างานสื่อเพื่อจัดเตรียมสื่อให้พร้อมกับการเรียนรู้ของนักเรียนต่อไป และหากมีการจัดการเรียนรู้นอกสถานที่ครูจะทำหน้าที่ติดต่อประสานงานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียน เพื่อเอื้อหนุนต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ครูดา ป.4 ก่อนการจัดเตรียมสื่อประกอบการเรียนการสอนจะต้องไปดูที่แผนการสอนอีกครั้งหนึ่งในขั้นตอนการออกแบบการเรียนรู้ โดยสื่อที่เตรียมไว้หากเป็นสื่อที่เป็นสิ่งของที่มีในท้องถิ่น เช่นเด็กเลือกเรื่อง “เรื่องของกล้วย” สื่อส่วนใหญ่จะเป็นสื่อทางธรรมชาติ คือกล้วยเป็นส่วนใหญ่ ก็จะนึกถึงชนิดของกล้วย กล้วยที่เคี้ยวหาได้ยากคือกล้วยป่า ครูจะต้องทำทุกวิถีทางในการหาสื่อคือกล้วยป่ามาให้ได้จะต้องขึ้นควน ไปเลือกกล้วยป่าที่มีองค์ประกอบครบถ้วน เช่น มีราก ลำต้น ใบ ผล ปลีกกล้วย ซึ่งจะหาต้นที่มีองค์ประกอบนี้ค่อนข้างยาก ได้มาคันใหญ่มาก ขนย้ายลำบากแต่ก็ต้องนำมาเพื่อให้นักเรียนได้เห็นของจริง สื่อที่จัดเตรียมจะเน้นสื่อที่หาได้ในท้องถิ่นจะเป็นส่วนใหญ่ มีผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดหาสื่อให้เพียงพอต่อผู้เรียน อีกทั้งร่วมมือในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอีกด้วย มีทั้งให้ข้อมูลที่ทางผู้ปกครองได้ศึกษามา อนุเคราะห์ร่วมจัดหาสื่อมาให้หากทางบ้านมีตามสาระที่นักเรียนเรียนรู้ นอกจากนี้ทางคณะครูก็ร่วมจัดหาสื่อประกอบการเรียนไม่ว่าจะเป็นสื่อทางอินเตอร์เน็ต วารสาร หนังสือ ตำราต่างๆ เพื่อประกอบการเรียนกรณีที่เด็กๆ ไม่เข้าใจ หรือสับสนข้อมูลไม่สมบูรณ์ครูจะได้เติมเต็ม ครูเอ๋ ป. 3	4. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1. ทบทวนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ก่อนจัดหาสื่อ 2. จัดหาสื่อโดยเน้นสื่อที่เป็นสื่อทางธรรมชาติ +ของจริง โดยมีครูและ ผู้ปกครอง + ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อให้เพียงพอ 3. นักเรียนใช้สื่อประกอบการเรียนรู้อย่างเพียงพอ และมีความสุขกับการเรียนรู้	สอนที่มีอยู่รอบตัว และมีอยู่ในชุมชน ท้องถิ่น
--	--	---

สื่อที่ใช้ในการเรียนบูรณาการ เป็นสื่อที่นักเรียน จัดเตรียมมาเอง ซึ่งในการเรียนบูรณาการเรื่องกล้วย สื่อที่ใช้ได้แก่ ใบตอง ผลกล้วย ลำต้น (หววก) ปลี กล้วย กาบกล้วย หน่อกล้วย จากในท้องถิ่นที่ นักเรียนอาศัยอยู่ ในวันที่มีการปลูกกล้วยนักเรียน นำเอาหน่อกล้วยมาเอง และพยายามหาพันธุ์กล้วยที่มี อยู่ในท้องถิ่น หรืออย่างช่วงที่มีการทำอาหารจาก กล้วย นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเตรียม อุปกรณ์มาเอง มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ กันเองภายในกลุ่ม ครูผู้สอนทำหน้าที่เพียงเป็นที่ ประเมิน นักเรียน มีจิตสำนึกในการใช้วัสดุต่างที่ทำมา จากธรรมชาติ เช่นภาชนะใส่อาหารทำจากใบตอง หรือในช่วงงานพิธีไหว้ครู นักเรียนได้แนวคิดทำพาน ไหว้ครูโดยใช้ใบตอง (บายศรี) ใช้ปลีกล้วยตกแต่ง แทนดอกไม้ ครูปอ ย.ป.2 เมื่อเราได้เนื้อหาแล้วครูก็จะมาพิจารณาว่า กิจกรรมและเนื้อหาต้องมีสื่ออะไรบ้างมาเกี่ยวข้อง และให้นักเรียนได้ศึกษากัน ครูก็จะจัดเตรียมให้ นักเรียนและจะให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าเขาจะไป ศึกษาจากใครและหาข้อมูลจากไหน นักเรียนบางคน จะบอกว่า ลูกจะไปถามจากคนข้างบ้าน บ้างก็จะ ถามจากคุณพ่อคุณแม่บ้าง หนังสือในห้องสมุดบ้าง อยากดูจากของจริงบ้าง ซึ่งครูจะคอยกระตุ้นนักเรียน ให้ศึกษาจากสิ่งที่ใกล้ตัวเราใช้สิ่งแวดล้อมเป็นสื่อ นักเรียนก็จะมองไปรอบ ๆ และบอกว่า “ ป้าศูนย์ 90 บริเวณโรงเรียน ที่บ้าน และต้นไม้” ครูขวัญ ป.1 การจัดเตรียมสื่อ สำหรับการเรียนรู้ ของป.1 นั้น เป็นบริเวณที่อยู่ในโรงเรียน จะมีเรื่องการ เพาะ โกสน	1.การใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่รอบตัว และมี อยู่ในชุมชน ท้องถิ่น 2.การวางแผนงาน การ เตรียมอุปกรณ์ 3.การแบ่งหน้าที่ ความ รับผิดชอบ	1. ครูพิจารณาจาก กิจกรรมและเนื้อหาว่า จะต้องใช้สื่อใดบ้าง 2. ครูกระตุ้นให้นักเรียน คิด 3. นักเรียนช่วยกันคิดจาก แหล่งเรียนรู้ที่ใกล้ตัว สามารถศึกษาได้เช่น บ้าน โรงเรียน ป้าศูนย์ 90
--	---	--

ก็ให้นักเรียนเตรียมต้นไม้มาเอง ส่วนแปลงดิน ก็ใช้พื้นที่ หน้าโรงเรียน ทดลองปลูกที่โรง เรียน ซึ่งตอนนี้ก็ยังมีหลักฐานต้น โกสนอยู่ สืบต่อไป เป็นสื่อจากธรรมชาติ ให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่อง ส่วนประกอบของต้นไม้ ซึ่งต้นไม้ก็มีอยู่ในโรงเรียน และนิทาน เป็นสื่อจากห้องสมุด ต่อมา เป็นสื่อจากภายนอก คือในชุมชน ซึ่งเป็นบ้านของครูโรจน์เอง โดยให้นักเรียนได้ศึกษา การปลูกผลไม้ จากพ่อของครูโรจน์	1.สำรวจสถานที่ ในการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับกิจกรรม	
--	--	--

KV 6 เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการที่ทำให้ประสบความสำเร็จและนักเรียนมีความสุข

ผู้ให้ความช่วยเหลือ(พี่เลี้ยง) นางคณิตตา นวสันชัย

ผู้สังเกตและบันทึก นายธีรวัฒน์ ทองเสนอ

เรื่องเล่า	ขุมความรู้	แก่นความรู้
ครูรัตน ป.5-6 จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผ่านมาถือว่าได้ประสบความสำเร็จในระดับที่น่าพอใจ สำหรับครูผู้สอนนะคะ หัวใจของความสำเร็จและนักเรียนมีความสุขคงจะอยู่ที่นักเรียนสามารถเรียนในสิ่งที่ตนเองอยากเรียนในสิ่งที่ตนเองสนใจ สามารถคิดวิธีการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถคิดเห็นได้ อย่างอิสระ การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์กับครู เพื่อน อย่างเป็นกัลยาณมิตร การสร้างสิ่งเหล่านี้ทำให้นักเรียนเรียนรู้ การเรียนการสอนในห้องเรียนได้ด้วย เข้าใจครู เข้าใจการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้นักเรียนรับรู้และเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดในขณะที่เรียนในชั้นเรียนปกติ(ทั้งของนักเรียนและครูด้วย) เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ดำเนินการโดยนักเรียน แก้ปัญหาโดยนักเรียนเอง สิ่งที่ได้เห็นได้ชัดคือพฤติกรรมการเรียนในชั้นเรียนของ	1. นักเรียนร่วมกันคิดหาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2. การสร้างปฏิสัมพันธ์กับครู เพื่อน อย่างเป็นกัลยาณมิตร	1. การสร้างการมีส่วนร่วมให้นักเรียน/การสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี 2. การเพิ่มคุณค่าให้กับตัวนักเรียน 3. การให้อิสระทางความคิด และการแสดงออก ในแนวทางที่เหมาะสม 4. การลงมือปฏิบัติจริง

นักเรียนเปลี่ยนไป ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนดีขึ้น ส่งผลให้บรรยากาศในชั้นเรียนปกติดีไปด้วยค่ะ ครูดา ป.4 เมื่อมีการวางแผนการทำกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว และมีการจัดหาสื่อประกอบการสอนที่เพียงพอต่อความต้องการและสอดคล้องกับผู้เรียนแล้ว ในการจัดกิจกรรมในทุกสัปดาห์จะต้องมีการกระตุ้น และโน้มน้าวให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกลอยลางที่จะเรียน สนใจในการร่วมกิจกรรม และอยากฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้วยใจอย่างมีความสุข มีเกม + เพลงมาคั่นกับการศึกษาความรู้ เน้นการละครให้เด็กๆ ได้ร่วมแสดง+คิด+ศึกษาด้วยตนเอง แשרความคิดเห็นร่วมกันภายในกลุ่มที่เข้าตลอด ฝึกการทำจริงด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทำกิจกรรมแล้วชวนเพื่อนๆภายในห้องร่วมกันแสดงความคิดเห็นสรุปองค์ความรู้ร่วมกันอีกทีหนึ่ง ครูเอี ป. 3 เป็นการจัดกิจกรรมโดยการให้นักเรียนได้เกิดความรู้สึกล่าว่า ตัวเองมีคุณค่าและมีความสำคัญ โดยให้อิสระในการคิด การแสดงออก เป็นการให้ตัวของนักเรียนได้แสดงศักยภาพของตัวเองอย่างเต็มที่ เป็นการป้อนความรู้และข้อมูล โดยไม่ได้มีการชี้นำ หรือการบังคับให้เรียน แต่เป็นการให้นักเรียนได้เลือกสรรในสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้ และสืบค้น ค้นคว้าในสิ่งที่ต้องการสืบหา เป็นการขับเคลื่อนและสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตัวของนักเรียนเอง และการที่ครูได้ลดบทบาทตัวเองจากผู้ให้เป็นผู้รับ ทำให้นักเรียนรู้สึกภูมิใจ และมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น กล้าแสดงออก มีส่วนร่วมในการร่วมแสดงความคิดเห็น และมีกระบวนการคิดที่เป็นระบบมากขึ้น	1. นักเรียนฝึกปฏิบัติเรียนรู้ด้วยตนเอง 2. นักเรียนร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มใหญ่ 3. นักเรียนร่วมสรุปผลการเรียนรู้	1. การเพิ่มคุณค่าให้กับตัวนักเรียน 2. การให้อิสระทางความคิดและการแสดงออก ในแนวทางที่เหมาะสม 3. การลดบทบาทของครูจากผู้ให้ (ความรู้) มาเป็นผู้รับ (ความรู้)
--	---	---

ครูปอย ป.2 นักเรียนจะมีความสุขที่ได้เรียนบูรณาการ อยู่แล้วเพราะกิจกรรม/เรื่อง que ที่ศึกษามาจากตัวนักเรียน ได้เรียนในสิ่งที่สนใจ ครูจะมีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น มีการร้องเพลง เล่นเกม เรียนรู้นอกห้องเรียน ได้ศึกษาจากธรรมชาติ มีการประดิษฐ์ของ ได้ลงมือปฏิบัติจริง เช่น หน่วฝัก นักเรียนได้ทำในสิ่งที่ไม่เคยได้ทำในชีวิตประจำวัน นักเรียนขุดดิน ถากหญ้า ปลุกผัก รดน้ำต้นไม้ ครูขวัญ ป.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นเวลาที่สนุกสนานที่สุด ทั้งครูและนักเรียน เริ่มจากการเล่านิทาน เด็กๆจะฟังอย่างตั้งใจ และอยากรู้ตอนต่อไป เพราะครูจะเล่านิทานไม่จบ อยากให้นักเรียนคิดก่อนแล้วอีกวัน ก็มาดว่า สิ่งที่นักเรียน คิดไว้ตรงกับในนิทานหรือเปล่า หลายกิจกรรมที่ ได้ผ่านมาในชั้นตอนการเรียนรู้บูรณาการ ไม่ว่าจะเป็น การปลูกโกสน การเตรียมดิน การเก็บข้อมูล การเดินทางสำรวจต้นไม้ในโรงเรียน แต่ที่ประทับใจที่สุด ก็ตอนที่ไปบ้านครูโรจน์ พ่อของครูโรจน์ ดีใจมากที่มีเด็กๆไปเที่ยว เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับผลไม้ ท่านดีใจที่เด็กต่างสนใจ และถามคำถาม จนตอบไม่ทัน (จนครูต้องบอกว่า ใจเย็นๆ ได้กันทุกคน) ท่านใจดี นำผลไม้มาให้เด็กๆทาน (แบบสดๆเลย) และยังให้ครูอีกทั้งวัน เต็มไปด้วยความสุขสนุกสนาน รอยยิ้มของครู และเด็กๆ ก่อนกลับ พ่อครูโรจน์ยังบอกอีกว่า อย่าลืมแวะมาอีก เด็กๆตอบพร้อมกันว่า ครับ/ค่ะ แล้วก็เดินทางกลับโรงเรียนอย่างปลอดภัย	1.กิจกรรมมาจากความต้องการของนักเรียน 2. กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น ร้องเพลง เล่นเกม เรียนรู้นอกห้องเรียน ศึกษาของจริง ปฏิบัติจริง ประดิษฐ์ของ 3. ให้นักเรียนได้ทำในสิ่งที่เขายังไม่มีโอกาสได้ทำ 1.เล่านิทาน 2.การลงมือปฏิบัติจริง/ร่วมเรียนรู้กับชุมชน 3.กิจกรรมมาจากความต้องการของนักเรียนเอง	
--	---	--

**KV 7 การออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้
วิธีการประเมินจากสภาพจริง**

ผู้ให้ความช่วยเหลือ(พี่เลี้ยง) นางคณิตตา นวสันชัย

ผู้สังเกตและบันทึก นายธีรวัฒน์ ทองเสนอ

เรื่องเล่า	มุมมอง	แก่นความรู้
ครูรัตน ป.5-6 สำหรับการวัดผลประเมินผลในการเรียนรู้แบบบูรณาการนั้นจะมีการวัดตามจุดประสงค์ที่วางไว้เช่นวัดประเมินพฤติกรรมตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้ในหลักสูตรที่นักเรียนเป็นผู้เขียนไว้ ส่วนครูได้ศึกษามาตรฐานสาระและนำเอาเกณฑ์ที่ครูกำหนดมาประเมินผลนักเรียนเช่นสาระศิลปศึกษามีการประเมินผลจากผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียนที่ได้นำเสนอ สาระภาษาไทยประเมินผลจากการใช้ภาษา/หนังสือเล่มเล็ก สาระวิทยาศาสตร์ประเมินผลจากกระบวนการทำงานของนักเรียนเป็นต้น โดยครูสาระได้ประชุมตกลงกันเพื่อวัดประเมินผลไปในทิศทางเดียวกัน ครูดา ป.4 เมื่อมีการทำกิจกรรมการเรียนการสอนและเริ่มทำเป็นรูปธรรมแล้ว สิ่งที่จะขาดไม่ได้ก็คือ การวัดผลประเมินผล เริ่มจากการที่หันกลับมาดูแผนการสอนจัดวิธีการประเมินผลให้เห็นได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ก็มานั่งทบทวนกันกับทีมที่ร่วมมือกันสอนบูรณาการ มีการถกเถียงกันบ้างตามประเด็นที่มีความคิดเห็นไม่ลงรอยกัน จนได้ข้อสรุปในการวัดผลประเมินผลว่า จะต้องวัดจากสิ่งที่ผู้เรียน เรียนจริงๆโดยเน้นการประเมินงานเดี่ยว และงานกลุ่ม การทำงานอย่างเป็นระเบียบ การส่งงานตรงเวลา ชิ้นงาน/หนังสือเล่มเล็ก ซึ่งเป็นการประเมินจากสภาพของงาน/ชิ้นงาน/พฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้จริงๆ และการวัดผลนี้จะต้องสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	1. ศึกษามาตรฐานสาระที่เกี่ยวข้อง 2. ประชุมครูแต่ละสาระเพื่อกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล 3. วิธีการวัดผลและประเมินผลตามวัตถุประสงค์/พฤติกรรม การเรียนรู้รายกลุ่ม และบุคคล	1. ศึกษามาตรฐานสาระที่เกี่ยวข้อง 2. ประชุมครูแต่ละสาระเพื่อกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล 3. ร่วมกลุ่มอภิปรายหาข้อสรุปการหาวิธีการวัดผลและประเมินผลตามวัตถุประสงค์/พฤติกรรม การเรียนรู้รายกลุ่ม และบุคคล
	1. ร่วมกลุ่มอภิปรายหาข้อสรุปการหาวิธีการวัดผลและประเมินผล 2. วิธีการวัดผลประเมินผลโดยการประเมินจากสภาพจริงทั้งการเรียนในห้อง/ชิ้นงานในรูปแบบต่างๆ	

สอนของครูแต่ละท่านตามสาระที่รับผิดชอบ ครูเอี ป. 3 ในการวัดและประเมินผลโดยใช้หลักเกณฑ์การ ประเมินที่ได้มาจากเป้าหมายการเรียนรู้ ในด้านต่าง ๆ เช่น ความเข้าใจที่คงทน เป็นการประเมินจากการออกแบบ การเรียนรู้ และถือเป็นแนวคิดหลัก (Concept) ของการจัดกิจกรรม ในด้านจิตพิสัย การเห็นคุณค่า การตระหนักถึง ด้านมาตรฐานการทำงาน เช่น กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ การทำงานเป็นทีม การสรุปประเด็นปัญหา และแนวทางการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น ในด้านของมาตรฐานสาระ และ ความรู้เฉพาะ / ทักษะประจำสาระ เช่น สาระ ภาษาไทย สาระคณิตศาสตร์ สาระสังคม ฯ สาระ วิทยาศาสตร์ สาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยมีการประเมินผลจากทำงานและศักยภาพของ นักเรียนเอง ทั้งรายบุคคล และรายกลุ่ม ครูปอช ป.2 ดูจากกิจกรรมว่าจะประเมินแบบใด เช่นการทำ กิจกรรมกลุ่ม ก็จะวัดจากการมีส่วนร่วมในการกลุ่ม ความสามัคคี การช่วยเหลือกัน ผลงาน หาก กิจกรรมมีการประดิษฐ์หรือชิ้นงานก็จะดูจากชิ้นงาน และสังเกตพฤติกรรมความสนใจของนักเรียนความ กระตือรือร้น ความรับผิดชอบ การน้ำใจ พฤติกรรม ที่เปลี่ยนไป ครูขวัญ ป.1 การประเมินงาน จาก ป.1 ส่วนใหญ่จะเน้นเรื่อง การมีส่วนร่วม ในกิจกรรม มีความกระตือรือร้น หรือ รับผิดชอบสิ่งที่ได้รับมอบหมายหรือไม่ รวมถึง มีน้ำใจ ยอมรับฟังผู้อื่นด้วย ครูจะประเมิน โดย สังเกตพฤติกรรม นักเรียนเป็นรายบุคคล โดยมีเกณฑ์ คะแนน 1- 5 ถ้า หากสัปดาห์ถัดไป นักเรียนมี	1.การประเมินผลที่เป็น รูปธรรมและเป็นไปตาม ศักยภาพที่แท้จริงของ ผู้เรียน 2.การประเมินผลที่ เชื่อมโยงเข้ากับมาตรฐาน สาระวิชาหลัก 3. พัฒนาการของนักเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับเวลา เรียนตามปกติในห้องเรียน และเวลาที่เรียนบูรณาการ	1. พิจารณาจากกิจกรรม 2. ชิ้นงาน 3. สังเกตพฤติกรรมที่ เปลี่ยนไปในทางที่ดีของ นักเรียน
	1.การมีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรม 2.สังเกตพฤติกรรมเป็น รายบุคคล 3. การเปลี่ยนแปลง	

พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง (ดีขึ้น) ครูก็จะหมายเหตุไว้ และ บางครั้งประเมิน โดย เก็บจากชิ้นงาน (ส่วนใหญ่จะเป็นการวาดภาพมากที่สุด)	พฤติกรรมที่ดีขึ้น 4.ความรับผิดชอบในหน้าที่	
--	---	--

KV 8 วิธีการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการที่ทำให้น่าสนใจและเกิดความประทับใจกับทุกคน

ผู้ให้ความช่วยเหลือ(พี่เลี้ยง) นางคณิตตา นวสันชัย

ผู้สังเกตและบันทึก นายธีรวัฒน์ ทองเสนอ

เรื่องเล่า	ชมความรู้	แก่นความรู้
ครุฑรัตน์ ป.5-6 การนำเสนอข้อมูลของนักเรียนเป็นการนำเสนอจากการปฏิบัติจริงของนักเรียนเอง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะโดนนำเสนอโดยนักเรียนเอง มีการถ่ายทอดผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่นการนำเสนอผ่านกระบวนการละคร การจัดนิทรรศการ แต่ไม่ว่าจะนำเสนอผ่านกระบวนการใดสิ่งนี้นักเรียนนำเสนอ นั้นได้มีการถอดบทเรียนจากสิ่งที่นักเรียนทำแล้วทั้งสิ้น เสน่ห์ของการการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ คงอยู่ที่นักเรียนสามารถนำเสนอข้อมูลได้อย่างคล่องแคล่ว ไม่ต้องมีการเตรียมข้อมูลเป็นต้นฉบับให้ยุ่งยาก นักเรียนสามารถอธิบายได้	1. สรุปข้อมูลนักเรียนที่เรียนรู้บูรณาการตั้งแต่เริ่มต้น-จบ 2. การนำเสนอผลการเรียนรู้ด้วยการละคร/นิทรรศการ	1. สรุปข้อมูลนักเรียนที่เรียนรู้บูรณาการตั้งแต่เริ่มต้น-จบ 2. วางแผนการนำเสนอข้อมูลการจัดกิจกรรม 3. การนำเสนอข้อมูลชิ้นการมีส่วนร่วม เด็ก/ผู้ปกครอง/ครู/ผู้บริหาร 4. การนำเสนอผลการเรียนรู้ด้วยกิจกรรม FUN FIND FOCUS /หนังสือเล่มเล็ก/นิทรรศการ/การละคร/กิจกรรมปิดภาคเรียน
ครุฑา ป.4 เมื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนดำเนินมาในช่วงเวลาที่พอสมควร และทางทีมครูได้จัดให้เด็กๆ ได้เรียนรู้มาถึงธงของพวกเด็กๆ แล้ว ทั้งครูและนักเรียนก็ต้องมาร่วมกันคิดเพื่อวิเคราะห์หาข้อสรุปเพื่อนำไปสู่ธงจริงของการเรียนรู้ ก็ให้เด็กๆ นั่งคุยกันเป็นกลุ่มๆ ว่าจะจัดกิจกรรมก่อนปิดภาคเรียนอย่างไรดี ก็มีความคิดที่มันหลากหลายกันออกไปในแต่ละกลุ่ม ครูก็ให้เด็กๆ ได้ทำกิจกรรมตามที่กลุ่มของตนเองสนใจ มีทั้งการทำขนม การ	1. การร่วมกันคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับสิ่งที่เรียนมาแล้วหาข้อสรุปของการเรียนรู้ 2. จับกลุ่มคุยกันเกี่ยวกับการวางแผนจัดกิจกรรมไปสู่ความรู้ที่แท้จริง 3. เด็ก /ผู้ปกครองร่วมผลิตชิ้นงานที่นำเสนออย่างมีความสุขและเกิดความประทับใจแก่ผู้ร่วมงาน	

ทำอาหาร การทำชิ้นงานจากสิ่งที่เรียนมา การแสดงละคร เป็นความคิดของพวกเด็กๆ ที่ครูได้ฟังจากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม อืม....ทั้งเนาะ...มันคิดดีกว่าเราอีกนะเนี่ยะ...เด็กๆภายในกลุ่มก็มาวางแผนการจัดกิจกรรม ก็มีกิจกรรม FUN FIND FOCUS และกิจกรรมปิดภาค ในช่วงการจัดกิจกรรมเด็กๆช่วยเหลือกันดีมาก ขนาดตัวครูเองยังรู้สึกประทับใจมาก เด็กๆสามารถร่วมกันทำงานเป็นกลุ่มดีกว่าตอนที่วางแผน ถามอะไรก็ตอบได้ และที่สำคัญเด็กๆ ดึงเอาพ่อแม่ มาร่วมกิจกรรมด้วย เห็นภาพพ่อ/แม่ทำขนมร่วมกับนักเรียนแล้วรู้สึกดี วาดภาพก็มี เข้ามาช่วยซ่อมละคร/ร่วมเขียนบท /จัดตัวละคร เป็นภาพที่ตัวครูเองคิดว่าสมบูรณ์แล้วนะประสบความสำเร็จแล้วนะกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ครูเอี ป.3 ในการจัดกิจกรรมบูรณาการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากกระบวนการ การทำงานที่ขับเคลื่อนด้วยตัวของนักเรียนเองทั้งหมด ในการนำเสนอข้อมูลจึงเป็นสิ่งที่นักเรียนได้จัดทำขึ้นเอง คิดเอง และดำเนินการจัดการเอง (วางแผน- จัดเตรียม – ลงมือทำ -สรุปผลที่ได้) โดยครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะ เช่น การวางแผนการทำงาน ดำเนินกิจกรรม Fun Find Focus เมื่อถึงวันที่นักเรียนต้องแสดงผลงาน นักเรียนมีความกระตือรือร้นกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นมาก ทั้งในการทำอาหาร การแสดงละคร ทำให้ครูได้เห็นพัฒนาการที่เกิดขึ้นกับนักเรียนบางคนอีกด้วย ครูปอย ป.2 เราใช้หลักฐานหรือร่องรอยการเรียนรู้จากกิจกรรมมานำเสนอ ตั้งแต่การได้หัวข้อเรื่อง การกำหนดกิจกรรม การสรุปกิจกรรม โดยใช้ภาพถ่าย จัดป้านนิทรรศการให้ภาพถ่ายเป็นตัวเล่าเรื่องราว การศึกษาของนักเรียน และนักเรียนก็ได้รวบรวม	1. กระบวนการการทำงานอย่างเป็นระบบ 2. การตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของตัวเอง 3. พัฒนาการของผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ	1. ให้หลักฐาน/ร่องรอย เช่น ชิ้นงาน ผลงาน 2. ภาพถ่ายเล่าเรื่องราว 3. กิจกรรมสาริต
--	---	--

ชิ้นงานของตัวเองและในกลุ่ม จัดให้ดูน่าสนใจมากขึ้นรวบรวมเป็นเล่ม ส่วนกิจกรรมที่จัดในวัน Fun Find Focus นักเรียนจะช่วยกันคิดว่าเราจะจัดกิจกรรมอย่างไรถึงจะสื่อให้คนที่มาชมรู้ว่าเรากำลังเรียนรู้เรื่องนี้อยู่ เช่นการระบายสีรูปสัตว์ เป็นกิจกรรมที่สาธิต ครูขวัญ ป.1 สุดท้ายของการเรียนรู้แบบบูรณาการ คือ การนำเสนอผลงาน ครูและเด็กร่วมกันวางแผนงาน ที่อยากจะทำในกิจกรรม Fun Find Focus และได้ข้อตกลงว่า เด็กๆ อยากให้มีเกม, การเล่าเรื่อง, การขายน้ำผลไม้ ครูและเด็กร่วมกันแบ่งกลุ่มรับผิดชอบ โดยเลือกตามสิ่งที่ต้องการจะทำ ซึ่งบางคน ทำ ทั้ง 2 อย่าง เด็กๆ ป.1 มีความภูมิใจ ที่ต้นโกสน เป็นสิ่งที่ทำให้โรงเรียนมีอากาศที่สดชื่นมากขึ้น เขาภูมิใจที่สามารถอ่านออก และเขียนหนังสือได้มากขึ้น เขาสามารถเขียนนิทานได้ด้วยตัวเอง เขาชอบการเรียนรู้แบบบูรณาการมาก ดังนั้น ป. 1 จึงนำเสนอ เล่าขั้นตอนการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้งหมด โดยเล่าให้กับผู้ที่มาเข้าชมฟัง และ อ่านนิทาน ที่แต่งร่วมกันให้กับผู้ปกครองฟัง (จนผู้ปกครอง พูดว่า นี่หรือ เด็ก ป.1 ทำไมเก่งจัง) กลุ่มเกม ค่อดำ กลุ่มนี้ได้รับความสนใจมากที่สุด ผู้ปกครองบางคนทักไม่ได้ที่เด็กไม่รู้คำตอบ ก็ตะโกนบอก และก็ช่วยหา อักษรให้ (เป็นภาพที่ประทับใจมาก) ส่วนกลุ่มขายน้ำผลไม้ก็ยุ่งกันใหญ่ เพราะมีลูกค้า มาใช้บริการเยอะแยะ สุดท้ายเป็นการแสดงละคร งานปิดภาค เด็กชั้น ป.1 แสดงละคร ที่มาจาก นิทานที่พวกเขาได้ร่วมกันแต่งด้วยกัน ทั้งหมดล้วนเป็นความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากตัวของเด็กเอง ครูก็พลอยดีใจด้วย (ได้รับคำชมจากพ่อแม่เด็ก)	1. มีการวางแผนงาน 2. ยอมรับข้อตกลงร่วมกัน 3.นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเอง 4.การนำเสนอผลงานด้วยตัวเอง	
--	--	--

9. นำเสนอผลการสังเคราะห์ผ่านกระบวนการละคร

ในขั้นตอนการนำผลการสังเคราะห์ผ่านกระบวนการละครนั้น จัดทำโดยกลุ่มละครมะขามป้อมในการนำผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้ทุกชั้นในระดับประถมศึกษาไปวิเคราะห์เรื่องราวต่างๆ โดยคุณสนธยา สุขญา และทีมงานเป็นผู้สังเคราะห์เรื่องราวต่างๆ หลังการวิเคราะห์แล้ว เรียบเรียงเป็นเรื่องราวผ่าน

บทละครบ้าง ผ่านการแสดงออกทางแฟชั่นโชว์บ้าง การร้องเพลงบ้าง การแสดงท่าทางประกอบเพลงบ้างซึ่งผลดังกล่าวมาจากนิทานบ้าง เรื่องราวที่นักเรียนสรุปบ้าง ประเด็นที่นักเรียนเรียนรู้บ้าง นำมาสร้างเรื่องราว และถูก

ถ่ายทอดโดย คณะนักเรียนได้อย่างน่าประทับใจในวันรับประกาศนียบัตรผู้จบการศึกษาระดับอนุบาล 3 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551 ในวันที่ 15 มีนาคม 2551

10. สรุปผลการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูล เขียนรายงานวิจัย นำเสนอต่อผู้เกี่ยวข้อง

ในขั้นสุดท้ายของการทำวิจัยในครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลกันเป็นระยะๆตามที่ได้อธิบายมาข้างต้น โดยความร่วมมือจาก ทีม สกว. ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นระยะๆ ผู้การเขียนรายงานโดยทีมวิจัย ซึ่งใช้เวลาในการสรุปประเด็นที่จะรายงานผลเพื่อให้สอดคล้องกับ คำถามของวิจัยที่วางไว้ อย่างรัดกุม การตอบคำถามวัตถุประสงค์ของวิจัยที่วางไว้อย่างครบถ้วน หัววิธีการเขียนให้เข้าใจง่ายเห็นภาพจากคำแนะนำของผู้มีประสบการณ์อย่างท่านอาจารย์ชาติรี สำราญ และทีมงานจาก สกว. ที่คอยประสานงานอยู่ตลอดเวลา จนสามารถเขียนรายงานฉบับนี้ได้ประสบความสำเร็จ และในขั้นตอนสุดท้าย จะส่งให้อาจารย์ชาติรี สำราญ และตัวแทนจาก สกว. ไปวิเคราะห์ผลการเขียนรายงานอีกครั้ง เพื่อให้เกิดความถูกต้อง และ ตรงประเด็นมากที่สุด ก่อนเข้ารูปเล่มนำเสนอต่อไป ซึ่งในขั้นตอนการเขียนรายงานนั้น ดำเนินไปในช่วงเดือน สิงหาคม 2552 ตามสัญญาของทุนวิจัย แต่เนื่องจากการเขียนต้องใช้เวลา เพื่อความรอบคอบ รวมทั้งจะจัดให้มีการวิเคราะห์โดยอาจารย์ชาติรี สำราญ ในวันที่ 24 กันยายน 2552 เพื่อเป็นการสรุปสุดท้ายในการเขียนรายงาน

บทที่ 4

ผลการดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัยระดับประถมศึกษา

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการในระดับประถมศึกษา ในช่วงปีการศึกษา 2551 ที่ผ่านมานำมาสู่ “การถอดบทเรียนกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนศรีนครินทร์ วิทยานุเคราะห์อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา” ซึ่งมีผลการศึกษาวิจัยที่มีความชัดเจนเป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการทำงานทุกประการปรากฏผลและนำไปสู่การตอบคำถามต่างๆที่ตั้งไว้ดังต่อไปนี้

คำถามวิจัยหลัก

บทเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการจะพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้และทักษะชีวิตของนักเรียนได้อย่างไร?

จากคำถามวิจัยดังกล่าวซึ่งครอบคลุม ประเด็นหลัก 3 ประเด็น คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ ด้านการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และด้านทักษะชีวิตของนักเรียน ซึ่งในที่นี้จะตอบแต่ละประเด็นให้ชัดเจนดังนี้

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ ของโรงเรียนศรีนครินทร์วิทยานุเคราะห์ที่ผ่านมานำมา จะเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็นสำคัญจริงๆ เพราะประเด็นที่นำไปสู่การทำหน่วยการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเป็นหลักสูตรบูรณาการของแต่ละระดับชั้นนั้น มีการสอบถามความต้องการของผู้เรียนทั้งสิ้น โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามนำ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ค้นหาสิ่งที่นักเรียนต้องการ มีการจัดเก็บความต้องการของนักเรียนโดยนักเรียน มีการแบ่งกลุ่มเพื่อจำแนกประเด็นต่างๆที่นักเรียนสนใจศึกษาให้ออกมาเป็นหมวดหมู่ จนนำไปสู่การระดมพลังสมองของนักเรียนเพื่อค้นหาประเด็นต่างๆ ในเรื่องที่จะศึกษาเป็นประเด็นย่อยลงมาซึ่งมีให้ดูได้ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยกมาเป็นตัวอย่าง จากนั้นนักเรียนจะแบ่งกลุ่มตามความสนใจในเรื่องที่จะเรียนรู้ ซึ่งเป็นการแบ่งกลุ่มตามความสนใจจริงๆไม่มีการบังคับ และสิ่งสำคัญพบว่านักเรียนที่เป็นเพื่อนสนิทกันก็แยกกันอยู่ คนละกลุ่มได้เพราะ ความสนใจที่แตกต่างกัน สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ส่วนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา 1-4 จะมีการเรียนรู้ในประเด็นต่างๆที่มาจากนักเรียนเช่น กันแต่ขั้นตอนอาจจะแตกต่างกันบ้าง ยิ่งนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ครูต้องตั้งคำถามมากขึ้นเพื่อค้นหาความต้องการ และการจัดกิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ก็จะรวมกันทั้งระดับชั้นเรียน แต่อย่างไรก็ดีเรื่องราวที่เรียนรู้ก็มาจากผู้เรียนเช่นกัน หลังจากนั้นก็จะนำสู่การกำหนดการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน นักเรียนระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 กำหนดแผนการเรียนรู้ด้วยตัวนักเรียนเองได้ โดยการ

กำหนดระยะเวลาที่จะเรียนบูรณาการก่อน นักเรียนกำหนดเนื้อหาที่กลุ่มสนใจใส่ลงไป กำหนดกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา ตามความเหมาะสม กำหนดผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น กำหนดชิ้นงานในรูปแบบต่างๆ เช่น รายงาน ชิ้นงานในรูปแบบแผ่นกระดาษ หนังสือเล่มเล็ก การนำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปกิจกรรม FUN FIND FOCUS เป็นการสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนนำเสนอต่อสาธารณชน เช่น กลุ่มครูในโรงเรียนเบญจมิตร ผู้ปกครอง ผู้สนใจต่างๆ ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย โดยผู้เรียนมีส่วนกำหนดขึ้นเช่นกัน และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในการเตรียมการนำเสนอ จะเห็นได้ชัดเจนว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผ่านการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เกิดขึ้นโดยความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง ดำเนินการเรียนรู้โดยผู้เรียน นำเสนอผลการเรียนรู้โดยผู้เรียน ด้านคุณครูเป็นเพียงผู้คอยประสานงาน คอยให้คำแนะนำ จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน คอยแก้ปัญหาบางอย่างที่เกิดจากการค้นหาปัญหาจากนักเรียนมาก่อน จะเห็นได้ว่าครูเป็นแค่ผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนเท่านั้น แต่การจัด

กิจกรรมเรียนรู้ก็เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพได้เช่นกันและยังตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับกลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม(2544หน้า40)กล่าวว่า

“...ผู้เรียนจะต้องรู้จักพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรู้จักการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในชีวิตประจำวันได้ โดยเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เรียนรู้จากข้อมูลข่าวสารทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งเป็นความรู้ใหม่ๆที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และจำเป็นจะต้องแสวงหาความรู้ตลอดเวลา โดยใช้เทคโนโลยีและสื่อสารสนเทศต่างๆ ให้เป็นประโยชน์และเป็นไปตามแนวคิดของนักวิชาการทางการศึกษาที่ได้หยิบยกมาข้างต้นแล้ว จึงไม่มีอะไรที่นักเรียนได้เรียนรู้ได้ดีกว่าสิ่งที่นักเรียนต้องการเรียนรู้นั่นเองและการเรียนรู้ดังกล่าวยังแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนโดยนักเรียนได้อีกด้วย

ด้านการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน จากความวิตกกังวลเกี่ยวกับพฤติกรรม ความกล้าแสดงออกของนักเรียน ความเป็นผู้นำ ผู้ตามของนักเรียน ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จากกระบวนการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตัวนักเรียนจริง มีเวทีให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ในสิ่งต่างๆที่นักเรียนเป็นผู้กำหนดขึ้น มีกิจกรรมที่รองรับการแสดงออกทางด้านความคิด ความสามารถที่มากขึ้นเป็นการสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ได้มากยิ่งขึ้นเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทางด้านการแสดงความสามารถในขณะเล่นเกม

การศึกษา การฝึกเป็นผู้นำผู้ตามในกลุ่ม การร่วมกันวางแผน การทำงานตามแผน และเวทีถ่ายทอดความรู้ในรูปแบบต่างๆ ทั้ง การรายงานกลุ่ม ขณะเรียน การนำเสนอ กิจกรรมการเรียนรู้ผ่าน

กิจกรรม FUN FIND FOCUS และการนำเสนอผลการเรียนรู้

ในงานปิดภาคเรียนผ่านกิจกรรมที่หลากหลายเช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่1-2 เด็กชอบการเดินรำ ชั้นประถมศึกษาปีที่3 ให้เด็กเดินแบบ ชั้นประถมศึกษาปีที่4 เช่นเล่นดนตรี เล่นละคร ชั้นประถมศึกษาปีที่5 เล่าเรื่อง ร้องเพลง และให้คนอื่น ๆ ร่วมทำท่าทางประกอบ ชั้นประถมศึกษาปีที่6 นำเสนอเทคนิคเรื่องแสง ทำให้มีความแปลกใหม่ กิจกรรมทั้งหมดมาจากการเรียนรู้ของผู้เรียนจริง และเห็นได้ว่าการแสดงออกมาไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับความสามารถ

ของนักเรียนแต่ละระดับ เมื่อมีพื้นที่หรือเวทีให้นักเรียนได้แสดงความสามารถมากขึ้น นักเรียนจึงกล้าคิดกล้าแสดงออกมากขึ้นตามไปด้วยเช่นกัน

ผ่านมาเช่นกัน

พฤติกรรมด้านความกล้าในการสื่อสาร จากการนำเสนอผลการเรียนรู้ที่ได้มาแสดงผลงาน ในกิจกรรม FUN FIND FOCUS มีการจัดนิทรรศการผลงานมีการ ปฏิบัติกิจกรรมสาคิดต่อ ผู้ปกครองคณะครูที่เข้าชมงาน มีการนำเสนอผลการเรียนรู้ผ่าน วิดีทัศน์ นำเสนอโดยใช้เทคโนโลยี เข้าช่วย สรุปผลการเรียนรู้ในห้องประชุม โดยใช้โปรแกรม Power Point นักเรียนแต่ละกลุ่มส่ง

ตัวแทนนำเสนอ และ มีนักเรียนทั้งหมดอยู่ล้อมรอบห้องประชุมเพื่ออธิบายผลงานต่างๆที่วางไว้ มีการตอบคำถามคณะครู ผู้บริหารที่เข้าชมอย่างกล้าหาญ มั่นใจ ในสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้มาโดยตัวของนักเรียนเอง รู้เพราะการปฏิบัติมาจริง นักเรียนมีความกล้าในการเล่นละครโดยการพูดสื่อสาร มีความกล้าในสื่อสารประชาสัมพันธ์ในสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ เช่น การนำการรณรงค์การดูแลกำจัด

ขยะ แยกขยะ จากโครงการ
กำจัดขยะให้เป็นศูนย์ที่เกิดจาก
การเรียนรู้ของนักเรียนสู่ชุมชน
ใกล้เคียง นักเรียนให้ความรู้กับ
ชาวบ้านในขณะเดินรณรงค์
ปฏิบัติการเก็บขยะ แยกขยะให้

เห็นอย่างกล้าหาญ ซึ่งเป็นการสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับสังคมแม้จะเป็นแค่กิจกรรมเล็กๆ ของนักเรียน แต่ เกิดจากจิตสำนึกของตัวนักเรียนเองจึงมีคุณค่าที่ยิ่งใหญ่มากกว่ากิจกรรมที่เกิดขึ้น

จากการเรียนรู้แบบบูรณาการที่นักเรียนมีความกล้าในการแสดงออกและกล้าสื่อสารนี้เอง ทำให้การจัดกิจกรรมเลือกตั้งสภานักเรียนประจำปีการศึกษา 2552 ซึ่งมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ลงสมัครเลือกตั้ง(นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีที่แล้ว) ลงสมัครประธานนักเรียนจำนวน 3 ทีม และทำให้เกิดบรรยากาศ การหาเสียงที่สนุกสนาน เข้าถึงนักเรียนมีการปราศรัยหาเสียงหน้าเวที หลายครั้งด้วยกัน มีการทำป้ายประชาสัมพันธ์ทีมของตัวเอง มีผู้นำทีมคาราวานหาเสียงตอนเที่ยงวัน ทำให้นักเรียนแต่ละห้องมีการสนับสนุนทีมที่ตนเองรักอย่างเห็นได้ชัดเจน และ เมื่อมีการเลือกตั้งมีการนำทีมไปเชียร์ทีมที่ตนรักหน้าเวทีเลือกตั้ง เมื่อผลออกมาชัดเจนว่าทีมใดได้รับเลือกตั้ง ทั้ง 3 ทีมก็สามารถรับผลที่เกิดขึ้น แสดงความยินดี และสามารถทำงานร่วมกันในสภานักเรียนได้อีก และสภาเองก็ยังขับเคลื่อนเรื่อง การกำจัดขยะให้เป็นศูนย์ต่อยอดเอง เรียกว่านำผลการเรียนรู้มาใช้ได้จริง ทั้งนักเรียนยังสามารถเป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานร่วมกันเป็นทีมได้เป็นอย่างดี

จากความสามารถทางการสื่อสารทางวิชาการนักเรียนนำผลการเรียนรู้ที่ได้จากการทำโครงการกำจัดขยะให้เป็นศูนย์ ไปต่อยอดเป็นโครงการ คณิตศาสตร์ “องศาที่มีผลต่อการทิ้งขยะ” ของนักเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2551 ซึ่งเป็นการนำแนวความคิดเกี่ยวกับการทิ้งขยะ โดยการสังเกตว่าถังขยะจะมีปากถังขยะขนาด 90 องศา ขนานกับพื้นเป็นส่วนใหญ่ นักเรียนจึงดัดแปลงปากถังขยะให้เอียงทำมุมที่เหมาะสมกับการทิ้งขยะขนาด 30 ,60 และ 90 องศาซึ่งปรากฏว่าองศาที่มีการทิ้งขยะมากที่สุด(นับจำนวนชิ้น) คือขนาด 60 องศา เพราะเอียงทำมุม

ที่ตอบสนองต่อการทิ้งเป็นอย่างดี จากการสัมภาษณ์ผู้คนที่ทิ้งขยะ และนำเรื่องราวดังกล่าวเข้าประกวดโครงงาน ในวันการศึกษาเอกชน ครั้งที่ 3 จังหวัดสงขลา ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1 นักเรียนมีความสุขกับสิ่งที่นักเรียนได้ทำ มากกว่าคุณค่าของรางวัลที่ได้รับ

พฤติกรรมด้านการสร้างการเรียนรู้ พฤติกรรมด้านนี้ถือว่าเป็นพฤติกรรมที่สำคัญของนักเรียนของชีวิตเลยทีเดียวเพราะนักเรียนสามารถสร้างวิธีการเรียนรู้ด้วยตัวนักเรียนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถกำหนดเนื้อหาสาระ กำหนดวิธีการเรียนรู้โดยผู้เรียน กำหนดผลงาน ผลการเรียนรู้ การนำเสนอผลการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามศักยภาพของนักเรียนจากนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ยิ่งนักเรียนที่ใดสามารถทำอะไรได้ด้วยตัวเองมากยิ่งขึ้นเช่นกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่หลักสูตรการศึกษาต้องการ ตรงตามแนวคิดทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ต่างที่กล่าวไว้ข้างต้น “สอนวิธีการเรียนรู้ ดีกว่าสอนความรู้” เพราะสอนความรู้ไม่นานก็ลืม และเมื่อไปเจอเรื่องราวที่ใกล้เคียงกันก็มักพูดว่าครูไม่ได้สอนเรื่องนี้ แต่ถ้าสอนวิธีการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน จะเกิดการประยุกต์และการนำไปใช้แก้ปัญหาได้กว่าการสอนความรู้ ถือเป็นสิ่งสำคัญที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

พฤติกรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียน จากการทำกิจกรรมร่วมกันก่อเกิดผลงานอย่างมากมายในปีการศึกษา 2551 ของนักเรียนโรงเรียนศรีนครินทรวิทยาสุนทรราชบุรี เริ่มต้นตั้งแต่การคิดค้นเรื่องราวที่จะเรียนรู้ร่วมกันโดยนักเรียน เกิดหลักสูตรบูรณาการ และแผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละระดับชั้นอย่างชัดเจน กำหนดวิธีการเรียนรู้ร่วมกัน กำหนดผลงานที่จะเกิดขึ้น การนำเสนอผลงานต่างๆที่ผ่านมา เป็นเครื่องชี้วัดได้ชัดเจนถึงความรับผิดชอบ และความรับผิดชอบที่ก่อเกิดขึ้นจากการเรียนบูรณาการก็ส่งผลถึงการเรียนรู้ในภาคปกติด้วย ทำให้ผลการเรียนรู้ของนักเรียนพัฒนาขึ้น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551 สามารถสอบวัดผลการเรียนรู้

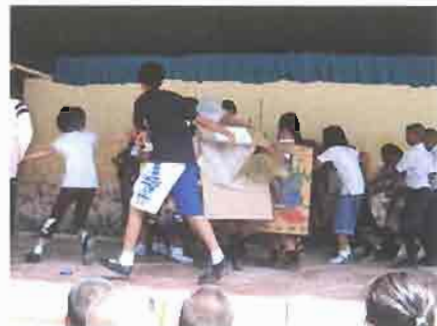
ของสำนักทดสอบ สทศ. ได้ดีในทุกสาระ โดยเฉพาะ สาระวิทยาศาสตร์ และ คณิตศาสตร์ ทำคะแนนได้สูงกว่าระดับเขตพื้นที่ ระดับประเทศอีกด้วย และนักเรียนดังกล่าวยังสอบเข้าเรียนในโรงเรียนที่ผู้ปกครองต้องการได้อีกด้วย เป็นการยืนยันอีกทางว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นสิ่งที่ดี และส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้น

นอกเหนือจากผลสัมฤทธิ์จากความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นแล้วทั้งผลงาน และ ผลการเรียนรู้ทางวิชาการแล้ว สิ่งที่ได้เห็นได้ชัดเจนเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนของนักเรียนคือ นักเรียนยอมรับฟังเสียงของผู้อื่น ลดความเป็นตัวตนลงได้จากการถกเถียงเรียนของนักเรียน และ สำคัญคือนักเรียนมีความสุขกับการเรียนรู้อย่างยิ่งขึ้น เพราะนักเรียนมีความหวังกับการเรียนแต่ละสัปดาห์ตามที่นักเรียนกำหนดขึ้นมีการเล่นเกมก่อนเรียนสร้างความสนุกสนาน มีการทบทวนศึกษาในสิ่งที่นักเรียนต้องการ

ไปศึกษา มีการทำผลงานโดยนักเรียนเองเป็นผู้กำหนด มีการชื่นชมผลที่เกิดขึ้น มีความสุขที่ได้สรุปผลการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ เช่นการเล่นละคร การจัดนิทรรศการ การทำอาหารจากกลุ่มนักเรียน สิ่งเหล่านี้ทำให้นักเรียนมีความสุขกับการเรียนรู้มากขึ้น ได้ทำกิจกรรมในชุมชนเกี่ยวกับการรณรงค์เรื่องการแยกขยะ การดูแลสภาพแวดล้อมให้สะอาด โดยเฉพาะกิจกรรมการดูแลความสะอาดในโรงเรียนนักเรียนมีการ **หยิบลูกโป่ง** ป้องหาห้องเรียนดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียน หยิบรายชื่อคุณครู เพื่อตรวจสอบความสะอาดนักเรียนมีความสุขมาก ลุ้นกันแต่ละวันว่าจะเป็นห้องเรียนใดบ้างที่จะทำความสะอาด (จริงๆก็ไม่ค่อยมีขยะเพราะนักเรียนรักความสะอาดแล้ว) แต่เป็นการสร้างบรรยากาศเรื่องความสะอาดอย่างต่อเนื่องเท่านั้น มีความสุขกับการได้รับชื่อขยะในโรงเรียนขยะมีคุณค่า เปลี่ยนเป็นเงินได้ โดยนักเรียนแต่ละชั้นเรียนทำการเก็บขยะ และมีทีมรับชื่อขยะรับชื่อขยะ มีการแบ่งหน้าที่กันทำงานอย่างมีความสุขจริงๆ

พฤติกรรมด้านความรักในสิ่งแวดล้อม นักเรียนที่เรียนบูรณาการที่ผ่านมาที่ชัดเจนมากคือเรื่องของการรักษาความสะอาดของโรงเรียน การรักในสิ่งแวดล้อมมีการทำงานเกี่ยวกับสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียนด้วย แม้จะไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรแต่สร้างจิตสำนึกของนักเรียนได้เป็นอย่างดี การไม่ใช้สารเคมีในการปลูกพืชของกลุ่ม “ผักปลอดสารพิษ” นักเรียนจะปลูกพืชแล้วดูแลด้วยความรัก ไม่ใช้สารเคมีฉีดพ่น แต่จะใช้วิธีการดูแลเป็นประจำทุกวันในการทำให้พืชเจริญเติบโต มีการดูแลความสะอาดโรงเรียนเป็นประจำมีการค้นหาซื้อพืชในโรงเรียนเพื่อจัดทำป้าย คุณประโยชน์ ชื่อของพืช อย่างเป็นระบบ

ด้านการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน จรกการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ได้ทำการจัดมาตลอดปีการศึกษา 2551 สามารถพัฒนาทักษะของนักเรียนในหลาย ๆ ด้าน เช่น การทำงานเป็นทีม การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกล้าแสดงความคิดเห็นของตน การยอมรับมติของที่ประชุม ซึ่งสิ่งเหล่านี้นำไปใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ได้จากการมีส่วนร่วมในสังคม ซึ่งไม่ได้หมายความว่าถึงสังคมภายนอกเพียงอย่างเดียว นักเรียนเริ่มนำทักษะต่างๆ มาพัฒนาตนเองตั้งแต่การทำงานในชั้นเรียน โรงเรียน เช่นสามารถกำหนดหลักสูตร กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการที่ตนเองและกลุ่มต้องการเรียนได้ สิ่งเหล่านี้เป็นที่ทราบกันดีว่า การจัดทำกิจกรรมแต่ละชั้นตอนนั้นต้องมีการทำงานร่วมกับกับคนหลายฝ่ายและที่ผ่านมา นักเรียนเองสามารถดำเนินการให้ผ่านไปได้เป็นอย่างดี ซึ่งกระบวนการนี้เป็นที่รู้กันว่ากว่านักเรียนจะดำเนินการให้

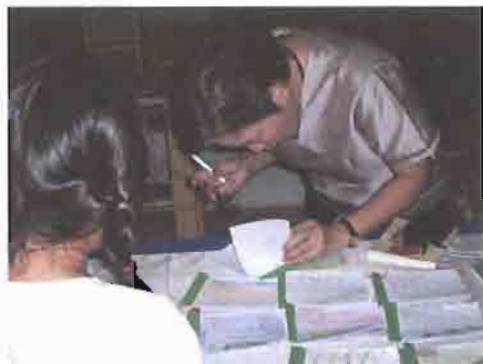
สำเร็จได้นั้น ต้องนำทักษะต่าง ๆ เข้ามาใช้ร่วมกัน เช่น ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ทักษะการสังเกต ทักษะการสืบค้น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ทักษะการปฏิบัติจริง ทักษะกระบวนการทางประชาธิปไตยได้แก่การยอมรับเสียงข้างมากที่เกิดจากการทำงานของนักเรียนเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้นักเรียนได้นำไปปรับใช้ในชีวิตของนักเรียนเองโดยที่นักเรียนไม่รู้ตัว และสามารถนำไปใช้ในสังคมภายนอกได้เป็นอย่างดีเช่น การทำโครงงานคณิตศาสตร์ “องศาที่มีผลต่อการทิ้งขยะ” ที่ต้องออกไปมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชนไม่ว่าจะเป็นการขอความร่วมมือจากธนาคาร

คิวรถตู้ บุคคลที่สัญจรผ่านไปมาในจุดที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตนต้องการโดยใช้ทักษะการสื่อสาร ที่ตรงประเด็นและความกล้าแสดงออกมาใช้ จนสามารถประสบความสำเร็จดังที่กล่าวไว้แล้ว การรณรงค์การทิ้งขยะในชุมชนที่ต้องสร้างความเข้าใจ และขอความร่วมมือกับชุมชนให้มีส่วนร่วม ซึ่งกิจกรรมนี้นักเรียนได้ทำในหมู่บ้านทรัพย์รุ่งโรจน์

สถานีตำรวจภูธรนาทวี ซึ่งได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี การจัดตั้งตลาดหุ่นขยะที่ขยายไปในชุมชนให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสนำเสนอความคิดเห็นร่วมกับนักเรียนมีการทำงานระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง ครูและโรงเรียนร่วมกัน สิ่งเหล่านี้สามารถแสดงได้ถึงการนำทักษะต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการไปพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

จากพฤติกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นจะเห็นได้ชัดเจนว่าเกิดขึ้นและเพิ่มมากขึ้นเมื่อมีการเรียนรู้แบบบูรณาการอย่างชัดเจน ดังที่กล่าวมาแล้วคือ นักเรียนมีโอกาสได้แสดงความสามารถความสามารถมากขึ้นจากการจัดกิจกรรม

อย่างมีแผนการเรียนรู้โดยนักเรียนและครูร่วมกันจัดทำขึ้น โดยครูคอยอำนวยความสะดวกให้เกิดกับนักเรียนเท่านั้น นักเรียนเป็นพระเอก ครูเป็นพระรอง นักเรียนเป็นผู้เสนอ ครูเป็นผู้ฟัง ผู้คอยแนะนำเท่านั้นจึงเกิดพฤติกรรมต่างๆที่มีประโยชน์ต่อตนเองและต่อสังคมในอนาคต

สำหรับความสอดคล้องวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานวิจัย “การถอดบทเรียนกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนศรีนครินทรวิทยาสุนทรราชภัฏอำเภอหนองบัว จังหวัดสงขลา” มีวัตถุประสงค์หลักๆที่จะต้องตอบคำถามให้มีความชัดเจน ตรงประเด็น อยู่ 4 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงของนักเรียนจากการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ

สำหรับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สามารถตอบได้ชัดเจนเกี่ยวกับความกังวลแต่ก่อนที่เคยเกิดขึ้นคือ ความกล้าแสดงออกของนักเรียนที่ลดลง สวนทางกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บัดนี้จากกิจกรรมดังกล่าวที่กล่าวมาข้างต้น กิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้แบบบูรณาการอย่างมากมาย อาทิเช่น การสร้างการเรียนรู้ด้วยตัวนักเรียนเอง นักเรียนสามารถบอกถึงความต้องการของนักเรียนได้เป็นอย่างดี มีความคิดใคร่ครวญอย่างรอบคอบ ในการเลือกประเด็นที่จะเรียนรู้ มีการแสดงความคิดเห็นพูดคุยกันในกลุ่มอย่างกว้างขวางก่อนตัดสินใจเลือกเรื่องราวที่กลุ่มสนใจร่วมกัน สามารถกำหนดวิธีการเรียนรู้ร่วมกัน กำหนดผลงานที่จะเกิดขึ้น การนำเสนอผลงานในลักษณะต่างๆ ตามแผนการจัดกิจกรรมของนักเรียน นักเรียนมีความกล้าแสดงออกเพิ่มมากขึ้นจากการสังเกตการณ์ทำกิจกรรม การนำเสนอผลงานในรูปแบบ FUN FIND FOCUS ดังตัวอย่างที่เกิดขึ้นและสรุปไว้ต่อไปนี้

การจัดกิจกรรม FUN FIND FOCUS

กิจกรรม FUN FIND FOCUS เป็นการสรุปบทเรียนจากการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ของนักเรียนโรงเรียนศรีนครินทร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 มีการจัดแสดงผลงานของนักเรียนที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 มีการจัดกิจกรรม FUN FIND FOCUS ขึ้น 2 ครั้ง ซึ่งเป็นการสรุปบทเรียนใน 10 สัปดาห์แรก และ 10 สัปดาห์หลัง มีการจัดแสดงรูปแบบกระบวนการเรียนรู้บูรณาการ จัดแสดงแผนกิจกรรม แผนการดำเนินงานของนักเรียน การแสดงผลงาน การนำเสนอชิ้นงาน ผลงานหนังสือเล่มเล็ก การสาธิตการแปรรูปผลไม้ การทำอาหาร ตลอดจนการสรุปกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบของการแสดงละคร ได้มีการเชิญชวนผู้ปกครองเข้าร่วมในกิจกรรม FUN FIND FOCUS ทั้ง 2 ครั้ง และการเยี่ยมชมและสังเกตการณ์ของคณะครู ในกลุ่มโรงเรียนเบญจมมิตร ในการจัดกิจกรรมทั้ง 2 ครั้งนี้ ได้มีการแบ่งลักษณะเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 1

เนื้อหาการบูรณาการเรื่องของสิ่งรอบตัว โดยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นเรื่องของผลไม้ เป็นการศึกษารูปร่าง รูปทรง รสชาติ สีกลิ่น ประโยชน์ และการแปรรูปผลไม้ในรูปแบบต่าง ๆ เป็นการเชื่อมโยงกับสาระวิทยาศาสตร์ นักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง เรียนรู้

เรื่องการปลูกต้นไม้ การใส่ปุ๋ย การเจริญเติบโตของพืช มีการจัดแสดงผลงาน หนังสือเล่มเล็ก ชิ้นงาน สมุดวาดภาพ ภาพส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้ ต้นไม้ประดับจากผลงานของนักเรียน

ใน 10 สัปดาห์แรก มีการสาธิตการทำอาหาร สลัดผลไม้ และน้ำผลไม้ โดยนักเรียน จัดเตรียมอุปกรณ์ เป็นผู้ขายด้วยตัวเอง

ใน 10 สัปดาห์หลัง มีการสาธิตและจัดจำหน่ายการทำน้ำผลไม้ปั่น มีกิจกรรมกล่อมหาสนุก ซึ่งเป็นทำกิจกรรมที่ได้บูรณาการความรู้เรื่องภาษาไทยให้แก่เด็กเรียนอย่างสนุกสนาน

ส่วนที่ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1

ศึกษาเรื่องของสัตว์ ประเภท การดำรงชีวิตของสัตว์ และการแต่งงาน ที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ชนิดต่าง ๆ มีการจัดแสดงผลงาน กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีการจัดแสดงผลงานหนังสือเล่มเล็ก

ใน 10 สัปดาห์แรก มีกิจกรรมการระบายสีปูนปลาสเตอร์ เป็นรูปสัตว์ชนิดต่าง โดยการให้นักเรียนทุกระดับชั้นเข้าร่วมกิจกรรมระบายสีได้

ใน 10 สัปดาห์หลัง ได้มีการสรุปเนื้อหาการเรียนรู้อยู่ โดยจัดกิจกรรมการพับผีเสื้อ ของนักเรียนร่วมกับผู้ปกครอง แล้วนำไปติดที่ต้นไม้ เพื่อแสดงถึงความสมดุลของธรรมชาติ

ในส่วนนี้ได้มีการสรุปบทเรียนด้วยการจัดแสดงละคร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในการแสดงเรื่อง “ สิ่งแวดล้อมกับชีวิต ” เป็นเนื้อหาที่กล่าวถึง คนตัดต้นไม้ ทำให้สัตว์ไม่มีอาหาร ส่งผลให้ทุกชีวิตเดือดร้อน การปลูกต้นไม้

และการรักษาป่าไม้เป็นการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด

ส่วนที่ 3 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 4

ภาคเรียนที่ 1

ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับ กล้วย ในชีวิตประจำวัน ประวัติความเป็นมา ถิ่นกำเนิด ชนิด ลักษณะ ประโยชน์ การแปรรูปกล้วยชนิดต่าง ๆ ตลอดจนกล้วยในวิถีชีวิตของคนไทย มีการจัดแสดงผลงาน กระบวนการเรียนรู้บูรณาการ แสดงผลงานการนำเสนอประกอบของกล้วยมาประดิษฐ์ของใช้และของเล่น

ใน 10 สัปดาห์แรก มีการจัดแสดงการมาประดิษฐ์ของใช้และของเล่น เช่น กระถางใบตอง กระถางสวยงาม ม้าก้านกล้วย ปืนก้านกล้วย ที่รองแก้วจากเชือกกล้วย เป็นต้น มีการสาธิตการทำอาหาร เป็นการแปรรูปกล้วยโดยนำมาทำเป็นกล้วยเชื่อม กล้วยทอด กล้วยปิ้ง ข้าวต้มมัด

ใน 10 สัปดาห์หลัง มีการสาธิตการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วย เป็นอาหารชนิดต่าง ๆ ซึ่งเป็นอาหารที่นักเรียนได้ค้นคว้า และทดลองทำขึ้นมาเอง เช่น ปลีกกล้วยชุบแป้งทอด ยำปลีกกล้วย ปลีกกล้วยผัดกะเพรา สลัดกล้วย กล้วยไข่ทอด เป็นต้น

มีการสรุปบทเรียนในรูปของการแสดงละคร ในหัวข้อเรื่อง “คนปากกล้วย” เป็นเนื้อหาที่กล่าวถึงคนป่า ได้ค้นพบผลไม้ที่มีประโยชน์ จึงเป็นที่มาของกล้วย ผลไม้ที่ใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วน

นักเรียนในระดับชั้น ป.3 - 4 มีความสนใจในเรื่องของการแสดงดีมาก นักเรียนกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วม และขอร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการแสดง

ส่วนที่ 4 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6

ภาคเรียนที่ 1

เป็นการศึกษาในหัวข้อ “ภาวะโลกร้อน” มีการกำหนดเรื่องที่น่าสนใจอยากเรียน และประเด็นที่นักเรียนเลือก มี 3 ประเด็น คือ

1. เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับโลก จึงชื่อ “วิกฤตโลก”
2. เรื่องราวเกี่ยวกับการปลูกพืช ชื่อ “ผักเพื่อสุขภาพ”
3. เรื่องเกี่ยวกับพืชในโรงเรียน ชื่อ “สวนพฤกษศาสตร์”

ทั้ง 3 ขั้นตอนมีการแบ่งกลุ่มการเรียนรู้ นักเรียนจะแบ่งกลุ่มกันเอง โดยนำหัวข้อ 3 ประเด็นเป็นที่ตั้ง มีกระบวนการเรียนรู้โดยนักเรียนเป็นผู้กำหนดเอง มีการวางแผนการเรียนรู้ การกำหนดผลการเรียนรู้ กำหนดระยะเวลาการทำงานด้วยตัวของนักเรียนเอง โดยครูทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและประสานงานให้นักเรียน เช่น การไปเยี่ยมชมที่โรงเรียนวชิรานุสุต สงขลา ของกลุ่มสวนพฤกษศาสตร์ เยี่ยมชมการจัดการเรื่องขยะ ที่โรงเรียน สุขเกษมวิทยา สะเดา ของกลุ่มวิกฤตโลก การจัดแสดงผลงานกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน และการสรุปบทเรียนในรูปแบบของการแสดงละคร

ใน 10 สัปดาห์แรก ได้มีการนำเสนอ การสรุปบทเรียนในรูปแบบการละคร ในเรื่อง “ถังขยะพิทักษ์โลก” และการนำเสนอรูปแบบกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีการพูดคุยสะท้อนมุมมองความคิดนักเรียนเรื่องขยะ และการได้ร่วมการแสดงละคร ความรู้สึกจากการได้ร่วมแสดงละครของนักเรียน

ใน 10 สัปดาห์หลัง มีการประชุมเพื่อเลือกเนื้อหาที่จะเรียนต่อ นักเรียนให้ความสนใจเรื่อง “ขยะ” จากการที่ได้ไปเยี่ยมชมที่โรงเรียนสุขเกษม มีการวางแผน และเปลี่ยนรูปแบบเป็นการรวมกลุ่มกันเพื่อเรียนรู้เรื่องขยะ เพราะเป็นเรื่องที่นักเรียนต้องการให้เกิดการแก้ปัญหาให้ได้ผลจริง มีการวางแผนการรับซื้อขยะ โดยการติดต่อกับผู้รับซื้อ การจัดทำป้ายราคา จัดเวลาการรับซื้อขยะ และการประชาสัมพันธ์ ประกาศเชิญชวนให้นักเรียนทุกคนนำขยะมาขาย ซึ่งบรรยากาศในการรับซื้อ – ขายขยะ เป็นไปอย่างคึกคัก แม้แต่นักเรียนชั้นอนุบาลก็นำขยะมาขาย ครูและนักเรียนทุกชั้นให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี และมีการนำรายได้จากการขายขยะ มารับซื้อขยะที่ขายไม่ได้ ที่เรียกว่าขยะซื้อทิ้ง ซึ่งผลจากการซื้อขยะทั้งภายในสัปดาห์แรก นักเรียนสามารถดูแลเรื่องความสะอาดของโรงเรียนได้เป็นอย่างดีทุกคนเห็นว่า “ถ้าไรไม่จำเป็นต้องเป็นตัวเงิน แต่เป็นความสะอาดของสภาพแวดล้อมก็ได้ ครูและนักเรียนทุกคนทำงานกันอย่างมีความสุข”

มีการสรุปบทเรียนในรูปแบบการละคร เรื่อง “เด็กหญิงปราง” ที่มีเนื้อหากล่าวถึงเด็กผู้หญิงคนหนึ่งที่ย้ายไปขาย แต่วันหนึ่งไม่มีขยะให้เก็บ เด็กหญิงปรางผู้นำสงสารจึงไม่สามารถหาเงินมาจุนเจือครอบครัวได้

และในส่วนนี้ ได้มีโครงการที่จะทำต่อในภาคการศึกษา ที่ 2 คือเรื่อง “ตลาดหุ่นขี้ผึ้ง” เป็นระดมทุนและการบริหารจัดการ โดยนักเรียน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและไม่มีส่วนร่วมในการลง หุ่น มีรูปแบบการลงหุ่นโดยการซื้อ-ขาย หุ่นโดยนักเรียนเอง มีการแบ่งปันผลกำไรจากการซื้อขาย หุ่น โดยนำมาจากกำไรซื้อ - ขายขี้ผึ้ง และมีการจัดการรูปแบบการออมเงิน ควบคู่ไปด้วย

นอกจากนี้ ยังมีโครงการ “การตรวจตามความสะอาดในโรงเรียน” เป็นการดำเนินการ เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักถึงเรื่องสิ่งแวดล้อม การสร้างนิสัยการทิ้งขยะให้ถูกที่ การสร้างจิตสำนึก ในการช่วยลดภาวะโลกร้อน และการปลูกฝังความมีระเบียบวินัย โดยจัดให้มีการจับฉลากห้องเรียน ที่รับผิดชอบความสะอาดในแต่ละวัน และมีครูเป็นผู้ตรวจตามความสะอาดภายในบริเวณโรงเรียน หากมีขยะ ห้องเรียนที่รับผิดชอบจะถูกปรับเงิน แล้วนำเข้ากองทุนขยะ เพื่อนำไปปันเป็นผลกำไร ให้แก่หุ่นขี้ผึ้ง ซึ่งถูกปันผลคืนให้นักเรียนเรียนอีกเพราะเป็นการดำเนินงานโดยนักเรียนเพื่อนักเรียน จริงๆ โดยครูไม่มีส่วนในหุ่นขี้ผึ้งเลยแต่เป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาเท่านั้น

จากกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นที่ได้หิบบอกมาให้เห็นเป็นตัวอย่างนี้และ จากผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นยืนยันได้ชัดเจนว่า ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการของผู้เรียนนั้นสามารถพัฒนา

พฤติกรรม ให้นักเรียนมีความกล้าในการแสดงออกได้อย่างชัดเจนมองเห็นได้เป็นรูปธรรมมากที่สุด

2. เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน กระบวนการจัดกิจกรรมของครูผู้สอน และ ความพึงพอใจและความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน

สำหรับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน จากการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผ่านมาพบว่า นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการ ตั้งแต่ต้นกระบวนการกล่าวคือ นักเรียนทำการเลือกเรื่องที่จะ เรียนรู้ด้วยตัวนักเรียนเอง ทุกระดับชั้นด้วยวิธีการตั้งคำถามของครู แต่ละระดับชั้น เพื่อกระตุ้นการคิดเมื่อนักเรียนคิดเรื่องราวได้ เรียบร้อยแล้ว นักเรียนสามารถวางแผนการเรียนรู้โดยผู้เรียนได้

ในระดับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 และ ระดับอื่นๆเป็นความร่วมมือกันออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันโดยครูคอย เป็นที่ปรึกษา หลังจากนั้นนักเรียนทำการเรียนรู้ตามแผนที่ได้ กำหนดโดยครูนำแผนการปฏิบัติการเรียนรู้ของผู้เรียน ไปจัดทำเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อีกทีหนึ่ง เพื่อให้สอดคล้องกันกับนักเรียน นักเรียนสามารถระบุพื้นที่ๆจะเรียน วิธีการที่จะเรียน ได้เช่น การดูงาน การศึกษาจากสถานที่จริง การปฏิบัติจริงด้วยตัวนักเรียนเองเป็นต้น นักเรียน สามารถระบุชิ้นงานหรือผลงานด้วยตัวนักเรียนเองได้เช่นกัน และ สุดท้ายนักเรียนจะนำเสนอ ผลงานด้วยวิธีการใดบ้าง ก็จะเป็นอย่างนั้น ที่สำคัญกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้นยังสามารถ นำมาต่อยอดในการแก้ปัญหาให้โรงเรียน ได้เป็นอย่างดีเช่น เรื่องขยะใน โรงเรียน เกิดเป็นโครงการ

กำจัดขยะให้เป็นศูนย์ โครงการ คณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง “องค์ของถังขยะที่มีผลต่อการทิ้งขยะ” นักเรียนเกิดทักษะในด้านการเรียนรู้แบบบูรณาการและนำไปต่อยอดในการเรียนรู้ในห้องเรียนได้เป็นอย่างดี มีผลต่อกระบวนการคิด การทำงานของนักเรียน ความกล้าแสดงออกของนักเรียนเป็นอย่างมาก ในขั้นตอนทั้งหมดนี้ครูที่ปรึกษาเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคอยหาวิธีการแก้ปัญหา อำนาจความสะดวกให้นักเรียนเท่านั้น

กระบวนการจัดกิจกรรมของครูผู้สอน ครูระดับประถมศึกษาที่เป็นนักวิจัยร่วมกัน จัดทำ KM การจัดการองค์ความรู้การสอนแบบบูรณาการของโรงเรียนศรีนครินทรวิถยานุเคราะห์ ได้ชัดเจนประกอบด้วย 8 KV ดังต่อไปนี้

- KV1. การวิเคราะห์หลักสูตรและการศึกษาการจัดทำหลักสูตรการบูรณาการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนให้มากที่สุด
- KV2. การมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกเรื่องที่จะศึกษาแบบบูรณาการโดยตัวผู้เรียนเองอย่างมีความสุข
- KV3. เทคนิคการให้นักเรียนออกแบบการเรียนรู้บูรณาการที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน
- KV4. การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการโดยตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียนรู้อย่างมีความสุข
- KV5. การจัดเตรียมสื่อให้เพียงพอ และสอดคล้องกับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการที่ตอบสนองต่อผู้เรียน/ชุมชนที่ดีที่สุด
- KV6. เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการที่ทำให้ประสบความสำเร็จและนักเรียนมีความสุข
- KV7. การออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้วิธีการประเมินจากสภาพจริง
- KV8. วิธีการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการที่ทำให้น่าสนใจและเกิดความประทับใจกับทุกคน

จาก 8 KV ได้จัดทำเป็น Best Practices อธิบายขั้นตอน 8 KV จากเรื่องเล่าของคณะครูระดับประถมศึกษา เพื่อให้มองเห็นภาพได้ชัดเจนเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการของโรงเรียนดังนี้

ผลการจัดการความรู้ “ระบบ เรียนรู้บูรณาการชีวิต” มีกระบวนการ 8 ขั้นตอนดังนี้

- KV1. การวิเคราะห์หลักสูตรและการศึกษาการจัดทำหลักสูตรการบูรณาการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนให้มากที่สุด

ในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการนั้น การจัดทำหลักสูตรหรือการวิเคราะห์หลักสูตรถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และในการวิเคราะห์หลักสูตรผู้วิเคราะห์จะต้องผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู-นักเรียน และชุมชน เพื่อให้ได้หลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด

สรุปผล การจัดการความรู้มีการปฏิบัติดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้แบบบูรณาการ

- มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับครูและครูกับนักเรียนได้แก่

KS ของครูปอยที่ได้เล่าว่าในตอนแรกๆครูเองก็ยังไม่เข้าใจว่าบูรณาการคืออะไรจึงไม่เห็นถึงความสำคัญของการบูรณาการ ครูจึงได้มีการคุยปรึกษากับครูคนอื่น ๆ ได้สอบถามครูคณิตตาและครูเองก็ได้คำแนะนำและได้ไปดูแบบหรือหลักสูตรที่ทำสำเร็จแล้วเป็นตัวอย่างครูได้นำมาปรับใช้

- ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการวิเคราะห์หลักสูตร

KS ของครูพนิดา ที่ได้เล่าว่าเมื่อทางโรงเรียนได้จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ครูได้มีการพูดคุยปรึกษากับเพื่อนครูในโรงเรียนเกี่ยวกับแนวทางการสอนและมีการเชื่อมโยงกับชุมชนด้วย ครูได้สังเกตว่านักเรียนมีแนวความคิดใหม่ ๆ มีการยอมรับความคิดเห็นกันทำให้เรียนไปด้วยความสุขทั้งครูและนักเรียน

- ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

KS ของครูณิศรา ที่ได้เล่าว่าในตอนแรกครูเองก็ไม่เข้าใจในการเรียนการสอนแบบบูรณาการแต่เมื่อหลังจากได้คุยกับเพื่อนครูได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น และสามารถดำเนินการสอนได้เป็นอย่างดี

- ปรึกษาผู้รู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

KS ของครูขวัญที่ได้เล่าว่าเมื่อครูขวัญได้ขึ้นเรื่องการเรียนการสอนแบบบูรณาการมาบ้างจากโรงเรียนเก่า แต่ครูเองยังไม่เข้าใจว่าจะทำอะไรบ้างกับการบูรณาการจึงได้มีการปรึกษากับเพื่อนครูในโรงเรียนได้รับคำแนะนำว่าควรทำอะไรจนสามารถเข้าใจและดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรและการศึกษาการจัดทำหลักสูตรการบูรณาการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนให้มากที่สุดได้เป็นอย่างดี

เกณฑ์ที่ 2 เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้แบบบูรณาการ

- เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้

KS ของครูคณิตตา ที่ได้เล่าว่าเมื่อมีการจัดบูรณาการป.5-ป.6 ในปีการศึกษา 2550 นั้นครูยังไม่มีความรู้เรื่องการจัดบูรณาการที่เพียงพอต่อการสอน ผู้บริหารจึงได้เชิญ อ.ชาติรี ตำราญ มาแนะนำเมื่อทำแล้วผลออกมาดีมาก ซึ่งศึกษาต้องดูบริบทของพื้นที่เก็บข้อมูลต่าง ๆ ให้พร้อมให้มากที่สุดโดย อ.ชาติรี ตำราญ จะมีการยกตัวอย่างการสอนแบบบูรณาการ

- เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้

KS ของครูพนิศาที่ได้เล่าว่า ทางโรงเรียนได้เชิญ อ.ชาตรี สำราญ มาแนะนำในการบูรณาการได้มีการแยกกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์มีการแยกแยะสาระวิชาที่นำมาบูรณาการโดยมีการยกตัวอย่าง เช่น สารชุมชนเช่นการร่วมนิราห์ การทำเครื่องจักรสาน โดยให้นักเรียนเป็นผู้เลือกเรียนเองเลือกเรื่องที่สนใจจะเรียนเอง

แก่นที่ 3 ศึกษา/ฝึกปฏิบัติการทำหลักสูตรบูรณาการ

- ศึกษา/ฝึกทำหลักสูตรบูรณาการแบบผู้เรียนและชุมชนมีส่วนร่วม

KS ของครูพนิศาที่ได้เล่าว่าเมื่อมีความรู้พอที่จะทำหลักสูตรแล้วได้มีการศึกษา สารชุมชน โดยให้นักเรียนเป็นผู้เลือกเรียนเองเลือกเรื่องที่สนใจจะเรียนเอง ครูได้สังเกตว่านักเรียนมีแนวความคิดใหม่ ๆ มีการยอมรับความคิดเห็นกันทำให้เรียนไปด้วยความสุขทั้งครูและนักเรียน

- นำเอาแนวคิดที่ตรงกับสภาวะการปัจจุบันผนวกเข้ากับหลักสูตรการเรียนรู้

KS ของครูณิสรา ที่ได้เล่าว่า ครูเองได้อิงแนวเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาผสมผสานในการบูรณาการแล้วจึงนำมากำหนดเป็นหลักสูตร

- ศึกษารูปแบบแผนการสอนจากเอกสาร/ฝึกทำแผนการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

KS ของครูปอยที่ได้เล่าว่า ได้สอบถามครูคณิตดาและครูเองก็ได้คำแนะนำมาว่าให้ไปดูแบบหรือหลักสูตรที่ทำสำเร็จแล้วเป็นตัวอย่าง ครูได้นำมาปรับและนำมาใช้ได้

แก่นที่ 4 สืบค้น/ศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ประจำสาระวิชาและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

- สืบค้น/ศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานประจำสาระวิชา

KS ของครูขวัญ ที่ได้เล่าว่า เมื่อครูมีความเข้าใจเรื่องการสอนบูรณาการแล้วครูจึงนำข้อมูลมาจัดเป็นมาตรฐานโดยการนำเอาสาระวิชาต่าง ๆ เข้ามาร่วมบูรณาการด้วย

แก่นที่ 5 สอบถามความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา

- สอบถามความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา

KS ของครูปอย ได้เล่าว่า ครูได้สอบถามนักเรียนถึงเรื่องที่สนใจจะเรียนซึ่งก็ได้แก่เรื่องสัตว์ เด็กมีความสุขกับการเรียนเพราะเรื่องที่เรียนเป็นเรื่องที่เด็กคิดหัวข้อเรื่องขึ้นมาเอง ครูก็จะคอยหาแนวทางและสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มาประกอบการเรียนทำให้นักเรียนมีความสุข

แก่นที่ 6 ศึกษาข้อมูลของชุมชน

- ศึกษาข้อมูลในชุมชน

KS ของครูสาโรจน์ ที่ได้เล่าว่า ครูเองได้มีการนำนักเรียนไปชมสถานที่จริงเช่นสวนผลไม้ซึ่งเป็นการเข้าร่วมกับชุมชนไปในตัวด้วยสังเกตได้ว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนดีขึ้นมาก

แก่นที่ 7 จัดทำหลักสูตร

- นำเอาแนวคิดที่ตรงกับสภาวะการปัจจุบันผนวกเข้ากับหลักสูตรการเรียนรู้

KS ของครูณิศาที่ได้เล่าว่า ในตอนแรกครูเองก็ไม่เข้าใจในการเรียนการสอนแบบบูรณาการแต่เมื่อหลังจากได้คุยกับเพื่อนครูได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น โดยการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูเองจะอิงที่แนวเศรษฐกิจพอเพียงแล้วจึงนำมากำหนดเป็นหลักสูตร

KV2. การมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกเรื่องที่จะศึกษาแบบบูรณาการโดยตัวผู้เรียนเองอย่างมีความสุข

การเลือกเรื่องที่จะศึกษาของผู้เรียนในการเรียนบูรณาการต้องมาจากความต้องการของผู้เรียนเอง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพ และมีความสุข

สรุปผล การจัดการความรู้มีการปฏิบัติดังนี้

เกณฑ์ที่ 1. นักเรียนระดมความคิดเสนอเรื่อง

- ระดมความคิดเสนอเรื่อง

KS ของครูปอຍที่ได้เล่าว่า นักเรียนช่วยกันเสนอเรื่องที่ตนเองสนใจ ครูเขียนในกระดานแล้วก็จัดกลุ่มเรื่องที่อยู่ในประเภทเดียวกันอยู่ด้วยกัน แสดงความคิดเห็นเรื่องที่ตนเองเลือก ก็จะได้ หลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะศึกษากันคนละเรื่อง

-นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

KS ของครูขวัญที่ได้เล่าว่า การเลือกเรื่องที่จะเรียนรู้ ของนักเรียนชั้น ป.1 เต็มไปด้วยความสนุกสนาน ต่างคนก็ต่างคิดเรื่องที่ตนเองชอบ และได้แสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างสนุกสนาน

-รวมกลุ่มอภิปรายทำข้อตกลงในการเรียน

KS ของครูดา ได้เล่าว่า นักเรียนรวมอภิปรายเป็นกลุ่มใหญ่เพื่อจัดทำวัตถุประสงค์(ข้อตกลงในขณะที่เรียน)การจัดทำกิจกรรมบูรณาการในรูปแบบการถามและตอบในกลุ่มใหญ่ จากนั้นได้ข้อสรุปว่าเลือกหัวข้อเรื่องใดแล้วก็ร่วมกันคิดวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่งเพื่อที่จะหาคุณค่าของหัวข้อเรื่องที่เลือก

เกณฑ์ที่ 2. นักเรียนมีอิสระในการเลือกหัวข้อที่สนใจจะเรียนด้วยตัวเองโดยเลือกหัวข้อเรื่องที่เน้นคุณค่า+ภูมิปัญญาในท้องถิ่น

-นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

KS ของครูขวัญที่ได้เล่าว่า การเลือกเรื่องที่จะเรียนรู้ ของนักเรียนชั้น ป.1 นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

- เลือกหัวข้อเรื่องเน้นคุณค่า/ภูมิปัญญาในท้องถิ่น

KS ของครูดา ได้เล่าว่า นักเรียนรวมอภิปรายเป็นกลุ่มใหญ่เพื่อจัดทำวัตถุประสงค์(ข้อตกลงในขณะที่เรียน)การจัดทำกิจกรรมบูรณาการ จากนั้นได้ข้อสรุปว่าเลือกหัวข้อเรื่องใดแล้วก็ร่วมกันคิด

วิเคราะห์ - นักเรียนมีอิสระในการเลือกหัวข้อที่สนใจจะเรียนด้วยตัวเอง

KS ของครูรัตน์ ได้เล่าว่าในขั้นตอนของการเลือกเรื่องที่จะเรียนนั้นครูได้ให้นักเรียนบอกสิ่งที่นักเรียนสนใจหรืออยากจะเรียน ให้เพื่อน ๆ ฟังพร้อมทั้งบอกเหตุผลด้วยว่าทำไมถึงสนใจหรือ

อยากเรียนในสิ่งนั้น ๆ เมื่อนักเรียนทุกคนได้บอกถึงสิ่งที่ตนเองอยากเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนคิดอย่างอิสระ

เกณฑ์ 3. จัดหมวดหมู่เรื่องที่จะเรียน / แสดงความคิดเห็น / ลงคะแนนเลือกเรื่อง

- จัดหมวดหมู่เรื่องที่จะเรียน

KS ของครูรัตน์ ได้เล่าว่าในขั้นตอนของการเลือกเรื่องที่จะเรียนนั้นครูได้ให้นักเรียนบอกสิ่งที่นักเรียนสนใจหรืออยากจะเรียนอะไร ครูช่วยจัดหมวดหมู่ให้นักเรียนเห็นว่ามียะไรบ้างในหมวดใหญ่ เพื่อให้นักเรียนสามารถเลือกเรียนในเรื่องที่ตนเองอยากเรียนได้ทุกคน

- จัดกลุ่มเรื่องให้อยู่ในประเภทเดียวกัน/ ลงคะแนนเลือกเรื่องแบ่งกลุ่ม/แสดงความคิดเห็น

KS ของครูปอย ได้เล่าว่านักเรียนช่วยกันเสนอเรื่องที่ตนเองสนใจ ครูเขียนในกระดานแล้วก็จัดกลุ่มเรื่องที่อยู่ในประเภทเดียวกันอยู่ด้วยกันให้นักเรียนช่วยกันเลือกอีกครั้ง แสดงความคิดเห็นเรื่องที่ตนเองเลือก ก็จะได้ หลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะศึกษากันคนละเรื่อง

เกณฑ์ 4. ได้หัวข้อเรื่องที่จะศึกษาร่วมกัน

- ได้หัวข้อเรื่องที่จะศึกษาร่วมกัน

KS ของครูเอ๋ ได้เล่าว่า นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเลือกเรื่องที่จะศึกษา นักเรียนเขียนหัวข้อที่ต้องการแล้วจัดกลุ่มหัวข้อเหล่านั้นให้นักเรียนลงคะแนนเสียงเลือกเรื่องที่จะศึกษากัน

- ขอมรับข้อตกลงร่วมกัน

KS ของครูขวัญที่ได้เล่าว่า การเลือกเรื่องที่จะเรียนรู้ น้องคอปเตอร์เป็นคนแรกที่เสนอ ว่าอยากเรียนเรื่อง และคุยกับเพื่อนๆด้วยกันว่า อยากเรียนเรื่องผลไม้ ดังนั้นครูจึงถามย้ำกับนักเรียนอีกครั้ง ว่าอยากเรียนเรื่องอะไร เด็กตอบพร้อมกันว่า ผลไม้

KV3. เทคนิคการให้นักเรียนออกแบบการเรียนรู้บูรณาการที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

การออกแบบการเรียนรู้บูรณาการ มีหลายวิธีการที่จะนำไปสู่การออกแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่การใช้คำถามน่าเป็นอีกวิธีหนึ่งที่น่าสนใจนำมาปรับใช้แล้ว สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด

สรุปผล การจัดการความรู้มีการปฏิบัติดังนี้

เกณฑ์ 1. ครูใช้คำถามนำ และยกตัวอย่าง ให้นักเรียนได้คิดตาม

- ใช้คำถามนำ

KS ของครูปอยได้เล่าว่า นักเรียนช่วยกันคิดและออกแบบโดยครูใช้คำถามนำว่า เรื่องที่นักเรียนเลือกนักเรียนจะศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อใดบ้าง จะศึกษาที่ไหน จะทำอะไร แล้วจะได้ผลงานหรือความรู้ความสำเร็อะไร

- ครูใช้คำถามนำ และยกตัวอย่าง ให้นักเรียนได้คิดตาม

KS ของครูขวัญได้เล่าว่า จากหัวข้อบูรณาการ เรื่องผลไม้ ครูตั้งคำถามให้นักเรียน ร่วมกันคิดว่า จะเรียนรู้เรื่องอะไรบ้างเกี่ยวกับ ผลไม้ เพื่อกำหนดหัวข้อจะเรียนรู้ร่วมกัน

แก่นที่ 2. นักเรียนระดมความคิด

- ความมีอิสระทางความคิดของนักเรียน

KS ของครูเอ๋ ได้เล่าว่า หลังนักเรียนได้เรื่องที่ต้องการจะศึกษาแล้ว ครูได้ให้นักเรียนได้ออกแบบการเรียนรู้ด้วยตัวเอง นักเรียนร่วมมือกันคิดและออกแบบการเรียนรู้ โดยเข้ามาขอคำแนะนำจากครูเป็นระยะ ๆ สิ่งที่นักเรียนได้คิดและออกแบบมาสรุปได้เป็นหัวข้อคือ เรื่องที่จะศึกษา จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาที่จะศึกษา การจัดกิจกรรม

แก่นที่ 3. ชี้นำแนวทางนักเรียนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายสัปดาห์ 1 ภาคเรียนมี 18 สัปดาห์

- แนะนำนักเรียนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายสัปดาห์ (1 ภาคเรียนมี 18 สัปดาห์)

KS ของครูรัตน์ ได้เล่าว่าเมื่อนักเรียนได้เรื่องที่ตนเองอยากเรียนแล้วครูก็ให้คำแนะนำแก่นักเรียนถึงการทำงานให้จบกระบวนการ ให้นักเรียนกำหนดกันขึ้นมาเองโดยครูมีกำหนดเวลาในการเรียนรู้ให้ 8-9 สัปดาห์

- ครูกระตุ้น+แนะนำแนวทางในการออกแบบการเรียนรู้โดยผู้เรียนเอง

KS ของครูดาได้เล่าว่าเมื่อได้หัวข้อเรื่องที่จะศึกษาแล้ว ครูเน้นวิธีการทางวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วยเพื่อให้นักเรียนแยกเป็นประเด็นการศึกษาอย่างมีขั้นตอน

KS ของครูเอ๋ ได้เล่าว่าหลังนักเรียนได้เรื่องที่ต้องการจะศึกษาแล้วเมื่อนักเรียนมีปัญหา/ หรือเกิดความไม่มั่นใจ จะเข้ามาขอคำแนะนำจากครูเป็นระยะ ๆ ในสิ่งที่นักเรียนได้คิดว่ามีปัญหาเช่น เรื่องที่จะศึกษา จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาที่จะศึกษา การจัดกิจกรรม

แก่นที่ 4. นักเรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ตามลำดับขั้น

- วางแผนกิจกรรม ผลการเรียนรู้ การนำเสนอผลงาน การสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้ ในรูปของ รายงาน หนังสือเล่มเล็ก โครงการ การละคร

KS ของครูรัตน์ ได้เล่าว่าเมื่อนักเรียนได้เรื่องที่ตนเองอยากเรียนแล้ว มีจุดประสงค์ในการเรียนอย่างไรและจะอย่างไรเพื่อไปถึงจุดประสงค์นั้น หรือจะมีวิธีการใดในการแสวงหาความรู้ที่นักเรียนอยากรู้ - นักเรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ตามลำดับขั้น

KS ของครูดา ได้เล่าว่าเมื่อได้หัวข้อเรื่องที่จะศึกษาแล้วนักเรียน ครูแนะนำให้นักเรียนแยกเป็นประเด็นการศึกษาอย่างมีขั้นตอน โดยได้ข้อสรุปว่าปัญหา (เรื่องที่จะศึกษา)/จุดประสงค์ของการเรียนรู้/หาเนื้อหาสาระที่จะเรียน/หาวิธีการจัดกิจกรรม โดยครูร่วมให้ข้อเสนอแนะ/การสรุปการเรียนรู้ที่ได้

แก่นที่ 5. ครูรวบรวมแผนการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นแผนการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน

- ครูรวบรวมแผนการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นแผนการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน

KS ของครูรัตน์ ได้เล่าว่าเมื่อนักเรียนผ่านกระบวนการ ทำงานต่าง ๆ มาแล้วจนสามารถกำหนดแผนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองแล้ว ครูก็ทำหน้าที่รวบรวมผลการวางแผนของนักเรียนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นแผนการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนต่อไป

KV4. การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการโดยตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน และยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียนรู้อย่างมีความสุข

สรุปผล การจัดการความรู้มีการปฏิบัติดังนี้

แก่นที่ 1. นักเรียนกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้

- นักเรียนร่วมกันอภิปรายกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้

KS ของครูรัตน์ ได้เล่าว่า การออกแบบกิจกรรมทั้งหมดในการเรียนรู้ นักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้นทั้งหมด มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและร่วมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูแสดงบทบาทความเป็นครูเมื่อนักเรียนต้องการคำแนะนำและต้องการความช่วยเหลือ

- นักเรียนช่วยกันคิดกิจกรรมมาจัดให้เหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษา

KS ของครูปอຍได้เล่าว่า

หลังจากที่นักเรียนระดมความคิดช่วยกันเลือกหัวข้อที่จะเรียนแล้ว โดยครูได้ใช้คำถามกระตุ้นครูคอยให้คำปรึกษาและชี้แนะบ้างเมื่อนักเรียนยังตกลงกันไม่ได้ แล้วนักเรียนก็ช่วยกันจับกิจกรรมกับเรื่องที่ศึกษามาคู่กัน ครูพิจารณาความเหมาะสมกับเนื้อ่อีกครั้ง และกำหนดเป็นสัปดาห์ เขียนเป็นแผนผังความคิดให้นักเรียนดูอีกครั้ง

แก่นที่ 2. วิเคราะห์หัวข้อเรื่องที่นักเรียนต้องการศึกษาเพื่อหามาตรฐานของแต่ละสาระ

- นำหัวข้อเรื่องของนักเรียนมาวิเคราะห์หามาตรฐานของแต่ละสาระที่ตนเองสอน/เนื้อหา

KS ของครูดาได้เล่าว่า นักเรียนเลือกเรียนมาวางแผนการเรียนรู้และมารวมกับการคิดวิเคราะห์ของกลุ่ม เริ่มร่วมด้วยช่วยกันไปหามาตรฐานของสาระวิชา อภิปรายร่วมกันหาข้อสรุปในการเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม

- สืบค้นข้อมูล การติดตามข่าวสารเหตุการณ์ /ความรู้จากการสืบค้น เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่

KS ของครูเอ ได้เล่าว่า ค้นคว้าข้อมูลจาก INTERNET หนังสือ วารสารต่าง ๆ ข่าวเหตุการณ์ปัจจุบัน แหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ซึ่งนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ นั้น นำองค์ความรู้ที่นั่นมาถ่ายทอด แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ๆ

แก่นที่ 3. จัดทำแผนการเรียนรู้

- นักเรียนทำแผนการเรียนรู้ของกลุ่มตัวเอง

KS ของครูรัตน์ ได้เล่าว่า จากการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การออกแบบกิจกรรมทั้งหมดในการเรียนรู้ นักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้น มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและร่วมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนเอง

- ครูเขียนเป็นแผนผังความคิดให้นักเรียนดู

KS ของครูปอยได้เล่าว่า หลังจากทีนักเรียนระดมความคิดช่วยกันเลือกหัวข้อที่จะเรียนแล้ว นักเรียนก็ช่วยกันจับกิจกรรมกับเรื่องที่ศึกษามาคู่กัน ครูพิจารณาความเหมาะสมกับเนื้อ่อีกครั้ง และกำหนดเป็นสัปดาห์ เขียนเป็นแผนผังความคิดให้นักเรียนดูอีกครั้ง

KV5. การจัดเตรียมสื่อให้เพียงพอ และสอดคล้องกับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการที่ตอบสนองต่อผู้เรียน/ชุมชนที่ดีที่สุด

สื่อการเรียนรู้เป็นปัจจัยส่งเสริมกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความ

กระตือรือร้น และเข้าใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น

สรุปผล การจัดการความรู้มีการปฏิบัติดังนี้

เกณฑ์ที่ 1. ทบทวนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ทบทวนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

KS ของครูรัตน์ ได้เล่าว่า หลังจากนักเรียนเลือกหัวข้อที่จะเรียนแล้ว และมีการกำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ของนักเรียนแล้ว ในหลักสูตรที่นักเรียนกำหนดนั้นนอกจากกระบวนการเรียนรู้(การสืบค้น/ การทัศนศึกษาเป็นต้น)ได้มีการระบุการใช้สื่อต่างๆไว้ด้วย

- ครูพิจารณาจากกิจกรรมและเนื้อหาว่าจะต้องใช้สื่อใดบ้าง

KS ของครูปอยได้เล่าว่า เมื่อเราได้เนื้อหาแล้วครูก็จะมาพิจารณาว่ากิจกรรมและเนื้อหาต้องมีสื่ออะไรบ้างมาเกี่ยวข้องและให้นักเรียนได้ศึกษากัน ครูจึงจะจัดเตรียมให้นักเรียน

เกณฑ์ที่ 2. ศึกษาสื่อประกอบการเรียนก่อนการศึกษา

- ครูศึกษาสื่อประกอบการเรียนก่อนการศึกษา

KS ของครูรัตน์ได้เล่าว่า ครูที่ปรึกษาได้มีการศึกษาสื่อเหล่านั้นว่าเหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมจะมีการแนะนำนักเรียนเพื่อเลือกสื่อให้เหมาะสมเหมาะกับหัวข้อที่นักเรียนเลือก

เกณฑ์ที่ 3. จัดหาสื่อ

- จัดหาสื่อโดยเน้นสื่อที่เป็นสื่อทางธรรมชาติ/ของจริง โดยมีครูและผู้ปกครอง/ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อให้เพียงพอ

KS ของครูดา ได้เล่าว่า สื่อที่จัดเตรียมจะเน้นสื่อที่หาได้ในท้องถิ่น นอกจากนี้ทางคณะครูก็ร่วมจัดหาสื่อประกอบการเรียนไม่ว่าจะเป็นสื่อทางอินเทอร์เน็ต วารสาร หนังสือ ตำราต่างๆ เพื่อประกอบการเรียนกรณีที่เด็กๆ ไม่เข้าใจ หรือสืบค้นข้อมูลไม่สมบูรณ์ครูจะได้เพิ่มเติม

- การวางแผนงาน การเตรียมอุปกรณ์

KS ของครูเอ ได้เล่าว่า สื่อที่ใช้ในการเรียนบูรณาการ เป็นสื่อที่นักเรียนจัดเตรียมมาเอง เป็นสื่อที่ได้จากในท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่

- นักเรียนช่วยกันคิดจากแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้ตัวสามารถศึกษาได้เช่น บ้าน โรงเรียน ป่าศูนย์ 90

KS ของครูขวัญได้เล่า การจัดเตรียมสื่อ เป็นสื่อจากธรรมชาติ หรือสื่อจากภายนอก คือในชุมชน

เกณฑ์ที่ 4. การใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่รอบตัว และมีอยู่ในชุมชน ท้องถิ่น

- นักเรียนใช้สื่อประกอบการเรียนรู้อย่างเพียงพอ และมีความสุขกับการเรียนรู้

KS ของครูดา ได้เล่าว่า สื่อที่จัดเตรียมจะเน้นสื่อที่หาได้ในท้องถิ่นจะเป็นส่วนใหญ่ มีผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดหาสื่อให้เพียงพอต่อผู้เรียน ทางคณะครูก็ร่วมจัดหาสื่อประกอบการเรียน ไม่ว่าจะเป็นสื่อทางอินเทอร์เน็ต วารสาร หนังสือ ตำราต่างๆ เพื่อประกอบการเรียนกรณีที่เด็กๆ ไม่เข้าใจ หรือสืบค้นข้อมูลไม่สมบูรณ์ครูจะได้เพิ่มเติม

- การใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่รอบตัว และมีอยู่ในชุมชน ท้องถิ่น

KS ของครูเอได้เล่าว่า สื่อที่ใช้ในการเรียนบูรณาการ เป็นสื่อที่นักเรียนจัดเตรียมมาเอง เป็นสื่อที่ได้จากในห้องเรียนที่นักเรียนอาศัยอยู่ ครูผู้สอนทำหน้าที่เพียงเป็นที่ปรึกษา นักเรียน มีจิตสำนึกในการใช้วัสดุต่างที่ทำมาจากธรรมชาติ

- ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

KS ของครูรัตน์ ได้เล่าว่า ครูที่ปรึกษาได้เตรียมสื่อให้เหมาะสม ครูจะติดต่อประสานงานกับหัวหน้างานสื่อเพื่อจัดเตรียมสื่อให้พร้อมกับการเรียนรู้ของนักเรียนต่อไป และหากมีการจัดการเรียนรู้นอกสถานที่ครูจะทำหน้าที่ติดต่อประสานงานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียน เพื่อเอื้อหนุนต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

KV6. เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการที่ทำให้ประสบความสำเร็จและนักเรียนมีความสุข

สรุปผล การจัดการความรู้มีการปฏิบัติดังนี้

เกณฑ์ที่ 1. การสร้างการมีส่วนร่วมให้แก่ นักเรียน

- การสร้างการมีส่วนร่วมให้แก่ นักเรียน/การสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี

KS ของ ครูรัตน์ ได้เล่าว่านักเรียนสามารถเรียนในสิ่งที่ตนเองอยากเรียนในสิ่งที่ตนเองสนใจ สามารถคิดวิธีการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถคิดเห็นได้อย่างอิสระ

- นักเรียนร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มใหญ่

KS ของ ครูดาเล่าว่า ในการจัดกิจกรรมในทุกสัปดาห์จะต้องมีการกระตุ้น และโน้มน้าวให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกลอยๆที่จะเรียน สนใจในการร่วมกิจกรรม และอยากฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้วยใจ อย่างมีความสุข

- กิจกรรมที่หลากหลายเช่น ร้องเพลง เล่นเกม เรียนรู้นอกห้องเรียน ศึกษาของจริง ปฏิบัติจริง ประดิษฐ์ของ

KS ของครูปอยได้เล่าว่า ครูจะมีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น มีการร้องเพลง เล่นเกม เรียนรู้นอกห้องเรียน ได้ศึกษาจากธรรมชาติ มีการประดิษฐ์ของ ได้ลงมือปฏิบัติจริง เช่นหน่วยผัก นักเรียนได้ทำในสิ่งที่ไม่เคยได้ทำในชีวิตประจำวัน นักเรียนขุดดิน ถากหญ้า ปลุกผัก รดน้ำต้นไม้

- การเล่านิทาน

KS ของครูขวัญได้เล่าว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นเวลาที่สนุกสนานที่สุด ทั้งครูและนักเรียน เริ่มจากการเล่านิทาน เพื่อสร้างความพร้อมในการเรียน

แก่นที่ 2. การเพิ่มคุณค่าให้กับตัวนักเรียน

- การเพิ่มคุณค่าให้กับตัวนักเรียน

KS ของครูเอ๋ ได้เล่าว่า เป็นการจัดกิจกรรมโดยการให้นักเรียนได้เกิดความรู้สึกว่า ตัวเองมีคุณค่า และมีความสำคัญ โดยให้อิสระในการคิด การแสดงออก เป็นการให้ตัวของนักเรียนได้แสดงศักยภาพของตัวเองอย่างเต็มที่ เป็นการป้อนความรู้และข้อมูล

แก่นที่ 3. การให้อิสระทางความคิด และการแสดงออก ในแนวทางที่เหมาะสม

- นักเรียนร่วมกันคิดหาวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง

KS ของครูรัตน์ ได้เล่าว่า จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผ่านมาถือว่าได้ประสบความสำเร็จในระดับที่น่าพอใจสำหรับครูผู้สอนนะค่ะ หัวใจของความสำเร็จและนักเรียนมีความสุข คงจะอยู่ที่นักเรียนสามารถเรียนในสิ่งที่ตนเองอยากเรียนในสิ่งที่ตนเองสนใจ สามารถคิดวิธีการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถคิดเห็นได้อย่างอิสระ

- การให้อิสระทางความคิด และการแสดงออก ในแนวทางที่เหมาะสม

KS ของครูเอ๋ ได้เล่าว่า การจัดกิจกรรม โดยให้อิสระในการคิด การแสดงออก เป็นการให้ตัวของนักเรียนได้แสดงศักยภาพของตัวเองอย่างเต็มที่ ทำให้นักเรียนรู้สึกภูมิใจ และมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น กล้าแสดงออก มีส่วนร่วมในการร่วมแสดงความคิดเห็น และมีกระบวนการคิดที่เป็นระบบมากขึ้น

- กิจกรรมมาจากความต้องการของนักเรียนเอง

KS ของ ครูขวัญได้เล่าว่า หลาย ๆ กิจกรรมที่ ได้ผ่านมาในขั้นตอนการเรียนบูรณาการได้เกิดจากความต้องการของนักเรียนเอง ไม่ว่าจะเป็น การปลูกโกสน การเตรียมดิน การเก็บข้อมูล การเดินทางสำรวจต้นไม้ในโรงเรียน

- การลดบทบาทของครูจากผู้ให้ (ความรู้) มาเป็นผู้รับ (ความรู้)

KS ของครูเอ๋ ได้เล่าว่า การให้นักเรียนได้เลือกสรร ในสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้ และสืบค้น ค้นคว้าในสิ่งที่ต้องการสืบหา เป็นการขับเคลื่อนและสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตัวของนักเรียนเอง และการที่ครูได้ลดบทบาทตัวเองจากผู้ให้เป็นผู้รับ ทำให้นักเรียนรู้สึกภูมิใจ และมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น กล้าแสดงออก มีส่วนร่วมในการร่วมแสดงความคิดเห็น และมีกระบวนการคิดที่เป็นระบบมากขึ้น

แก่นที่ 4. การลงมือปฏิบัติจริง

- ให้นักเรียนได้ทำในสิ่งที่เขายังไม่มีโอกาสได้ทำ

KS ของครูปอยได้เล่าว่า นักเรียนจะมีความสุขที่ได้เรียนบูรณาการ อยู่แล้วเพราะกิจกรรม/เรื่องที่ศึกษามาจากตัวนักเรียน ได้เรียนในสิ่งที่การ เรียนรู้ในห้องเรียน ได้ศึกษาจากธรรมชาติ มีการประดิษฐ์ของ ได้ลงมือปฏิบัติจริง

- การลงมือปฏิบัติจริง/ร่วมเรียนรู้กับชุมชน

KS ของครูขวัญได้เล่าว่า พาไปทัศนศึกษาในสวนผลไม้ท้องถิ่น เด็กๆเรียนรู้เกี่ยวกับผลไม้ เด็ก ๆ เข้าใจได้เป็นอย่างดี

- นักเรียนฝึกปฏิบัติเรียนรู้ด้วยตนเอง

KS ของครูดา ป.4 ได้เล่าว่า ผู้เรียนเกิดความรู้สึกลอยลางที่จะเรียน สนใจในการร่วมกิจกรรม ได้ร่วมแสดง/คิด/ศึกษาด้วยตนเอง แสวงหาความคิดเห็นร่วมกันภายในกลุ่มที่เข้าตลอด ฝึกการทำจริงด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทำกิจกรรมแล้วชวนเพื่อนๆภายในห้องร่วมกันแสดงความคิดเห็นสรุปองค์ความรู้ร่วมกันอีกทีหนึ่ง

KV7. การออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้วิธีการประเมินจากสภาพจริง

การวัดผลประเมินผล มีการวิเคราะห์หลักสูตรบูรณาการ เพื่อหาวิธีการออกแบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สรุปผล การจัดการความรู้มีการปฏิบัติดังนี้

เกณฑ์ที่ 1. ศึกษามาตรฐานสาระที่เกี่ยวข้อง

- ศึกษามาตรฐานสาระที่เกี่ยวข้อง

KS ของครูรัตน์ ได้เล่าว่า ครูได้ศึกษามาตรฐานและนำเอาเกณฑ์ที่ครูกำหนดมาประเมินผลนักเรียน

เกณฑ์ที่ 2. ประชุมครูแต่ละสาระเพื่อกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล

- ร่วมกลุ่มอภิปรายหาข้อสรุปการหาวิธีการวัดผลและประเมินผล

KS ของครูดา ได้เล่าว่า มีการมานั่งทบทวนกันกับทีมที่ร่วมมือกันสอนบูรณาการ มีการถกเถียงกันบ้างตามประเด็นที่มีความคิดเห็นไม่ลงรอยกัน จนได้ข้อสรุปในการวัดผลประเมินผล

- ประชุมครูแต่ละสาระเพื่อกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล

KS ของครูรัตน์ ได้เล่าว่า สำหรับการวัดผลประเมินผลในการเรียนรู้แบบบูรณาการนั้นจะมีการวัดตามจุดประสงค์ที่วางไว้ โดยให้ครูแต่ละสาระได้ประชุมตกลงกันเพื่อวัดประเมินผลไปในทิศทางเดียวกัน

เกณฑ์ที่ 3. ร่วมกลุ่มอภิปรายหาข้อสรุปการหาวิธีการวัดผลและประเมินผลตามวัตถุประสงค์ / พฤติกรรมการเรียนรู้รายกลุ่ม และบุคคล

- วิธีการวัดผลและประเมินผลตามวัตถุประสงค์ / พฤติกรรมการเรียนรู้รายกลุ่ม และบุคคล

KS ของครุรัตน์ ได้เล่าว่า สารศิลป์ศึกษามีการประเมินผลจากผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียนที่ได้
นำเสนอ สารภาษาไทยประเมินผลจากการใช้ภาษา/หนังสือเล่มเล็ก สารวิทยาศาสตร์ประเมินผล
จากกระบวนการทำงานของนักเรียนเป็นต้น

KV8. วิธีการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการที่ทำให้น่าสนใจและเกิด ความประทับใจกับทุกคน

ขั้นตอนสุดท้ายของการเรียนรู้บูรณาการ คือการนำเสนอข้อมูลที่ได้เรียนรู้ตลอดหลักสูตร โดยแต่ละระดับชั้นมีอิสระในการนำเสนอผลงานเป็นที่น่าสนใจ และเกิดความประทับใจกับบุคคลทั่วไป

สรุปผล การจัดการความรู้มีการปฏิบัติดังนี้

แก่นที่ 1. สรุปข้อมูลนักเรียนที่เรียนรู้บูรณาการตั้งแต่เริ่มต้น-จบ

- การร่วมกันคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับสิ่งที่เรียนมาแล้วหาข้อสรุปของการเรียนรู้

KS ของครูคา ได้เล่าว่า ทั้งครูและนักเรียนก็จะต้องมาร่วมกันคิดเพื่อวิเคราะห์หาข้อสรุปเพื่อนำไปสู่ความจริงของการเรียนรู้ ก็ให้เด็กๆ นั่งคุยกันเป็นกลุ่มๆ

- กระบวนการการทำงานอย่างเป็นระบบ

KS ของครูเอได้เล่า ในการนำเสนอข้อมูลเป็นสิ่งที่นักเรียนได้จัดทำขึ้นเอง คิดเอง และดำเนินการจัดการเอง (วางแผน- จัดเตรียม – ลงมือทำ - สรุปผลที่ได้) โดยครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะ

แก่นที่ 2.วางแผนการนำเสนอข้อมูลการจัดกิจกรรม

- จับกลุ่มคุยกันเกี่ยวกับการวางแผนจัดกิจกรรมไปสู่ซึ่งความรู้ที่แท้จริง

KS ของครูคา ได้เล่าว่า ครูและนักเรียนก็จะต้องมาร่วมกันคิดเพื่อวิเคราะห์หาข้อสรุปเพื่อนำไปสู่ซึ่งความจริงของการเรียนรู้ ก็ให้เด็กๆ นั่งคุยกันเป็นกลุ่มๆ

แก่นที่ 3.การนำเสนอข้อมูลยึดการมีส่วนร่วม เด็ก/ ผู้ปกครอง/ครู/ผู้บริหาร

- เด็ก/ผู้ปกครองร่วมผลิตชิ้นงานที่น่าเสนออย่างมีความสุขและเกิดความประทับใจแก่ผู้ร่วมงาน

KS ของครูคา ได้เล่าว่า ครูก็ให้เด็กๆ ได้ทำกิจกรรมตามที่กลุ่มของตนเองสนใจ มีทั้งการทำขนม การทำอาหาร การทำชิ้นงานจากสิ่งที่เรียนมา การแสดงละคร เป็นความคิดของพวกเด็กๆ ที่ครูได้ฟังจากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม ที่สำคัญเด็กๆ ดึงเอาพ่อแม่ มาร่วมกิจกรรมด้วย เห็นภาพพ่อแม่ทำขนมร่วมกับนักเรียนแล้วรู้สึกดี วาดภาพก็มี เข้ามาช่วยซ่อมละคร/ร่วมเขียนบท /จัดตัวละคร เป็นภาพที่ตัวครูเองคิดว่าสมบูรณ์แล้วนะประสบความสำเร็จแล้วนะกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

แก่นที่ 4. การนำเสนอผลการเรียนรู้ด้วยกิจกรรม FUN FIND FOCUS /หนังสือเล่มเล็ก/นิทรรศการ/การละคร/กิจกรรมปิดภาคเรียน

- การนำเสนอผลงานด้วยตัวเอง

KS ของครูขวัญได้เล่าว่า

การแสดงละคร งานปิดภาค เด็กชั้น ป.1 แสดงละคร ที่มาจาก นิทานที่พวกเขาได้ร่วมกันแต่งด้วยกัน ทั้งหมดล้วนเป็นความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากตัวของเด็กเอง

3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น เมื่อนักเรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ การเพิ่มเติมเข้าไปนอกเหนือจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติ

สำหรับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการนั้น สามารถแยกผลสัมฤทธิ์ได้ 2 ประเด็นด้วยกันดังต่อไปนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ด้านพฤติกรรมนักเรียนที่เห็นได้ชัดเจน จากการสังเกตของคณะครูและจากการแสดงผลออกจากการทำกิจกรรมของนักเรียน เช่น ความกล้าแสดงออกของนักเรียนพบว่านักเรียนมี

ความกล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้นในเวทีต่างๆตามโอกาสที่เขาได้แสดง

เช่น การนำเสนอผลงานที่ผ่านมาจากกิจกรรม FUN FIND FOCUS ไม่ว่า

จะเป็นการแสดงผลงานในรูปแบบต่างๆเช่น การนำเสนอด้านการแสดงเป็นการสื่อสารที่นักเรียนสื่อออกมาในรูปละคร การสื่อสารโดยการพูดสรุปเป็นการนำเสนอข้อมูล ของนักเรียนทุกระดับชั้นดังที่กล่าวนักเรียนสามารถทำได้เป็นอย่างดี ความกล้าในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ความกล้าในการนำเสนอสิ่งที่เรียนรู้ออกสู่ชุมชน ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนักเรียนทำได้เป็นอย่างดี เช่น การร่วมรณรงค์โครงการขยะกับชุมชน การนำความรู้ไปต่อยอดเป็น

โครงการงานของนักเรียน การนำเสนอผลของโครงการงาน ในการประกวดโครงการงานจนนักเรียนได้รับรางวัลรองชนะเลิศระดับจังหวัดสงขลา การแสดงความกล้าจนได้รับเลือกเป็นหัวหน้าชั้นเรียนและตัวแทนนักเรียนของนักเรียนที่จบออกไป ไปเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เช่น น้องเอ็ง เด็กชายอริยฐาน คงมี เป็นตัวแทนชั้นเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนพะตงประจักษ์วิวัฒน์ น้องชัชฌิมส์ เด็กชายฉัตรริน เกื้อจรรยา รับเลือกเป็นหัวหน้าชั้นเรียน ในโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย๑ และมีแคณอื่นๆก็อยู่ในสังคมใหม่ได้อย่างมีความสุข ส่วนนักเรียนที่อยู่ระดับชั้นประถมศึกษาปัจจุบัน ก็มีความกล้าแสดงออกอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการแสดงของนักเรียนทางด้านนาฏศิลป์ ความเป็นผู้นำด้านการเลือกตั้งสภานักเรียนที่สามารถทำได้เป็นอย่างดีในขั้นตอนการหาเสียงเลือกตั้ง และการทำงานหลังเลือกตั้ง นี่เป็นผลจากความกล้าของนักเรียนที่พัฒนาขึ้นอย่างเด่นชัด แต่อย่างไรก็จะต้องพัฒนาต่อยอดอย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาคุณภาพ ความกล้าแสดงออกต่อไป

2. ผลสัมฤทธิ์ด้านผลการเรียนรู้ของนักเรียน ส่วนทางผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังที่เป็นที่คาดหวังของผู้ปกครองที่ชัดเจน สำหรับผลการสอบเข้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551 และผลการสอบในระดับต่างๆ เพื่อความชัดเจน ขอแยกเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

ผลการสอบเข้าเรียนต่อในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนต่างๆมีผลดังต่อไปนี้
ตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 ถึง ปีการศึกษา 2551

รายงานผลการศึกษาต่อ ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๒

เปรียบเทียบ โรงเรียนที่มีชื่อเสียงกับความนิยมของนักเรียนเข้าศึกษาต่อ(ตามลำดับปีการศึกษา) ซึ่ง
สามารถสอบเข้าเรียนต่อได้ คิดเป็น ๑๐๐%

ที่	สถานศึกษา	รุ่น ๑ พ.ศ. ๒๕๔๒	รุ่น ๒ พ.ศ. ๒๕๔๓	รุ่น ๓ พ.ศ. ๒๕๔๔	รุ่น ๔ พ.ศ. ๒๕๔๕	รุ่น ๕ พ.ศ. ๒๕๔๖	รุ่น ๖ พ.ศ. ๒๕๔๗	รุ่น ๗ พ.ศ. ๒๕๔๘	รุ่น ๘ พ.ศ. ๒๕๔๙	รุ่น ๙ พ.ศ. ๒๕๕๐	รุ่น ๑๐ พ.ศ. ๒๕๕๑
๑.	โรงเรียนจุฬารัตน์ราชวิทยาลัย จ.สตูล	๑	๒	๓	๓	๑	๒	๑	๒	๓	๑
๒.	โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย ๒	๒	๗	๓	๑	๓	๓	๒	๕	๓	๔
๓.	โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณ์กุลกัญญา	๒	๑	-	๑	-	๑	-	๒	๑	ปกติ ๑ SMA๑
๔.	โรงเรียนกาญจนาภิเษก จ.สุราษฎร์ธานี	๑	๔	๒	๑	-	-	๑	-	-	-
๕.	โรงเรียนนาทวีวิทยาคม	๒	-	๖	๕	๔	EP ๔+ ๑	๒	EP ๓+ SMA ๑+ ๒	๖	EP๓ ปกติ ๕ SMA๑
๖.	โรงเรียนจุฬารัตน์ราชวิทยาลัย จ.นครศรีธรรมราช	๑	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๗.	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จ.ปัตตานี	๑	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๘.	โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์	-	๑	๑	-	-	-	๒	๒	-	๑
๙.	โรงเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ จ.พัทลุง		๑	๑	-	-	-	-	-	-	-
๑๐.	โรงเรียนหาดใหญ่พิทยาคม		๑	-	-	-	-	-	-	-	-
๑๑.	โรงเรียนเจริญศรีศึกษา จ.ปัตตานี		๑	-	-	-	-	-	-	-	-
๑๒.	โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย๑		-	๒	-	-	๑	๑	๑	๒	๒
๑๓.	โรงเรียนธิดานุเคราะห์			๑	๑	๒	๑	-	-	๑	๑
๑๔.	โรงเรียนทับช้างวิทยาคม			๒	๑	๒	๑	-	๒	-	-
๑๕.	โรงเรียนวรรณโรจน์ จ.สงขลา			๑	๕	-	-	๓	PE ๑+ ๑	๓	๑
๑๖.	โรงเรียนนวมินทราชูทิศ ๔			๑	๑	๑	-	-	๑	-	-
๑๗.	โรงเรียนส่องแสงวิทยา(สข.)			๑	๒	-	๑	-	-	-	-
๑๘.	โรงเรียนวัดบรรณิเวศน์ กทม.			๑	-	๑	-	-	-	-	-
๑๙.	โรงเรียนวิชราอนุบาล จ.สงขลา			๒	-	-	๑	-	-	-	-
๒๐.	โรงเรียนหาดใหญ่อานวยวิทย			๑	๒	-	-	-	-	-	๑
๒๑.	Upland international school โรงเรียนนานาชาติ รัฐปีนัง			๒	-	-	-	-	-	-	-

๒๒.	โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ๒ กทม.			๑	-	-	-	-	-	-	-
๒๓.	ก.ศ.น. ประกอบอาชีพส่วนตัว			๑	-	-	-	-	-	-	-
๒๔.	โรงเรียนแสงทองวิทยา			-	๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑
๒๕.	โรงเรียนส่องแสงพัฒนวิทยา				๑	๓	-	๖	-	-	-
๒๖.	โรงเรียนเทศบาล ๑ จ.สงขลา				๑	-	-	-	-	-	-
๒๗.	โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ จ.สงขลา				-	๓	๕	-	-	๒	๔
๒๘.	โรงเรียนกิตติวิทยาสองภาษา					๒	-	-	-	๑	-
๒๙.	โรงเรียนนาฏศิลป์ จ.นครศรีธรรมราช					๑	-	-	-	-	-
๓๐.	โรงเรียนมอ.วิทยานุสรณ์					-	๑	-	๑	-	-
๓๑.	โรงเรียนศรีนคร						-	๑	-	-	-
๓๒.	โรงเรียนสิรินธร จ.นครปฐม							๑	-	-	-
๓๓.	โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา							-	๑	-	-
๓๔.	โรงเรียนหาดใหญ่รัฐประชาสรรค์									๑	-
๓๕.	โรงเรียนวัดระฆัง กรุงเทพฯ									๑	-
๓๖.	โรงเรียนพะดงประธานศิริวัฒน์										๑
๓๗.	โรงเรียนพลวิทยา หาดใหญ่										๑
รวม(คน)		๑๐	๑๘	๓๒	๒๗	๒๕	๒๓	๒๒	๒๖	๒๕	๒๕

จากตารางแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในประเด็นการสอบเข้าเรียนต่อของนักเรียน

โดยเฉพาะในปีการศึกษา 2551 ซึ่งได้นำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการเข้ามาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งผลปรากฏชัดเจนเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนที่ยังคงรักษาคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้ปกครอง ดังจะเห็นได้ว่า ในกลุ่มโรงเรียนชั้นนำของจังหวัดนักเรียนสามารถสอบเข้าเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้เป็นที่น่าสนใจเหมือนที่ผ่านมาในอดีต

ผลสัมฤทธิ์จากการสอบวัดผลการเรียนของโรงเรียน 8 สาระซึ่งงานวัดผลประเมินผลได้ทำการสรุปผลและผลสัมฤทธิ์ในการสอบ O-NET ของสำนักทดสอบ สทศ. ของนักเรียนแต่ละระดับชั้นของโรงเรียนศรีนครินทรวิถียานุเคราะห์ประจำปีการศึกษา 2551 มีผลแสดงดังต่อไปนี้

1.2 นักเรียนมีความรู้ความสามารถทางวิชาการ

ผลการวัดและประเมินผลของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ประจำปีการศึกษา 2551
คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

สาระ ระดับชั้น	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	สังคมศึกษา	สุข+ พล	ศิลปะ	การงาน	ภาษาต่างประเทศ
ประถมศึกษาปีที่ 1	84.56	81.63	76.08	83.49	89.19	85.63	87.23	78.74
ประถมศึกษาปีที่ 2	81.82	79.66	75.25	77.67	86.36	87.21	83.91	72.43
ประถมศึกษาปีที่ 3	80.60	78.84	76.41	75.64	86.52	86.55	80.84	80.61
ประถมศึกษาปีที่ 4	76.72	83.74	79.05	74.48	88.43	88.31	84.77	90.41
ประถมศึกษาปีที่ 5	78.80	81.62	77.88	77.20	88.08	85.72	80.46	81.34
ประถมศึกษาปีที่ 6	78.00	80.63	81.10	77.98	83.19	87.48	83.29	81.07
เปอร์เซ็นต์เฉลี่ย	80.08	81.02	77.63	77.74	86.96	86.82	83.42	80.77

จากข้อมูลการวัดและประเมินผลทางการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา ทุกกลุ่มสาระผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยทุกกลุ่มสาระเกิน 75 เปอร์เซ็นต์

จากการข้อมูลการรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2551 ที่ผ่านมามีผลการประเมินดังต่อไปนี้

กลุ่มสาระภาษาไทย

ระดับชั้น	ค่าเฉลี่ยระดับโรงเรียน	ค่าเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่	ค่าเฉลี่ยระดับประเทศ
ประถมศึกษาปีที่ 2	54.48	50.68	-
ประถมศึกษาปีที่ 3	71.79	-	-
ประถมศึกษาปีที่ 5	42.17	34.48	-
ประถมศึกษาปีที่ 6	47.76	37.20	42.02

กลุ่มสาระคณิตศาสตร์

ระดับชั้น	ค่าเฉลี่ยระดับโรงเรียน	ค่าเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่	ค่าเฉลี่ยระดับประเทศ
ประถมศึกษาปีที่ 2	51.98	48.36	-
ประถมศึกษาปีที่ 3	41.03	-	-
ประถมศึกษาปีที่ 5	45.33	32.48	-
ประถมศึกษาปีที่ 6	46.62	37.13	43.76

กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์

ระดับชั้น	ค่าเฉลี่ยระดับโรงเรียน	ค่าเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่	ค่าเฉลี่ยระดับประเทศ
ประถมศึกษาปีที่ 2	-	-	-
ประถมศึกษาปีที่ 3	40.80	-	-
ประถมศึกษาปีที่ 5	-	-	-
ประถมศึกษาปีที่ 6	60.86	43.70	51.68

นอกจากการเข้าร่วมโครงการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียนแล้ว โรงเรียนศรีนครินทรวิทยาสุนทรียะ ได้ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ ส่งนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันทักษะทางวิชาการในระดับอำเภอนาหว้า จำนวน 58 รายการ

เหรียญทองยอดเยี่ยม 8 เหรียญ เหรียญทอง 9 เหรียญ เหรียญเงิน 15 เหรียญและ เหรียญทองแดง 12 เหรียญ รวม 44 เหรียญ

การแข่งขันสวดทำนองสรภัญญะสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาวันอาสาฬหบูชา ณ ศูนย์ 90 สมเด็จพระศรีนครินทร์ ประจำปี 2551 วันที่ 16 กรกฎาคม 2551 ได้รับเหรียญรางวัล 1 เหรียญทอง ระดับอำเภอนาหว้า

การแข่งขันสวดมนต์หมู่สัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาวันมาฆบูชา ณ ศูนย์ 90 สมเด็จพระศรีนครินทร์ ประจำปี 2552 วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2552 ได้รับเหรียญรางวัล 1 เหรียญเงินระดับอำเภอนาหว้า

การแข่งขันทักษะทางวิชาการงานเปิดโลกการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา ครั้งที่ 3 วันที่ 16-18 กุมภาพันธ์ 2552 รวม 3 รายการ ได้รับรางวัล 3 รางวัลคือ 2 เหรียญเงิน 1 เหรียญทองแดง ในสาระ วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 1 และ โครงการงานคณิตศาสตร์ช่วงชั้นที่ 2

ระดับภาค (การแข่งขันทักษะวิชาการและความสามารถของนักเรียนงานจ.ภ.วิชาการ'51 ณ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย สตูล) ซึ่งเข้าร่วมการแข่งขันทั้งหมด 7 รายการได้เหรียญทอง 1 เหรียญ เหรียญเงิน 1 เหรียญ

จากการรายงานผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการเห็นได้ชัดเจนถึงคุณภาพของผู้เรียนแม้มีการจัดการเรียนที่เปลี่ยนไปจากเดิมกล่าวคือ ได้จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเข้าเพิ่มเติมจากการเรียนแบบปกติ ก็ยังแสดงผลสัมฤทธิ์ที่ดี แสดงว่าการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไม่ได้ทำให้คุณภาพของผู้เรียนลดลง แต่กลับเกื้อหนุนให้นักเรียนมีพัฒนาการการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และยังเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

4. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค ปัจจัย เงื่อนไข ที่มีส่วนสำคัญที่มีส่วนสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้

จากการถอดบทเรียนของครูผู้สอนที่ได้ร่วมประชุมกันและได้ใช้คำถามในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการซึ่งสรุปได้ดังนี้

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการของโรงเรียนศรีนครินทรวิทยาสุนทรียะ เนื่องจากมีกิจกรรมภายนอกตารางที่กำหนดไว้มาบีบเวลาเรียนทำกำหนดไว้ จึงส่งผลกระทบหรือเป็นอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บ้าง วิธีการแก้ไขปัญหาคือลดกิจกรรมบางกิจกรรมออกบ้าง จะทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

- **งบประมาณ** ในการจัดหาสื่อ ในกิจกรรม FUN FIND FOCUS ครูและนักเรียนต้องจัดหา งบประมาณกันเอง

- **สื่อเทคโนโลยี** ไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม เช่น INTERNET ที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูล บางครั้ง ใช้ไม่ได้บางครั้งใช้ไม่ได้บางครั้งใช้ไม่ได้ โทรศัพท์ ประกอบเครื่องเล่นวีดิทัศน์เล็กเกินไป บางครั้ง ภาพไม่ชัดเจน

- **กิจกรรมจากภายนอก** เช่น กิจกรรมจรที่เข้ามาไม่ได้อยู่ในแผนงาน ทำให้เกิดผลกระทบกับ การเรียนบูรณาการ

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เป็นปัญหาเรื่องสื่อที่ไม่ค่อยพร้อมโดยเฉพาะช่วงการจัด FUN FIND FOCUS ยังขาดการสนับสนุนที่ดีเท่าที่ควร แนวทางแก้ ต้องมีการพูดคุยกันกับฝ่ายบริหารให้มีส่วนร่วมทั้งกระบวนการคิด และการจัดการ เข้าใจวิธีการจัดกิจกรรมของครูให้มากกว่าที่ผ่านมา ที่ผ่าน มาอาจมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางเท่านั้นแต่ยังขาดการส่งเสริมที่ดีด้วย

บทที่ 5

สรุปผลและอภิปรายการศึกษาวิจัย

สรุปผลการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโจทย์วิจัย

จากการดำเนินการ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผ่านมาในปีการศึกษา 2551 และนำสู่การ “ถอดบทเรียนกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนศรีนครินทรวิทยาสุนทรราชบุรี อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา” ในช่วงเวลาดังกล่าว 1 มีนาคม 2552 ถึง 31 สิงหาคม 2552 ระยะเวลา รวม 6 เดือน มีผล การศึกษาที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ 4 ข้อ ตามรายงานวิจัยข้างต้นนั้น จะเห็นได้ชัดเจนถึงการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความกล้าแสดงออก จากเดิมที่แยกกล่าวไว้ข้างต้นว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ที่ดี ทางด้านวิชาการ แต่ด้านพฤติกรรมความกล้าแสดงออกพบว่าลดลง จากการสังเกตของคณะครู และจาก เหตุการณ์การตรวจประเมินคุณภาพขององค์กรภายนอก แต่บัดนี้นักเรียนมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น อย่างเห็นได้ชัดเจน จากการให้โอกาส ให้เวที และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มุ่งให้ นักเรียนเป็นผู้วางแผนการเรียนรู้และการทำงานเอง โดยอาศัยการเรียนรู้เป็นกลุ่ม โดยมีคุณครูเป็นแค่ผู้ที่ คอยอำนวยความสะดวกและ คอยแก้ปัญหาให้เท่านั้น เห็นชัดเจนว่าพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทาง ที่ดีของนักเรียน เกิดจากการผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ อีกทั้งยังเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทาง วิชาการให้เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน ตามรายงานในผลการศึกษาดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นด้านการสอบเข้า เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการแข่งขันวิชาการระดับต่างๆ หรือ การสอบวัดประเมินคุณภาพ นักเรียน O-NET จากองค์กรภายนอก สทศ. ก็มีผลการประเมินในเกณฑ์ที่ดี และตรงตามความต้องการ ของผู้รับบริการคือผู้ปกครองและชุมชนอีกด้วย

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวยังสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากผู้เรียน ได้อย่าง แท้และเป็นไปตามทฤษฎีทางการศึกษาข้างต้น ที่มุ่งเน้นการสร้างวิธีการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน มากกว่า การสอนความรู้แก่ผู้เรียน เพราะความรู้ไม่ยากก็ล้มแต่ วิธีการเรียนรู้จะติดตัวนักเรียนไปตลอดและจะ ไปหาความรู้อย่างอื่นก็ได้ และหากเจอปัญหาหรือ สถานการณ์ที่ใกล้เคียงกันนักเรียนจะแก้ปัญหาได้

อย่างมีประสิทธิภาพด้วย วิธีการเรียนรู้ดังกล่าว เกิดขึ้น โดยผู้เรียน เป็นผู้ออกแบบ คัดเลือกเรื่องราว กำหนดเนื้อหาสาระที่จะเรียน กำหนดวิธีการเรียน วิธีการนำเสนอผลการเรียนรู้ โดยตัวผู้เรียนเอง ได้อย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ส่วน นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ครูจะเข้ามาใช้คำถาม เพื่อกระตุ้นนักเรียน ให้นักเรียนคิด สร้าง ปฏิบัติ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม

นักเรียนยังเป็นผู้แสดงความต้องการเกี่ยวกับการเรียนรู้ชัดเจน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 มีความสามารถในการออกแบบการ เรียนได้ดีไม่น้อยกว่า นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เพราะ

แสดงผลการเรียนรู้ และ กระบวนการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีเช่นกัน กล่าวโดยสรุป สำหรับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของโรงเรียนศรีนครินทรวิทยาสุนทรราช ในปีการศึกษา 2551 ที่ผ่านมานั้น กระบวนการสร้างการเรียนรู้ เกิดจากผู้เรียนเป็นสำคัญจริงๆ เพราะเกิดขึ้น โดยความต้องการของนักเรียนทั้งสิ้น ทุกระดับชั้นซึ่งพอสรุปให้ขั้นตอนการทำงานได้ดังนี้

1. ประชุมนักเรียนแต่ละระดับชั้นโดยครูผู้รับผิดชอบการสอน แต่ละระดับ เกี่ยวกับการเรียนบูรณาการ โดยกำหนดโจทย์ คือ

⇒ นักเรียนอยากเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง? เป็นคำถามนำสู่การสร้างการเรียนรู้

2. นักเรียนร่วมกันเลือกเรื่องที่นักเรียนสนใจ เขียนลงในกระดาษ ครูรวบรวม กัดแยก จัดหมวดหมู่เรื่องต่างๆที่นักเรียนสนใจ

3. ขั้นตอนการแบ่งกลุ่มการเรียนรู้ นักเรียนจะแบ่งกลุ่มกันเอง โดยนำหัวข้อ 3 ประเด็นเป็นที่ตั้ง นักเรียนเข้ากลุ่มตามที่ตนเลือกไว้ ซึ่งพบว่าไม่มีความแตกต่างกันมากในจำนวนนักเรียน ที่สำคัญพบว่านักเรียนเป็นเพื่อนสนิทกันก็แยกกันได้ตามสิ่งที่ตนสนใจ ในระดับชั้นประถมศึกษา 3-4 ก็มีการแบ่งกลุ่มกันทำงานแล้วแต่ความเหมาะสมของงานที่ทำ จำนวนงาน ตามความเหมาะสม ซึ่งครูและนักเรียนพิจารณาร่วมกันได้ และเลือกหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้า เลขากลุ่ม แต่ทุกคนต้องช่วยกันทำงาน มีกติกากลุ่มด้วย

4. นักเรียนวางแผนการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม ในการดำเนินการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละกลุ่มว่ามีสิ่งใดจะต้องเรียนรู้ จะเรียนรู้อย่างไร ที่ไหน ผลงานต้องเป็นอะไรบ้างที่ได้จากการเรียนรู้ ซึ่งระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ดำเนินการทำแผนงานและแผนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เอง และนักเรียนดำเนินการตามแผนดังกล่าวจนสำเร็จ

5. เมื่อนักเรียนวางแผนการเรียนรู้ ครูก็จะทำแผนการเรียนรู้

ควบคู่ไปกับนักเรียนและเก็บบันทึกหลังการเรียนรู้ของนักเรียน มาแก้ปัญหาในการจัดการเรียนแต่ละครั้ง ครูจึงมีหน้าที่คอยอำนวยความสะดวก ติดตาม สอบถาม ปัญหาต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างนักเรียนดำเนินการ เช่น

การทัศนศึกษา ครูต้องช่วยเหลือด้านการประสานงานเกี่ยวกับ

สถานที่ที่จะไปหาข้อมูล ที่ผ่านมา ได้ไปเยี่ยมชมสวนพฤกษศาสตร์ของโรงเรียนวชิราวุธกุล สงขลา

6. ขั้นตอนการตามแผนงานที่วางไว้ เรียนรู้อย่างหลากหลาย เช่น

⇒ เรียนรู้ตามแผนงานที่วางไว้ในแต่ละกลุ่ม

⇒ ค้นหาข้อมูล รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ

- ⇒ ลงมือปฏิบัติจริง เก็บข้อมูล รวบรวมข้อมูล
- ⇒ ดำรงข้อมูลเบื้องต้น ทักษะศึกษาดูงาน เก็บข้อมูล
- ⇒ สรุปเป็นชิ้นงาน ผลงานของนักเรียน
- ⇒ นำเสนอผลงาน แสดงละครสะท้อนการเรียนรู้

ในขั้นตอนการนำเสนอผลงานของนักเรียนเพื่อให้เห็นภาพได้ชัดเจน ซึ่งสรุปไว้ให้เห็นเป็นแนวทางในการปฏิบัติไว้ดังนี้

การนำเสนอผลการเรียนรู้แบบบูรณาการของนักเรียน

1. ผ่านกิจกรรม Fun Find Focus

1. มีการจัดนำเสนอผลการเรียนรู้ช่วง 10 สัปดาห์ และ 20 สัปดาห์ ผ่านการจัดกิจกรรม ชื่อ Fun Find Focus
2. ลักษณะกิจกรรมมีการจัดกิจกรรมตามประเด็นที่นักเรียนแต่ละชั้นเรียนได้เรียนรู้ ผ่านกิจกรรมการจัดนิทรรศการข้อมูล ผลงานของนักเรียน เป็นกลุ่มๆ แบ่งพื้นที่ทั่วบริเวณ โรงเรียน มีการแสดงละครสั้นๆ มีการนำเสนอผลงานในห้องประชุมโดยนักเรียน

2. ผ่านผลงานนักเรียนจากการเรียนรู้

1. ผลงานกลุ่มในกระดาษ(กระดาษแผ่นใหญ่เวลา นักเรียนทำงานกลุ่ม)
2. ผลงานเดี่ยวทั้งรายงาน และหนังสือเล่มเล็ก
3. รายงานของนักเรียน
4. โครงการเช่น โครงการกำจัดขยะให้เป็นศูนย์
5. โครงงานนักเรียน เรื่อง “องศาของดัชนีชี้วัดที่มีผลต่อการทิ้งขยะ”

3. ผ่านการแสดงละครสรุปบทเรียน

1. ละครสั้นๆ ช่วงกิจกรรม Fun Find Focus เป็นละครสั้นๆ ไม่มีองค์ประกอบอะไรมากมายใช้การพูด บทบาท ทำท่าทาง เป็นการเล่าเรื่องราว และมีเพลงประกอบให้เข้ากับเรื่องที่นักเรียนนำเสนอ

2. ละครแสดงผลงานวันปิดภาคเรียน เป็นการแสดงละครที่มีการเตรียมการอย่างดี มีการเขียนบทละคร มีการซ้อมใหญ่ก่อนแสดง มีทั้งการแต่งกายให้เหมาะสมกับเรื่องที่นำเสนอ มีแสงสี และเสียงอย่างน่าสนใจ

3. ผ่านการเดินแฟชั่นโชว์ เรื่อง ประโยชน์ของกล้วย นำเสนอประโยชน์ของกล้วยในรูปแบบต่างๆผ่านการใช้

นักเรียนแสดงแฟชันโชว์

นี่เป็นแนวทางในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการของโรงเรียนศรีนครินทรวิถียานุเคราะห์ที่ผ่านมา จะเห็นได้ชัดเจนว่าบทบาทการสร้างการเรียนรู้เกิดกับนักเรียนจริง ครูเป็นผู้แนะนำและอำนวยความสะดวกเท่านั้น

ด้านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูที่ผ่านมานั้น พบว่า ในระยะแรกครูยังขาดประสบการณ์และความรู้จึงพัฒนาครูโดยการให้ความรู้โดยอาจารย์หาตรี สำราญ ครูผู้เชี่ยวชาญการสอนแบบบูรณาการ เป็นที่ยอมรับจากสังคมทั่วไปเข้าไปให้ความรู้ และ รับเทคนิคการละครจากกลุ่มละครมะขามป้อมเพื่อ นำเทคนิคการละครสู่ห้องเรียนและให้ครูได้จัดการเรียนรู้ได้อย่างสนุกสนานกับผู้เรียน เมื่อครูมีความรู้แล้ว เกิดการเรียนรู้เมื่อลงมือปฏิบัติจริง มีการประชุมกันเพื่อศึกษาดูตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ผ่านที่ประชุมทีมวิชาการทุกวันอังคาร และ การให้ขอแนะนำจากครูที่มีประสบการณ์ มีการลองผิดลองถูก จนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในที่สุด และสรุปเป็น Best Practist การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ชัดเจน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นำสู่การถอดบทเรียนครั้งนี้สำเร็จได้โดยมีการทำงาน สรุปได้ 10 ขั้นตอนดังนี้

1.สำรวจสภาพความพร้อมของครูด้านความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรสาระ และความเข้าใจด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2.ให้ความรู้กับครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องโดยให้คำปรึกษาจากครูผู้รู้และมีประสบการณ์การสอนแบบบูรณาการ

3.จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้งระดับประถมศึกษา

4.สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกอย่างต่อเนื่อง

5.ถอดบทเรียนจากการเรียนรู้แบบบูรณาการให้เห็นกระบวนการขั้นตอนวิธีการ การดำเนินการ ผลการดำเนินการ ปัญหา แนวทางการแก้ปัญหา ตลอดจนความพึงพอใจของผู้เรียน

6.สรุปผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกอย่างต่อเนื่อง ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนชีวิตประจำวันของนักเรียนที่เปลี่ยนไป

7.แลกเปลี่ยนรู้ เพื่อสรุปผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนและผู้ปกครอง

8.สังเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการของโรงเรียน

9.นำเสนอผลการสังเคราะห์ผ่านกระบวนการละคร

10.สรุปผลการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูล เขียนรายงานวิจัย นำเสนอต่อผู้เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ดีสำหรับปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านมาในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการก็มีเช่นกัน ดังที่กล่าวมาในผลการจัดกิจกรรม สรุป การถอดบทเรียนของคณะครู ดังต่อไปนี้ งบประมาณในการทำกิจกรรมต้องเพิ่มขึ้นกว่าเดิม สื่อเทคโนโลยีที่ยังไม่สามารถรองรับการค้นหาข้อมูล การนำเสนอผลงาน

ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และ เนื่องจากทางโรงเรียนมีเครือข่ายที่ต้องเข้าร่วมมากมายทำให้การทำงานของครูยิ่งเพิ่มมากขึ้นทำให้กระทบกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ โดยเฉพาะช่วงเวลาที่เกิดขึ้นอาจไม่เป็นไปตามแผนที่นักเรียนวางไว้ตามแผนการเรียนรู้ของนักเรียนและแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการสำเร็จได้อย่างไร

จากการดำเนินการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาพบว่าการทำเป็นไปเพียงลำพังของครูผู้สอนเพียงอย่างเดียวนั้นไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างแน่นอน จำเป็นต้องมีเครือข่ายภาคีที่ต้องทำงานร่วมกันทั้งภายในและภายนอกจนทำให้ประสบความสำเร็จได้ และผู้มีส่วนร่วมควรมีบทบาทอย่างไรบ้างจึงจะทำให้เกิดผลสำเร็จได้สูงสุด ซึ่งสรุปได้ดังนี้

เครือข่ายภาคีที่มีส่วนร่วมกับการจัดกิจกรรมบูรณาการ

1. ผู้บริหารโรงเรียน

1. มีบทบาทในการเปิดโอกาสและอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนของครูแบบบูรณาการ
2. ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เช่น นำวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเข้าให้ความรู้กับคณะครู ที่ผ่านมามีทั้งอาจารย์ชาติ ศาตราวุธ ครูผู้เชี่ยวชาญการสอน กลุ่มละครมะขามป้อม (กระจิริดเดิมอยู่ด้วย) ผู้เชี่ยวชาญด้านการละครและการนำละครเข้าสู่ห้องเรียน

2. ครูผู้เกี่ยวข้อง

1. ครูต้องเปลี่ยนทัศนคติความเชื่อแบบเดิมที่เชื่อว่าครูเท่านั้นที่จะทำให้นักเรียนมีความรู้สูงสุดเป็นครูเป็นผู้จัดโอกาส อำนวยความสะดวก แนะนำเพิ่มเติม ให้กำลังใจนักเรียนในการทำงานของนักเรียน
2. ลดบทบาทจากครูเป็นผู้นำ ให้เด็กเป็นสำคัญในการนำสิ่งที่นักเรียนสนใจอยากเรียนรู้มาศึกษาโดยครูเป็นแค่ผู้ส่งเสริมสนับสนุน
3. ครูต้องค้นหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ การเขียนแผนการสอน การสอนแบบบูรณาการ การใช้กระบวนการละครเข้าร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน
4. ครูต้องเป็นผู้ฟังที่ดี คอยแนะนำส่งเสริมในสิ่งที่นักเรียนยังขาดอยู่แต่ต้องเป็นแรงเสริมไม่ใช่แรงเสียดทานทำให้นักเรียนขาดกำลังใจ
5. ครูต้องเชื่อมั่นในความสามารถของนักเรียนหากมีการวางแผนที่ดีแล้วนักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการปฏิบัติจริง การสัมภาษณ์ การค้นคว้า การทัศนศึกษา และโครงการ เช่น โครงการการจัดขยะของนักเรียนจากกลุ่มวิถีโลก หรือโครงการ “องศาของถึงขยะที่มีผลต่อการทิ้งขยะ” ซึ่งเป็นการต่อยอดจากบูรณาการทั้งสิ้น

6. ครูต้องเชื่อว่าห้องเรียนไม่ใช่ห้องสี่เหลี่ยมอยู่ตลอดเวลาอีกแล้ว แต่ห้องเรียนในโรงเรียนและชุมชน เป็นห้องเรียนที่มีคุณภาพเช่นกัน

7. ครูต้องเตรียมสื่อการสอนให้เพียงพอกับความต้องการ ทั้งสื่อวัสดุอุปกรณ์และสื่อไอที

8. ครูเปลี่ยนพฤติกรรมจากการสั่งการมาเป็นผู้ร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียน เนื่อนำนักเรียนให้กำลังใจนักเรียน

3. นักเรียน

1. นักเรียนมีบทบาทมากสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของโรงเรียนศรีนครินทรวิทยาสุนทรราช เพราะเนื้อหาสาระที่นักเรียนเรียนรู้มากจากนักเรียนเป็นผู้กำหนดทั้งสิ้น

2. นักเรียนจะต้องใช้กระบวนการการทำงานกลุ่มมากในการทำงาน การระดมพลังสมอง การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี จำเป็นในการเรียนรู้

3. นักเรียนมักรู้บทบาทและความสามารถในการทำงานของนักเรียนจึงมีการแบ่งหน้าที่กันตามความสามารถ

4. ต้องรู้จักฟังคนอื่นให้มากขึ้น ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และหาข้อสรุปร่วมกันในการทำงาน

5. นักเรียนจะต้องมีความรับผิดชอบในการทำงาน ที่ตนวางแผนไว้เองอย่างเต็มความสามารถ

6. นักเรียนต้องกล้าแสดงความคิด กล้าแสดงออกทางผลงานด้านวิชาการและ การละครในการสรุปการเรียนรู้

4. ผู้ปกครอง

1. ทำหน้าที่ให้ความร่วมมือกับนักเรียนในการอำนวยความสะดวก หาข้อมูล ร่วมมือกับนักเรียน และ เป็นผู้ให้กำลังใจลูก

2. เป็นกระบอกสะท้อนความต้องการและปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างเรียนให้กับคณะครู

3. มีการแลกเปลี่ยนความต้องการระหว่างเวทีผู้ปกครอง

4. ให้กำลังใจคณะครู ผู้บริหาร และนักเรียนเป็นอย่างดี

5. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนำเสนอผลงานของนักเรียนทุกครั้งตามความสามารถเช่น ช่วยทำอาหารกับกลุ่มนักเรียน

5. เจ้าหน้าที่จาก สกว.

1. ให้คำแนะนำในการระดมข้อมูล ผลที่เกิดขึ้นในอดีตเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2. แนะนำการเขียนโครงการเพื่อพัฒนาเป็นโครงการวิจัยของโรงเรียน

3. คอยให้คำแนะนำในการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และการจัดเวทีผู้ปกครอง การถอดบทเรียนนักเรียน ถอดบทเรียนครู และผู้เกี่ยวข้องเช่นกลุ่มการละคร

4. เป็นที่ปรึกษาที่ดี มีความอดทนในการทำงาน ให้กำลังใจคณะครูได้เป็นอย่างดี

ข้อค้นพบจากการจัดกิจกรรมบูรณาการ

1. ข้อค้นพบที่เกี่ยวกับครูผู้สอน

1. มีการจัดการให้ความรู้กับครูผู้สอนอย่างเป็นระบบโดยครูผู้เชี่ยวชาญการสอนอย่างอาจารย์ชาตรี สำราญ และกลุ่มละครที่มีประสบการณ์การนำการละครเข้าสู่ชั้นเรียนเพื่อเสริมให้ครูจัดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ หลากหลาย ทำให้เกิดความสนุกสนาน
2. มีการจัดตารางเรียนที่ชัดเจน ตามความเหมาะสม
3. มีการสอนทั้งระดับประถมศึกษาทุกชั้นเรียน
4. ครูมีการทำงานเป็นทีมมีการปรึกษาเกี่ยวกับการสอนบูรณาการจากครูที่มีประสบการณ์มากกว่า
5. มีการทบทวนประสบการณ์และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันทุกวันอังคารจากการประชุมระดับประถมศึกษา
6. ครูเปลี่ยนพฤติกรรมที่เห็นชัดเจน เช่น ครูมีความกล้าแสดงออกทางด้านวิชาการมากขึ้น กล้าพูดสื่อสารที่ชัดเจนตรงประเด็นจากการจัดประชุมที่ผ่านมา ครูกล้าสื่อสารกับผู้ปกครองที่ชัดเจนเกี่ยวกับการบูรณาการจากการจัดเวทีผู้ปกครอง “จิตอาสาชวนหาเรื่องการเรียนรู้ของลูก”
7. ครูเป็นผู้ฟังนักเรียนมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นชั่วโมงบูรณาการหรือในเวลาเรียนปกติ ลดบทบาทความคิดที่ครูเป็นศูนย์กลางลงได้ชัดเจน
8. เปลี่ยนความรู้สึกที่ครูมักคิดว่าสิ่งที่ครูเตรียมให้จะเป็นความรู้สูงสุด แต่เป็นสิ่งที่นักเรียนต้องการจะเรียนรู้ นักเรียนจะเรียนได้ดีที่สุด
9. การจัดกิจกรรมบูรณาการควรเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียนหรือปัญหาในชุมชนจะได้ผลดี เพราะน่าสนใจ ค้นหาข้อมูล สืบค้นได้จากชุมชน
10. เกิดทีมครูทำงานที่มีความเข้าใจกันมากขึ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นครูเมล็ดพันธุ์ใหม่ที่พูดภาษาบูรณาการกันรู้เรื่อง ไม่รู้สึกเป็นเรื่องแปลกอีกต่อไป
11. ครูมีการเตรียมตัวในการสอนมากขึ้นค้นหาเนื้อหาสาระล่วงหน้า เตรียมอุปกรณ์ให้เพียงพอแก่นักเรียนอย่างเต็มเปี่ยมไปด้วยกำลังแห่งความพร้อมในการเตรียมตัวจัดกิจกรรมการเรียนรู้
12. ครูมีความเชื่อว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการจะพัฒนาพฤติกรรมด้านความกล้าแสดงออก ความรับผิดชอบ การเป็นผู้นำผู้ตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ
13. ครูมีความสุขกับการทำหน้าที่ครูผู้สอนมากขึ้นรู้สึกไม่จำเจตื่นเต้นกับการได้ทำงานร่วมกับเด็ก

2. ข้อค้นพบที่เกี่ยวกับนักเรียน

1. นักเรียนเป็นผู้คิดเรื่องที่นักเรียนสนใจในการจัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการพัฒนาเป็นหลักสูตรบูรณาการของนักเรียน
2. นักเรียนมีพฤติกรรมด้านความเป็นผู้นำผู้ตามสูงขึ้น และความกล้าแสดงออกมากขึ้นจากการสังเกตและการทำงานที่ผ่านมาเช่นการนำเสนอข้อมูลต่อที่ประชุมของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนเบญจมิตร
- 5 โรงเรียนที่ผ่านมา นักเรียนมีความกล้าที่จะทำงานรณรงค์โครงการขยะในชุมชน มีความคิดเชิง

วิชาการมากขึ้นจากการทำโครงการ วิชาของถึงขะที่มีผลต่อการถึงขะ โครงการสวนพฤกษศาสตร์ ในโรงเรียน โครงการกำจัดขยะให้เป็นศูนย์ มีความเป็นผู้นำเกิดโครงการติดตามความสะอาดโดยกลุ่ม นักเรียนเองมีการหิบลูกบิ๊งป้องกันแถวทุกวันมีห้องเรียนรับผิดชอบความสะอาดและคุณครูตรวจ ความสะอาด 2 ท่านเป็นการดูแลความสะอาดแบบสนุกสนานไม่รู้สึว่าเป็นเวรทำงาน

3. นักเรียนมีความกล้าแสดงออกทางการแสดงมากขึ้นเช่นการแสดงละครตอนจัดกิจกรรม Fun Find Focus และการแสดงละครตอนปิดภาคเรียนอย่างสนุกสนานที่สุด

4. นักเรียนมีความสามารถในการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตัวนักเรียนเองได้โดยครูเป็นพี่เลี้ยงคอยให้ คำแนะนำเท่านั้น

5. นักเรียนได้แสดงความสามารถของคนที่ซ่อนอยู่ได้เช่นนักเรียนที่สามารถวาดภาพได้ก็จะวาด ภาพ นักเรียนที่เขียนสวยจะเขียน นักเรียนพูดเก่งก็จะพูดสื่อสาร เรียกว่าแบ่งหน้าที่กันตามความสามารถ และความชอบ

6. นักเรียนสามารถนำผลการเรียนรู้แบบบูรณาการไปต่อยอดได้เช่นการนำไปทำโครงการ การ นำไปทำโครงการขยะในโรงเรียน โครงการสวนพฤกษศาสตร์ การรับซื้อขยะในโรงเรียนโดยนักเรียน เอง รมรงค์ในชุมชนเกี่ยวกับความสะอาดและการลดขยะ

7. นักเรียนสามารถสรุปบทเรียนในรูปหนังสือเล่มเล็กอย่างงดงาม ดูน่าสนใจมาก

3. ข้อค้นพบที่เกี่ยวกับผู้ปกครอง

1. ผู้ปกครองมีความสุขที่ได้ร่วมกิจกรรมเช่น ป่าจินตนา แม่ฮ่องอามิรุล พ่อน้องทุหลัน มีความสุขที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับลูกและนักเรียนคนอื่นๆในชั้นเรียนเดียวกับลูกของตน เช่นมีการวาด ภาพร่วมกัน ทำอาหารร่วมกันกับเด็กๆ

2. ข้อมูลบางส่วนผู้ปกครองมีส่วนในการค้นหาให้นักเรียนอย่างกระตือรือร้นเพื่อนำมาอภิปราย กันในชั้นเรียน

3. ผู้ปกครองมีการสะท้อนความต้องการให้ครูเช่นต้องการให้เกิดตลอดไปในการจัดกิจกรรม และควรออกสู่ชุมชนใกล้เคียงอย่างสม่ำเสมอตามความจำเป็นและโอกาส

4. ผู้ปกครองเป็นกำลังใจให้คณะครูตลอดเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

5. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมการประชุมในเวทีผู้ปกครอง

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะของทีมวิจัย

“บทพิสูจน์การทำงานเป็นทีมกับการบริหารงานโรงเรียนศรีนครินทรวิถียานุเคราะห์”

โรงเรียนศรีนครินทรวิถียานุเคราะห์ ยึดนโยบายการบริหารงานแบบการกระจายอำนาจ ไปยังฝ่ายต่างๆ ซึ่งอำนาจการตัดสินใจจะอยู่ที่ฝ่าย ดังนั้นการทำงานฝ่ายจะต้องมีแผนการทำงานที่ชัดเจน ซึ่งขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้นำในแต่ละทีมที่ผ่านกระบวนการเลือกตั้งจากทีมเข้ามา หลายครั้งของการทำงานในแต่ละทีม พบว่าการทำงาน เรื่องเดียวกันแต่กลับมีผลการทำงานแตกต่างกันในองค์ประกอบ และ ซึ่งไม่ควรจะมีความแตกต่างกันมากนัก หลายครั้งการทำงานดังกล่าว ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะการขาดการติดตามที่ดี เนื่องจากการบริหารเฉพาะทีม เป็นเอกเทศ ไม่ค่อยสอดคล้องประสานกันระหว่างทีมเท่าที่ควร จึงเป็นการทำงานเดี่ยวๆ ของฝ่ายมากกว่า ผลที่เกิดขึ้นมีความสำเร็จไม่มากเท่าที่ควรจากการสังเกต การทำวิจัยครั้งนี้ก็เหมือนกัน เมื่อแต่ละฝ่ายได้ข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัย การเข้ามาร่วมมือประสานงานในการทำวิจัยจาก สกว. ซึ่งมีผู้ประสานงานเข้ามา มีการพูดคุยกันชัดเจนในระดับนโยบาย ว่า ทุกฝ่ายจะต้องนำเสนองานวิจัยของฝ่าย โดยการประชุมร่วมสรุปประเด็นที่จะวิจัย มีการทำงานในลักษณะดังกล่าวหลายครั้ง จนแต่ละฝ่ายก็ไปเขียนโครงร่างงานวิจัยเพื่อเสนอต่อ สกว. โดยการแนะนำจากผู้ประสานงาน สกว. อย่างใกล้ชิด ในฐานะผู้ร่วมทำวิจัยก็ได้ดูแลแต่ละฝ่ายทำงานไปด้วย (ได้แต่ดู) และทำงานไปพร้อมๆ กัน เห็นพัฒนาการของแต่ละฝ่ายที่ทำงานออกมา บางฝ่ายโครงร่างงานวิจัย ก็ตายในครรภ์มารดา บางฝ่ายก็ตลอดออกมาด้วยความลำบาก และในที่สุดก็เป็นเพียง 1 โครงร่างงานวิจัยเท่านั้นที่ผ่านเข้ามาเสนอต่อ สกว. และได้ทำการวิจัยจนจบกระบวนการ คือ “ถอดบทเรียนกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนศรีนครินทรวิถียานุเคราะห์อำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดสงขลา” ในระดับประถมศึกษา

ที่ต้องกล่าวว่า“บทพิสูจน์การทำงานเป็นทีมกับการบริหารงานโรงเรียนศรีนครินทรวิถียานุเคราะห์” เพราะการทำงานเป็นทีมจำเป็นที่องค์ประกอบของทีมนั้นจะต้องมีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ มีความรับผิดชอบ ต่อคน ต่องานที่ได้รับมอบหมาย อย่างจริงจังและอย่างเข้าใจในประเด็นที่กำลังจะทำอยู่ มีภาวะความเป็นผู้นำที่ต้องกล้าตัดสินใจ มีความรู้ในการบริหารทีมงาน ที่ผ่านมาฝ่ายประถมศึกษา มีครูคณิตศา นวสันชัย เป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ก็สามารถทำงานกันเป็นทีมได้อย่างเข้มแข็ง เพราะ การทำงานเป็นทีม มิได้หมายความว่า ทุกคนมาทำงานพร้อมกัน เพราะอยู่ในทีมเดียวกัน แต่คำว่าการทำงานเป็นทีม นั้น มุ่งหมายถึงการจัดการทีมอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ หัวหน้าทีมต้องรู้ศักยภาพของตัวเอง เรียนรู้ศักยภาพของคนในทีมว่า ใครสามารถทำอะไร สิ่งใด ได้แค่ไหน ใครถนัดด้านใด จำเป็นที่หัวหน้าทีมจะต้องเรียนรู้ ฝ่ายประถมศึกษาเข้าใจในบริบทของความแตกต่างๆ หน้าที่ และภาระที่แต่ละคนมี ไม่เหมือนกัน จึงใช้การบริหารงานทีมโดย การประชุมร่วมกัน ทำความเข้าใจงานอย่างเข้าใจจริงว่าจะทำอะไร เพื่ออะไร(Thinking Over) แล้วแบ่งหน้าที่กันทำงาน โดยไม่ต้องมานั่งพร้อมหน้ากัน มีปัญหาใช้การสื่อสารทางโทรศัพท์ซึ่งทุกคนใช้ในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว การทำงานกว่าจะจบกระบวนการ มีการทำงานมากมายหลายครั้ง หลายประเด็น หลายเวที แต่ทุกคนถนอม

น้ำใจกันและกัน ให้กำลังใจกันและกัน ภาวะผู้นำผู้ตามสอดคล้องกันได้อย่างลงตัว จนสามารถทำงานวิจัยชิ้นนี้ได้สำเร็จ จึงขอเสนอแนะไว้เบื้องต้นว่า “ การจะทำงานเป็นทีมให้สำเร็จนั้น ผู้นำจำเป็นต้องมีความรู้ มีความสามารถ มีภาวะผู้นำ เรียนรู้ทีมถึงศักยภาพให้เข้าใจทุกคน มีความประนีประนอม เพื่อในการทำงาน และต้องวางแผนการทำงานรัดกุม ให้ครอบคลุมงานชัดเจน และที่สำคัญต้องยอมรับศักยภาพของตนเองพร้อมที่จะเรียนรู้ในสิ่งไม่รู้ให้ด้วย”

บทพิสูจน์ดังกล่าวอาจได้อรรถาธิบายที่เกิดมาจากการปฏิบัติจริง เป็นความรู้ที่เก็บได้ขณะที่ร่วมกันทำงาน อาจเป็นสิ่งที่ต้องทบทวนในการสร้างภาวะผู้นำกันใหม่ในทุกองค์กร ว่า “ผู้นำต้องเป็นผู้ที่แท้ที่อยู่ในตัวตนเอง โดยไม่ต้องแต่งตั้งน่าจะทำงานมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้นำที่มาจากการแต่งตั้ง” ในชีวิตจริงคงยากที่จะทำให้ผู้นำไม่มาจากการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งได้ทำงาน แต่อยู่ที่ว่า “เราจะทำอย่างไรให้ได้ผู้นำที่เป็นผู้นำอยู่ในตัวและเป็นที่ยอมรับของทุกคนเข้ามาทำงาน” เพื่อทำงานให้เกิดคุณภาพต่องานและองค์กร ไม่เว้นแม้แต่โรงเรียนศรีนครินทรวิทยาสุนทรวิธานุเคราะห์

ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการแบบศรีนครินทรวิธานุเคราะห์

จากประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนศรีนครินทรวิธานุเคราะห์ ปีการศึกษา 2551 ที่ผ่านมา มีความเป็นเอกลักษณ์ของตัวเองชัดเจน คือ ไม่มุ่งเน้นเนื้อหาสาระในการบูรณาการ แต่มุ่งเน้นความต้องการที่เกิดจากผู้เรียนในการบูรณาการและเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นใกล้ตัวนักเรียนมากที่สุด จึงจะได้ผล มีข้อเสนอแนะสำหรับท่านที่สนใจ ที่จะนำแนวการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนดังนี้

1. ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการก่อน ไม่ว่าจะรับความรู้ด้วยวิธีการใดก็ตาม แต่ต้องได้รับการเติมความรู้ทั้งหลักการ วิธีการ การทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิควิธีการที่จะนำลงสู่ห้องเรียน สำหรับเทคนิค ครูต้องหาเกม ต่างๆ ให้มากพอเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้สนุกสนาน

2. การจัดการเรียนรู้จะไม่ประสบความสำเร็จหากผู้บริหารไม่ร่วมด้วยช่วยกันในการทำให้เกิดการเรียนรู้แนวดังกล่าว หากผู้บริหารไม่เข้าใจ ในหลักการ และความสำคัญของการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิด แสดงความสามารถ มากกว่าจะใช้ตำราเรียนเพียงอย่างเดียว การให้คำแนะนำที่ดี ให้กำลังใจแก่ครูผู้สอนก็เป็นการกิจสำคัญของผู้บริหาร ผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวให้สำเร็จได้

3. การบูรณาการผู้สอน เพื่อให้มีความเข้าใจในทิศทางเดียวกันสร้างความสัมพันธ์และสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีภายในทีมสอน สร้างความศรัทธาให้กับผู้สอน เปลี่ยนทัศนคติให้กล้าเปิดรับวิธีการใหม่ๆ ในการสอนเพื่อพัฒนาตนเองนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนด้วย

4. จัดโอกาสให้ครู เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในทีมสอนอยู่เสมอ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นการเรียนรู้ที่ไม่สามารถควบคุมตัวแปรได้ เพราะถูกจัดขึ้นตามความต้องการของ

ผู้เรียนอย่างแท้จริง จึงสามารถเกิดปัญหาได้ตลอดเวลา ดังนั้นการจัดโอกาสให้กับผู้สอนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนปัญหาที่ได้พบเจอกับผู้มีประสบการณ์เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับครูผู้สอน และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกวิธีหรือมีแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่มีมุมมองที่หลากหลายมากขึ้น

5. สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง โดยจัดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาเรียนรู้ร่วม จัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นสะท้อนมุมมองต่างๆ ให้กับโรงเรียนและคณะครู หรือนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน

6. สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามนำ เช่น นักเรียนอยากเรียนรู้เรื่องอะไร เรียนรู้อย่างไร เรียนรู้ด้วยวิธีใด เพื่อกระตุ้นกระบวนการคิดของผู้เรียนและในระหว่างทางจะมีคำถามขอย่อยอีกมากมายที่เกิดขึ้น เช่น เราจะช่วยกันแก้ปัญหาเหล่านี้ได้อย่างไร ในกรณีที่เกิดปัญหานั้น

7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการหากเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน หรือเรื่องในชุมชน นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ง่ายเพราะสะดวกในการจัดการ

8. ครูลดบทบาทความเป็นครูเป็นที่ปรึกษา เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนสูงสุด พร้อมรับฟังปัญหาอย่างเข้าใจ ยอมรับเสียงสะท้อนจากนักเรียนในทุกมุมมอง ให้คำแนะนำและร่วมแก้ปัญหาให้กับนักเรียน ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนรู้ของนักเรียน

9. ครูต้องเชื่อมั่นในการเรียนรู้ของนักเรียน ที่นักเรียนกำหนดไว้ว่าสามารถเกิดขึ้นได้จริงหรือร่วมสนับสนุนให้เกิดขึ้นได้จริง จะช่วยสร้างพลังขับเคลื่อนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

10. สร้างเวทีการแสดงผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้สมศักดิ์ศรีกับความเหนื่อยยากที่ได้ร่วมกันเรียนรู้ ต่อสาธารณชน สำหรับโรงเรียนศรีนครินทร์มีเวทีสำคัญเช่น การจัดกิจกรรม FUN FIND FOCUS เวทีการแสดงผลการเรียนรู้ตลอดปีการศึกษาผ่านกระบวนการละครในงานฉลองความสำเร็จของนักเรียนระดับอนุบาล 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของทุกปีการศึกษา ซึ่งมีผู้ร่วมงานไม่น้อยกว่า 400 คน แสงสีเสียงครบครัน

ภาคผนวก

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ นายธีรวัฒน์ นามสกุล ทองเสนอ

วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้
เชียงใหม่

เพศ ชาย

วัน เดือน ปี เกิด 21 เมษายน 2511

ที่อยู่ปัจจุบัน 119 ม.2 ตำบลคลองทราย อำเภอนาหว้า
จังหวัดสงขลา

ศาสนา พุทธ

สถานภาพ สมรส

รู้จักงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เอกสาร

หน้าที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียน

ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายประถมศึกษา

ประวัติการทำงาน

สอนที่โรงเรียนเสนพงศ์ อำเภอสะเตาะ 4 ปี ลาออก

สอนที่โรงเรียนสุขเกษมวิทยา 1 ปี ร่วมบริหาร

สอนโรงเรียนศรีนครินทร์วิทยานุเคราะห์ ตั้งแต่ปี 2542 — ปัจจุบัน รวม 11 ปี

ประสบการณ์สอน 16 ปี

ประวัติผลงานที่โดดเด่น

ครูที่ปรึกษาโครงการวิทยาศาสตร์ผลงานชนะเลิศตั้งแต่ปี 2543 — 2548 ระดับอำเภอนาหว้า

ครูที่ปรึกษาโครงการวิทยาศาสตร์ผลงานชนะเลิศตั้งแต่ปี 2543 ระดับภาคใต้

ครูผู้ฝึกซ้อมคณิตศาสตร์ ไอคิว 180 รางวัลชนะเลิศระดับจังหวัดสงขลา

ครูผู้ฝึกซ้อมคณิตศาสตร์ ไอคิว 180 รางวัลชนะเลิศระดับภาคใต้ รางวัลถ้วยพระราชทาน 3

รางวัล

ครูที่ปรึกษาการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับคณะครู และ ถ่ายทอดเทคนิคการสอนแบบ

โครงการให้กับคณะครู

หัวหน้าทีมวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกับคณะครู งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

ร่วมกับ สกว.

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ นางสาวณิศรา นามสกุล นาควงศ์

เพศ หญิง

วัน เดือน ปี เกิด 28 มีนาคม 2522

ที่อยู่ปัจจุบัน 29/4 ถนนเคี่ยมอนุสรณ์ ตำบลนาทวี อำเภอนาทวี
จังหวัดสงขลา

ศาสนา พุทธ

สถานภาพ โสด

รู้จักงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เอกสาร

วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ) คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หน้าที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียน

ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

งานฝ่ายพัฒนาหลักสูตร วิชาการประถมศึกษา

ประวัติการทำงาน

โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ เมืองทองธานี พ.ศ. 2544 - 2546

โรงเรียนศรีนครินทร์วิทยานุเคราะห์ พ.ศ. 2550 — ปัจจุบัน

ประสบการณ์การสอน 6 ปี

ประวัติผลงานที่โดดเด่น

ครูผู้ฝึกซ้อมสาระภาษาไทยและสาระสังคมศึกษาใน การแข่งขันทักษะวิชาการ

ทีมวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกับคณะครู งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นร่วมกับ

สกว.

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ นางคณิตดา นามสกุล นวสันชัย

วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

เพศ หญิง

วัน เดือน ปี เกิด 25 กุมภาพันธ์ 2516

ที่อยู่ปัจจุบัน 8/9 ม. 1 ตำบลนาทวี อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

ศาสนา พุทธ

สถานภาพ สมรส

รู้จักงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เอกสาร

หน้าที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียน

- ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- หัวหน้าสาระคณิตศาสตร์
- หัวหน้าฝ่ายวิชาการประถม

ประวัติการทำงาน

- สอนที่สถาบันสอนคณิตศาสตร์ 3 ปี ลาออก
 - สอนโรงเรียนศรีนครินทรวิโรฒนาคราห์ ตั้งแต่ปี 2547 — ปัจจุบัน รวม 5 ปี
- ประสบการณ์สอน 10 ปี

ประวัติผลงานที่โดดเด่น

- ครูที่ปรึกษา โครงการคณิตศาสตร์ ในงานวันเปิดโลกการศึกษาเอกชน ครั้งที่ 1-3 ตั้งแต่ปี 2550-2551 ผลงานชนะเลิศ รองชนะเลิศอันดับสอง และรองชนะเลิศอันดับหนึ่ง ระดับจังหวัดตามลำดับ

- ครูผู้ฝึกซ้อมสาระคณิตศาสตร์ ใน การแข่งขันทักษะวิชาการ
- ทีมวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกับคณะครู งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นร่วมกับ

สกว.

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ นางพนิดา นามสกุล นวลแก้ว

เพศ หญิง

วัน เดือน ปี เกิด 23 กรกฎาคม 2519

ที่อยู่ปัจจุบัน 40 ม. 9 ตำบลท่าประดู่ อำเภอนาทวี
จังหวัด สงขลา

ศาสนา พุทธ

สถานภาพ สมรส

รู้จักงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เอกสาร

วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี

ค.บ. ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป

หน้าที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียน

- ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- ครูสอนประจำสาระ วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
- หัวหน้างานวัดผลและประเมินผล

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2542 – 2546 อาจารย์พิเศษโปรแกรมวิชา ชีววิทยาประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
 - พ.ศ. 2548 – ปัจจุบัน สอนโรงเรียนศรีนครินทร์วิทยานุเคราะห์
- ประสบการณ์สอน 9 ปี

ประวัติผลงานที่โดดเด่น

- ครูผู้ฝึกซ้อมสาระคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ใน การแข่งขันทักษะวิชาการ
- ทีมวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกับคณะครู งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นร่วมกับ

สกว.

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ นางสาววรินทร์ลดา นามสกุล คงเนียม
 เพศ หญิง
 วัน เดือน ปี เกิด 5 ตุลาคม 2523
 ที่อยู่ปัจจุบัน 115 ม. 2 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหว้า
 จังหวัดสงขลา
 ศาสนา พุทธ
 สถานภาพ สมรส
 รู้จักงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เอกสาร

วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี

ศศบ. ศิลปะศาสตร์บัณฑิต วิชาเอก ภาษาอังกฤษ ธุรกิจ

หน้าที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียน

- ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
- ครูสอนประจำสาระ ภาษาต่างประเทศ
- หัวหน้างานสื่อการเรียนรู้

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2548 – 2550 ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศ โรงเรียน พลวิทยา
 - พ.ศ. 2551 – ปัจจุบัน สอนโรงเรียนศรีนครินทร์วิทยานุเคราะห์
- ประสบการณ์สอน 5 ปี

ประวัติผลงานที่โดดเด่น

- ครูผู้ฝึกซ้อมสาระภาษาอังกฤษ ใน การแข่งขันทักษะวิชาการ
- ทีมวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกับคณะครู งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นร่วมกับ

สกว.

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ นางสาวคนธ์ นามสกุล มุกตั้ง

เพศ หญิง

วัน เดือน ปี เกิด 1 มกราคม 2526

ที่อยู่ปัจจุบัน 25/1 ม. 7 ตำบลสะทอน อำเภอนาทวี
จังหวัด สงขลา

ศาสนา พุทธ

สถานภาพ สมรส

รู้จักงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เอกสาร

วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี

กศบ.การศึกษาศาสตร์บัณฑิต เอกจิตวิทยาแนะแนว

หน้าที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียน

- ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
- ครูสอนประจำสาระภาษาไทยและสังคมศึกษา
- หัวหน้างานผลสัมฤทธิ์

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2549 เจ้าหน้าที่ประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนพลวิทยา
- พ.ศ. 2550 – ปัจจุบัน สอน โรงเรียนศรีนครินทร์วิทยานุเคราะห์ ประสบการณ์ 3 ปี

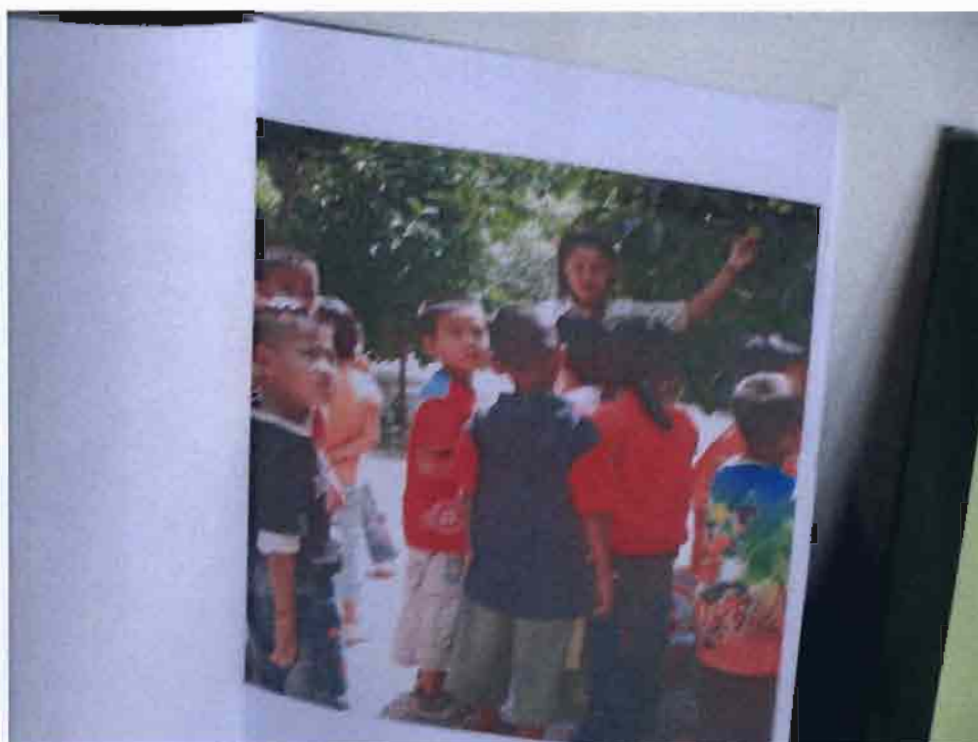
ประวัติผลงานที่โดดเด่น

- ครูผู้ฝึกซ้อมสาระภาษาไทย ใน การแข่งขันทักษะวิชาการ
- ทีมวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกับคณะครู งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นร่วมกับ

สกว.

ภาพผลงานนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2

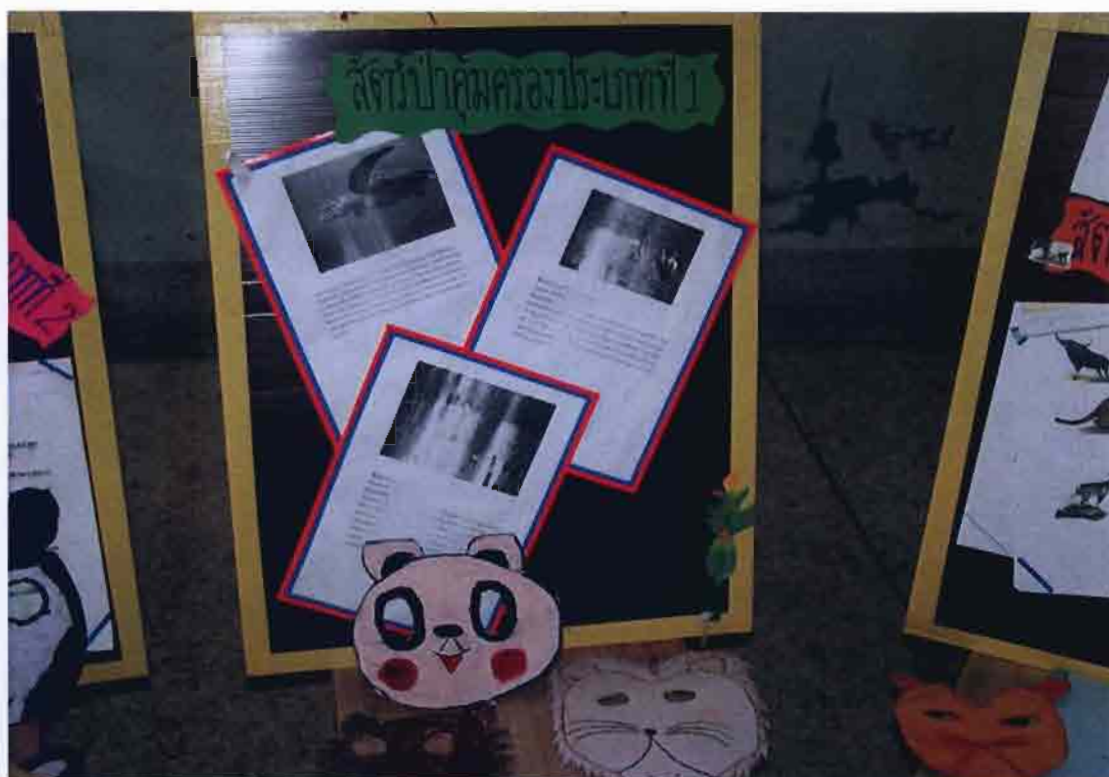

ภาพผลงานนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4

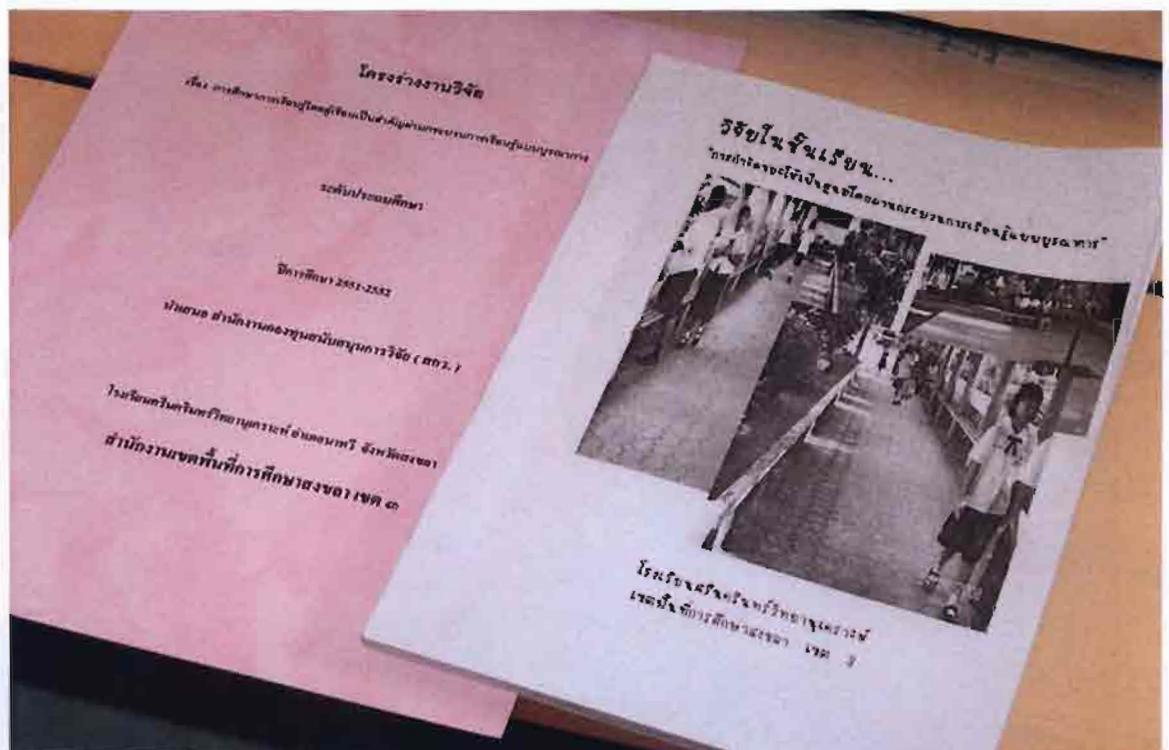
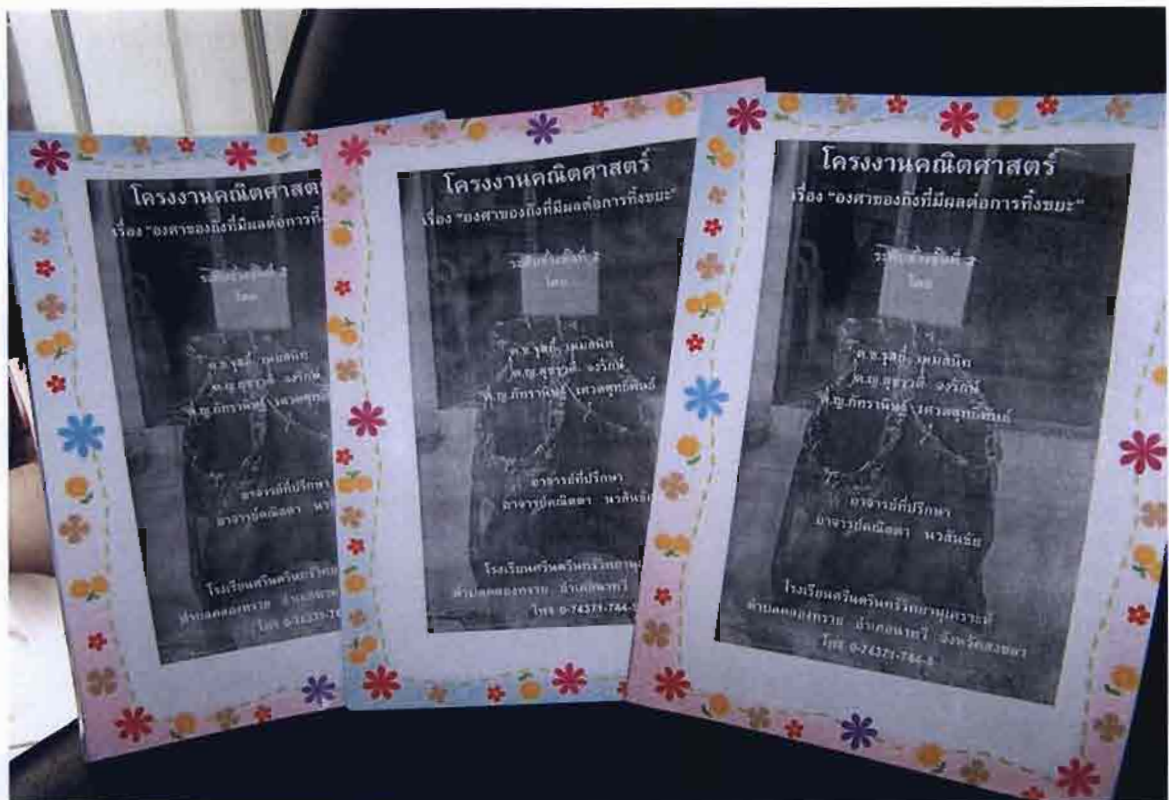

ภาพผลงานนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

การนำผลการเรียนรู้ไปพัฒนาต่อยอดเป็นโครงการของนักเรียน

การนำผลการเรียนรู้ไปพัฒนาต่อยอดเป็นโครงการรณรงค์ขยะในชุมชนของนักเรียน

การนำเสนอผลการเรียนรู้แบบบูรณาการ

เอกสารอ้างอิง

ชาตรี ตำราญ . เด็กเรียนรู้ได้อย่างไร. พิมพ์ครั้งที่ 4 . กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี- สฤษดิ์วงศ์ ,2546 .

----- . ครูรู้ได้อย่างไรว่าเด็กเกิดการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 6 . กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี- สฤษดิ์วงศ์ ,2544 .

----- . หลากหลายแผนการเรียนรู้ เรื่อง บทเรียนจากความจริง. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี- สฤษดิ์วงศ์ ,2547 .

----- . กลวิธีสอนเรื่องราวชีวิตแบบบ้านนอก . พิมพ์ครั้งที่ 4 : มูลนิธิสดศรี- สฤษดิ์วงศ์ ,2544 .

----- . ชีวิต ความจริง การเรียนการสอน . พิมพ์ครั้งที่ 3 : มูลนิธิสดศรี- สฤษดิ์วงศ์ ,2544 .

กรวรรณ งามสม . การจัดการเรียนรู้บูรณาการ . [โพสต์ - ออนไลน์] . เข้าถึงได้จาก : [http: www.krubannok. com](http://www.krubannok.com) (วันที่ค้นข้อมูล : 4 กรกฎาคม 2552)